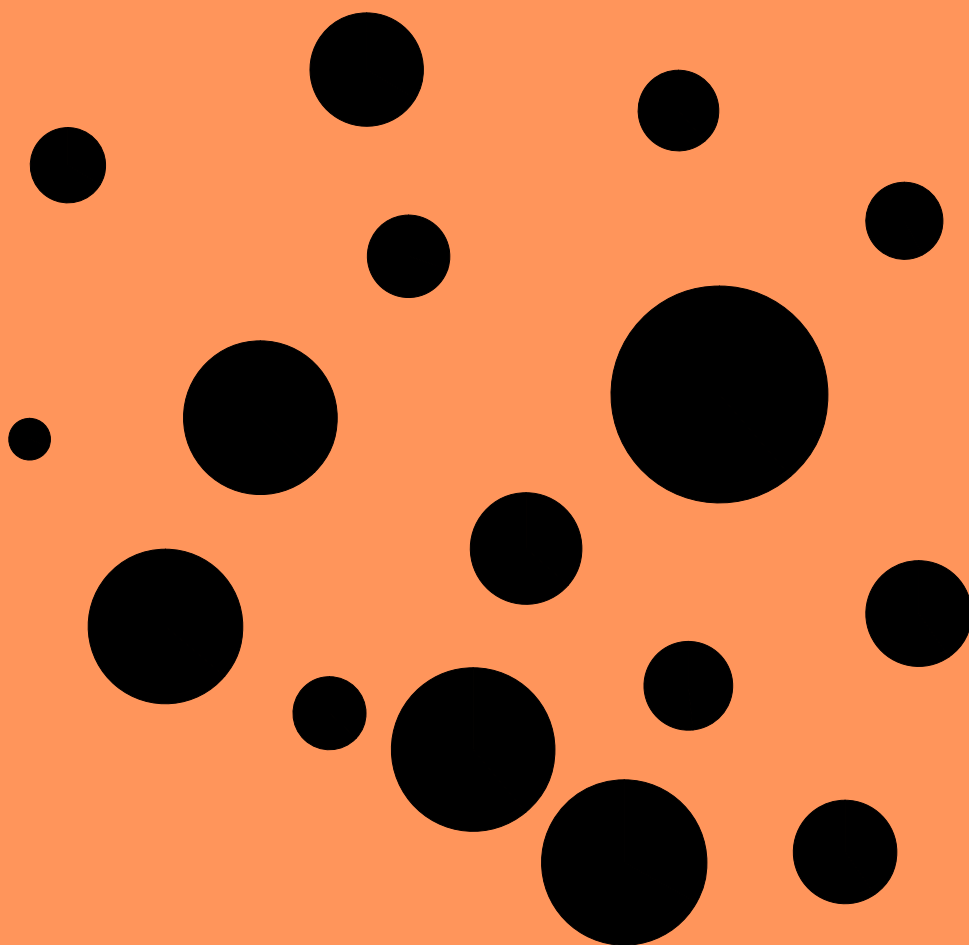

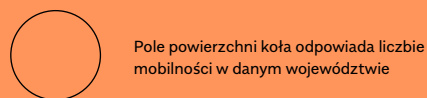
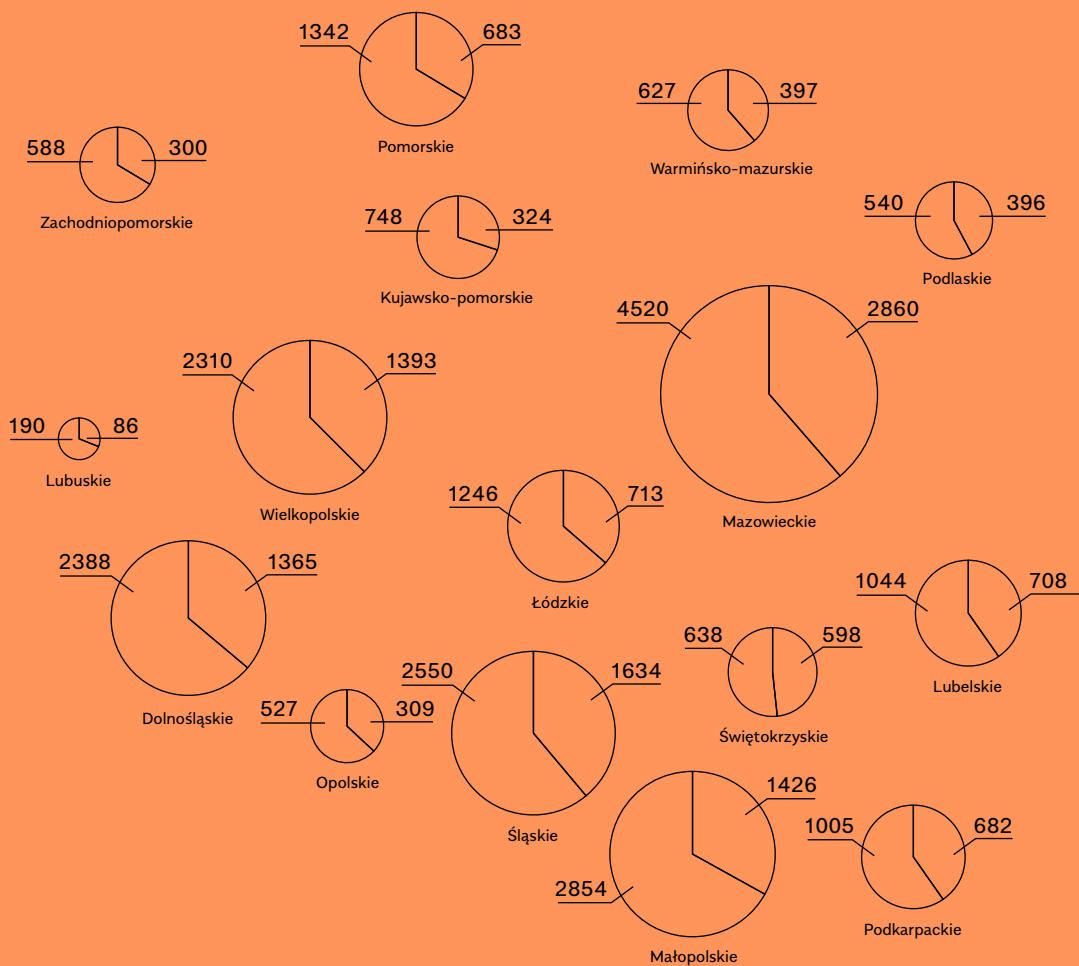
Program Erasmus+ w Polsce

Raport 2016

Na okładce przedstawiono liczbę uczestniczek i uczestników mobilności programu Erasmus+ w 2016 r. w podziale na województwa.*

*Wszystkie dane o liczbie uczestników mobilności zawarte w publikacji dotyczą projektów Akcji 1 – Mobilność.

Program Erasmus+ w Polsce

Raport 2016

Spis treści

Wprowadzenie	4
--------------	---

Program Erasmus+ w Polsce

Informacje o Programie	10
Programy sektorowe	17
Europejski Fundusz Społeczny (PO WER)	50
Badania i analizy	53
Eurydice	55

Programy i działania wspierające

Programy i działania wspierające	60
Programy dwustronne	71
Działania informacyjno-promocyjne	75
Upowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów	81
Mediateka	96

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji jest ważną instytucją wspierającą edukację w Polsce. Z inicjatyw FRSE korzysta szereg placówek, organizacji, podmiotów komercyjnych, a za ich pośrednictwem wiele osób w całej Polsce. Wyjeżdżają one na staże i praktyki, angażują się w wolontariat, realizują innowacyjne projekty, wymieniają się doświadczeniami z partnerami z zagranicy, uczestniczą w szkoleniach i seminariach. Te działania przyczyniają się do poprawy jakości polskiej edukacji – w wielu sektorach i na różnych szczeblach.

Lektura Raportu pokazuje, że zakres działań Fundacji stale się poszerza. Liczba osób korzystających z programu Erasmus+ i innych programów zarządzanych przez FRSE rośnie z roku na rok. Z satysfakcją odnotowuję fakt, że nieustającą popularnością wśród polskich nauczycieli cieszą się inicjatywy wspierające edukację szkolną, takie jak eTwinning czy lekcje i warsztaty o mobilności prowadzone przez konsultantów sieci Eurodesk Polska.

Pragnę podziękować Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji za merytoryczne i instytucjonalne wsparcie reformy polskiej oświaty, szczególnie tym pracownikom, którzy byli członkami zespołów przygotowujących nowe podstawy programowe, a także organizatorom zainaugurowanego w 2016 r. cyklu konferencji *EDUinspiracje*. Konferencje stanowią ważny element działań informacyjnych związanych z wdrażaniem zmian w systemie edukacji. Twórcy reformy skorzystali też z bogatego dorobku Fundacji, m.in. z programu eTwinning, który został wpisany do nowej podstawy programowej.

Jesteśmy w ważnym momencie reformowania polskiej oświaty. Jestem przekonana, że FRSE w dalszym ciągu będzie wspierała zmiany w polskiej edukacji poprzez swoje działania i projekty.

Anna Zalewska
minister edukacji narodowej

A handwritten signature in black ink, which appears to read "Anna Zalewska". The signature is written in a cursive, flowing style.

dr Jarosław Gowin
minister nauki
i szkolnictwa wyższego

W tym roku przypada 30. rocznica zainicjowania programu Erasmus, którego kontynuacją jest obecny Erasmus+. Polska przystąpiła do tego projektu później, bo w 1998 r. Od tego czasu, zmieniając swe nazwy, program cieszy się wciąż rosnącą popularnością wśród studentów i naukowców, co dobitnie prezentuje raport Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji za rok 2016.

Fenomen programu Erasmus+ to przede wszystkim odkrycie na nowo prawdy o jedności nauki europejskiej, o poszukiwaniu wspólnych korzeni kultury naszego kontynentu, to wzajemne wzbogacanie się różnorodnością doświadczeń ludzi biorących udział w tym przedsięwzięciu. To również realizacja humanistycznej idei rozwoju jednostki, który nie dzieje się w próżni, lecz pociąga za sobą rozkwit gospodarczy, społeczny i kulturalny, ma służyć dobru ogółu.

Przedstawiony raport w sposób niezwykle przejrzysty, dynamiczny i ciekawy prezentuje Erasmusowe osiągnięcia naszego kraju w minionym roku. To nie tylko działania w sektorze szkolnictwa wyższego, lecz również realizowanie projektów związanych z ideą *lifelong learning*, uczenie i wspieranie wolontariatu, aktywność na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem.

Jesteśmy w przededniu wprowadzenia reformy szkolnictwa wyższego. Bardzo istotne jest dla mnie czerpanie z doświadczenia innych krajów, przede wszystkim europejskich, szukanie jak najlepszego modelu dla polskiego szkolnictwa wyższego, by mogło ono rozwijać się, umacniać, stawać się coraz bardziej atrakcyjne dla studentów polskich i zagranicznych. Owa atrakcyjność ma wynikać przede wszystkim z wysokich kompetencji, doskonałego poziomu naukowego polskich uczelni. Wierzę, że chcemy tego wszyscy, niezależnie od światopoglądu. Wierzę również, że potrafimy doceniać to, co dobre i pożyteczne, a z całą pewnością warunki te spełnia program Erasmus+.

Niech lektura *Raportu* będzie dla nas wszystkich inspiracją do wszelkich działań służących rozwojowi naszych małych i większych społeczności, a także niech obudzi dumę i radość z tego, że tak wiele dobrych rzeczy dzieje się wokół nas.

dr Paweł Poszytek
dyrektor generalny
Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji

Nie sądziłam, że doczekam czasów, w których polskie uczelnie będą ograniczać liczbę przyjmowanych studentów z zagranicy w celu zachowania równowagi wymiany.

Ta refleksja wieloletniej dyrektor programu Erasmus, zawarta w niniejszym raporcie, najlepiej podsumowuje postęp, jaki zrobiła Polska w zakresie współpracy edukacyjnej w ostatnich dekadach. Liczba studentów przyjeżdżających na polskie uczelnie jest już niewiele niższa od liczby studentów wyjeżdżających za granicę. To doskonały dowód na to, że rozwój systemu edukacji, zapisany w nazwie naszej Fundacji, faktycznie się dokonuje.

Raport, który trzymają Państwo w rękach pokazuje, że zwiększa się nie tylko atrakcyjność szkolnictwa wyższego (w czym niemały udział ma Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji). Rosnącym zainteresowaniem cieszą się również inne programy i inicjatywy realizowane przez FRSE, skierowane przede wszystkim do sektora edukacji szkolnej, instytucji kształcenia zawodowego, osób dorosłych czy organizacji młodzieżowych – by wspomnieć tylko projekty w ramach PO WER czy wymiany z Litwą i Ukrainą.

Ale statystyki to nie wszystko, bo obok ilości liczy się też jakość. Dlatego celem nowego zarządu Fundacji w 2016 r. było nie tylko zdynamizowanie jej działań, ale też nowe rozłożenie akcentów. Zdecydowaliśmy m.in., by mocniej zadbać o widoczność i dostępność oferty FRSE w mniejszych ośrodkach – stąd np. przygotowanie realizowanej w 2017 r. kampanii *Erasmus+ Bus*. Postawiliśmy też na zacieśnienie współpracy z resortami edukacji i nauki przy wdrażaniu reform systemowych oraz podjęliśmy szereg inicjatyw wzmacniających rolę Fundacji jako instytucji wspierającej szkoły, a także ośrodka analityczno-badawczego: otworzyliśmy bazy danych dla naukowców zainteresowanych efektami programu Erasmus+ oraz zainicjowaliśmy prace nad wskaźnikiem mierzącym zakres i jakość współpracy między uczelniami i biznesem. W przyszłości pokaże on nam, które rozwiązania stosowane w innych krajach przynoszą najlepsze efekty z punktu widzenia rozwoju innowacyjności.

Dlaczego to wszystko robimy? Dlatego, że na cel działania Fundacji trzeba patrzeć w szerszej perspektywie. Realizowane przez nią programy mogą mieć wpływ nie tylko na beneficjentów indywidualnych i instytucjonalnych, ale też przyczynić się do rozwoju całej gospodarki i otaczającej nas rzeczywistości społecznej. Nie awansujemy w światowych rankingach innowacyjności, jeśli nie dowiemy się, co szwankuje, nie zadamy o uwolnienie potencjału małych ośrodków oraz nie zadamy jeszcze lepiej o studentów, stanowiących pas transmisyjny między uczelniami i biznesem. Powinniśmy troszczyć się o ich wiedzę i umiejętności nie tylko na etapie uczelni, ale dużo wcześniej – już w szkole podstawowej. Taki cel ma nie tylko reforma edukacji wprowadzająca programowanie do szkół, ale też Fundacja – która m.in. przygotowuje nauczycieli do nauczania kodowania poprzez program eTwinning. Uzyskanie tej międzyinstytucjonalnej synergii w strategicznym podejściu do edukacji było jednym z najważniejszych osiągnięć w 2016 r.

„Program Erasmus+ w Polsce. Raport 2016” czytałem z dużą satysfakcją. Jestem przekonany, że będzie on optymistyczną lekturą dla wszystkich, którym dobro polskiej edukacji leży na sercu.

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'P. Poszytek'.

**Program
Erasmus+
w Polsce**

Informacje o Programie

Erasmus+ to program Unii Europejskiej wspierający rozwój edukacji i szkoleń oraz realizację przedsięwzięć młodzieżowych i sportowych w latach 2014–2020. Zgodnie z założeniami, dwie trzecie środków finansowych jest przeznaczonych na stypendia dla osób, które w okresie realizacji programu wyjadą za granicę, aby się uczyć, szkolić, pracować lub działać jako wolontariusze.

Program zapewnia też finansowanie partnerstw między placówkami edukacyjnymi, organizacjami młodzieżowymi, przedsiębiorstwami, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz organizacjami pozarządowymi. Wspiera modernizację kształcenia i szkolenia, przyczyniając się do wprowadzania innowacji, rozwoju przedsiębiorczości i zwiększenia zatrudnienia.

Jak powstał Erasmus+?

Program Erasmus+ opiera się na osiągnięciach wielu europejskich programów oraz inicjatyw na rzecz kształcenia, szkolenia i młodzieży, które w ciągu ostatnich 30 lat wspierały współpracę w zakresie edukacji w państwach członkowskich i w krajach partnerskich UE.

Wsparcie oferowane w ramach programu Erasmus+ jest konsekwencją połączenia inicjatyw realizowanych przez Komisję Europejską w latach 2007–2013, przede wszystkim programów „Uczenie się przez całe życie” i „Młodzież w działaniu”, a także innych działań oferujących wsparcie na rzecz rozwoju systemów edukacyjnych, w ramach różnych obszarów sektorowych i na różnych poziomach edukacji (m.in. Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink).

Narodowa Agencja Programu Erasmus+ w Polsce

W Polsce Narodową Agencją Programu Erasmus+ jest Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, która oferuje wsparcie w ramach tzw. akcji zdecentralizowanego programu

Erasmus+, przeznaczone dla instytucji działających w następujących sektorach edukacji:

- Szkolnictwo wyższe;
- Edukacja szkolna;
- Kształcenie i szkolenia zawodowe;
- Młodzież;
- Edukacja dorosłych.

Najważniejszym zadaniem Narodowej Agencji (NA) jest wspieranie działań poprawiających jakość i efektywność systemu oświaty i szkolnictwa wyższego w Polsce oraz wspomaganie prac służących reformowaniu polskiego systemu edukacji.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji prowadzi również działalność informacyjną, skierowaną do potencjalnych wnioskodawców akcji centralnych, w tym takich działań, jak Erasmus+ Sport oraz Jean Monnet, zarządzanych przez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) z siedzibą w Brukseli.

Cele i założenia programu Erasmus+

Głównym zadaniem programu jest wspieranie krajów w nim uczestniczących w efektywnym wykorzystywaniu potencjału kapitału społecznego oraz promowaniu idei uczenia się przez całe życie. Program Erasmus+ został opracowany tak, aby wpływać na poprawę jakości i zwiększenie przydatności kwalifikacji i umiejętności, m.in. poprzez umożliwienie doskonalenia kompetencji podczas zagranicznych studiów lub szkoleń oraz wsparcie instytucji edukacyjnych i szkoleniowych w modernizacji i wprowadzaniu innowacji. Działania finansowane ze środków Erasmusa+ obejmują również inicjatywy na rzecz rozwoju polityki młodzieżowej i mobilności oraz wsparcie dla młodych ludzi w zdobywaniu nowych umiejętności i znajdowaniu zatrudnienia.

W ramach programu Erasmus+ wspierane są inne działania spójne z celami strategii *Europa 2020* oraz jej inicjatywami przewodnimi, takimi jak „Mobilna młodzież” i „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”. Zgodnie z zapisami traktatu lizbońskiego, program Erasmus+ wspiera także działania mające na celu rozwijanie europejskiego wymiaru sportu, promując współpracę między instytucjami odpowiedzialnymi za tę dziedzinę. W ramach

programu promowane są działania na rzecz wspierania i rozwoju europejskich sieci współpracy w dziedzinie sportu i aktywności fizycznej, oraz wymiany i transferu wiedzy w tym zakresie.

Obszary wsparcia

Program Erasmus+ kładzie szczególny nacisk na realizację projektów zgodnie z poniższymi zasadami (aspektami programu):

- uznawanie i walidacja umiejętności i kwalifikacji, w szczególności z wykorzystaniem takich narzędzi, jak: certyfikaty Europass, Youthpass, Europejskie ramy kwalifikacji (EQF), Europejski system transferu i akumulacji punktów w szkolnictwie wyższym (ECTS), Europejski system akumulowania i przenoszenia osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) oraz takich inicjatyw, jak Europejskie ramy odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET), Europejski rejestr zapewniania jakości (EQAR) i Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Zapewnienia Jakości w Szkolnictwie Wyższym (ENQA);
- wspieranie sieci współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia, takich jak: sieć krajowych ośrodków ds. uznawalności akademickiej i informacji (NARIC), sieci Euroguidance, krajowe centra Europass i krajowe punkty koordynacji europejskich ram kwalifikacji;
- rozpowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów projektów, w celu zwiększania wpływu projektów, ich trwałości oraz promowania europejskiej wartości dodanej programu Erasmus+;
- promowanie otwartego dostępu do materiałów edukacyjnych, dokumentów i mediów, które powstają w ramach działań finansowanych ze środków programu Erasmus+;
- zwiększenie wymiaru międzynarodowego oraz promowanie współpracy z krajami partnerskimi;
- promowanie uczenia się języków, wielojęzyczności i różnorodności językowej;
- promowanie włączania społecznego oraz równego dostępu do edukacji poprzez ułatwianie udziału osobom uczącym się o mniejszych szansach oraz pochodzącym ze środowisk zagrożonych wykluczeniem;

- ochrona i bezpieczeństwo uczestników poprzez zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim osobom biorącym udział w programie Erasmus+.

Ponadto, cele programu Erasmus+ wpisują się w założenia kluczowych dokumentów strategicznych opracowanych i wdrażanych na przestrzeni ostatnich lat na poziomie krajowym. Założenia programu Erasmus+ są zbieżne m.in. z działaniami sformułowanymi w następujących dokumentach strategicznych:

- *Strategii rozwoju kapitału ludzkiego 2020*, której głównym celem jest rozwój zasobów ludzkich na rzecz pełnego uczestniczenia w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym;
- *Strategii rozwoju kapitału społecznego 2020*, która zakłada przygotowanie i wprowadzenie programu edukacji obywatelskiej na wszystkich poziomach edukacji (w perspektywie uczenia się przez całe życie), promowanie działań szkół i innych podmiotów w zakresie realizacji projektów społecznych, a także promowanie partycypacji społecznej i obywatelskiej;
- *Długookresowej strategii rozwoju kraju 2030*, która określa główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju;
- *Perspektywie uczenia się przez całe życie*, która jest zorientowana na pełne wykorzystywanie efektów uczenia się, m.in. poprzez zapewnienie możliwie najszerszego dostępu do dobrej jakości kształcenia;
- *Strategii innowacyjności i efektywności gospodarki*, której głównym celem jest stworzenie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i współpracy;
- *Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju*, której celem jest wykorzystanie potencjału wiedzy i gospodarki na rzecz odpowiedzialnego rozwoju kraju i podniesienia jakości życia polskich obywateli.

Program Erasmus+ realizuje także pośrednio rekomendacje sformułowane w raporcie *Młodzi 2011* dotyczące dostępu do edukacji (i wybieranych indywidualnie ścieżek edukacyjnych), rozwoju kompetencji cyfrowych czy efektywności i jakości studiów. Kluczowe działania wspierane przez realizację programu mogą być również traktowane jako wsparcie dla zmian systemowych w związku z wdrażaną reformą polskiego systemu oświaty. Dotyczy to zwłaszcza takich obszarów wsparcia, jak: efektywne

nauczanie języków obcych, wykorzystywanie nowych technologii (szczególnie w kontekście wprowadzania do polskich szkół powszechnego nauczania programowania i kodowania), modernizacja kształcenia zawodowego oraz przeciwdziałanie wykluczeniu uczniów pochodzących ze środowisk zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Założenia programu są również zbieżne z polską strategią rozwoju szkolnictwa wyższego. Ogłoszony w czerwcu 2015 r. *Program umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego* zakłada osiągnięcie niektórych ze sformułowanych w nim celów właśnie dzięki uczestnictwu szkół wyższych w programie Erasmus+.

Wpływ programu na edukację w Polsce

Program Erasmus+ wspiera reformowanie systemu edukacji na poziomie krajowym, w kontekście rozwoju społecznego i gospodarczego, z położeniem szczególnego nacisku na rozwijanie kompetencji kluczowych, w tym na nauczanie języków obcych oraz wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie edukacji. Działania podejmowane w projektach obejmują ścisłą współpracę z przedsiębiorstwami, pozwalając na dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb gospodarki oraz na modernizację programów kształcenia zawodowego. Umożliwia to unowocześnienie stosowanych metod dydaktycznych i w konsekwencji pozwala na lepsze przygotowanie osób uczących się do wejścia na polski i europejski rynek pracy.

Doświadczenia programu Erasmus+ w poprzednich latach pokazują, że zrealizowane projekty edukacyjne miały istotny wpływ na uczestników, przyczyniając się do rozwoju kompetencji zawodowych, interpersonalnych i społecznych. Istotny jest również instytucjonalny wymiar korzyści wynikających z realizacji programu przez instytucje i organizacje działające w ramach różnych sektorów i na różnych szczeblach edukacji. Wartością dodaną programu Erasmus+ jest wspieranie synergii międzysektorowej i instytucjonalnej, pozwalającej na współpracę różnych grup interesariuszy korzystających z możliwości wsparcia finansowego programu. Konsekwencją takiej współpracy jest realizowanie różnych inicjatyw sprzyjających poprawie funkcjonowania oraz większej elastyczności polskiego systemu edukacji.

Struktura programu

Program Erasmus+ składa się z trzech akcji:

- Mobilność edukacyjna (Akcja 1);
- Współpraca na rzecz innowacji i dobrych praktyk (Akcja 2);
- Wsparcie reform w obszarze edukacji (Akcja 3).

Każda z akcji obejmuje projekty zdecentralizowane, o których realizacji decydują narodowe agencje programu Erasmus+, oraz projekty i programy scentralizowane, zarządzane przez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) w Brukseli. Nad całością realizacji programu czuwa Komisja Europejska, która na bieżąco zarządza jego budżetem oraz określa priorytety, cele i kryteria tych akcji.

Uczestnicy i grupy docelowe

Program Erasmus+ przeznaczony jest dla wielu różnych grup docelowych. Z jego oferty korzystają:

- studenci – mogą wyjeżdżać na zagraniczne studia i staże zawodowe. Korzystają również ze wspólnych programów studiów oraz rezultatów innych projektów skierowanych do kadry akademickiej;
- nauczyciele, kadra szkolnictwa wyższego, osoby prowadzące szkolenia i specjaliści w sektorze przedsiębiorstw – mogą wyjeżdżać na zagraniczne staże i praktyki typu *job shadowing*, prowadzić wykłady i szkolenia na zagranicznych uczelniach oraz podejmować współpracę międzyinstytucjonalną, służącą np. rozwojowi nowych metod i programów nauczania;
- uczniowie i praktykanci w trakcie kształcenia i szkolenia zawodowego – mogą wyjeżdżać na zagraniczne staże i praktyki, korzystają też z efektów projektów międzyinstytucjonalnych;
- specjaliści i osoby prowadzące szkolenia zawodowe, przedstawiciele kadry organizacji kształcenia zawodowego oraz inne osoby prowadzące szkolenia i specjaliści w przedsiębiorstwach – mogą wyjeżdżać na zagraniczne staże i projekty służące wymianie dobrych praktyk oraz angażować się we współpracę międzyinstytucjonalną;

- kadra oświatowa, w tym nauczyciele – mogą wyjeżdżać na zagraniczne kursy, obserwacje pracy zagranicznej organizacji (*job shadowing*), prowadzić zajęcia dydaktyczne w szkole partnerskiej za granicą (*teaching assignment*) oraz realizować projekty współpracy międzyszkolnej;
  - uczniowie w przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich – mogą korzystać z efektów współpracy międzyszkolnej oraz z oferty międzynarodowych wymian i wolontariatu (pod warunkiem spełnienia kryteriów programu);
  - młodzież w wieku od 13 do 30 lat – może brać udział w międzynarodowych wymianach młodzieżowych, projektach wolontariatu oraz przedsięwzięciach mających pogłębiać dialog dotyczący polityki młodzieżowej;
  - kadra pracująca z młodzieżą – jej przedstawiciele mogą uczestniczyć w zagranicznych mobilnościach służących pogłębianiu wiedzy i wymianie doświadczeń, np. warsztatach, kursach i projektach współpracy międzyinstytucjonalnej;
  - kadra edukacji dorosłych – jej przedstawiciele mogą wyjeżdżać na zagraniczne kursy, obserwować pracę w zagranicznej organizacji (*job shadowing*), prowadzić zajęcia w takiej organizacji (*teaching assignment*) oraz realizować projekty współpracy międzyinstytucjonalnej;
  - sportowcy, trenerzy oraz inni specjaliści i wolontariusze związani ze sportem – mogą brać udział w międzynarodowych projektach współpracy, a także uczestniczyć w imprezach sportowych.
- Należy zaznaczyć, że w programie Erasmus+ wnioski o dofinansowanie mogą składać jedynie instytucje lub organizacje realizujące projekty edukacyjne, natomiast uczestnicy indywidualni są rekrutowani przez konkretnych wnioskodawców. Szczegółowe warunki rekrutacji uczestników są uzależnione zarówno od wytycznych programu, jak i specyfiki danego projektu.

Akcje wdrażane i zarządzane przez Polską Narodową Agencję Programu Erasmus+

Sektor	Akcja 1	Akcja 2	Akcja 3
Edukacja szkolna	→ Mobilność kadry	→ Partnerstwa strategiczne	—
Szkolnictwo wyższe	→ Wyjazdy studentów na zagraniczne studia i praktyki → Wyjazdy pracowników uczelni i specjalistów z przedsiębiorstw	→ Partnerstwa strategiczne	—
Edukacja dorosłych	→ Mobilność kadry	→ Partnerstwa strategiczne	—
Kształcenie i szkolenia zawodowe	→ Mobilność uczniów → Mobilność kadry	→ Partnerstwa strategiczne	
Młodzież	→ Mobilność młodzieży → Wolontariat Europejski → Mobilność osób pracujących z młodzieżą	→ Partnerstwa strategiczne → Międzynarodowe inicjatywy młodzieżowe	→ Rozwój polityki młodzieżowej

Inicjatywy wdrażane i zarządzane bezpośrednio przez Komisję Europejską lub poprzez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego w Brukseli

Źródło: opracowanie na podstawie „Przewodnika po programie Erasmus+ 2016”.

Akcja 1

- Wydarzenia na dużą skalę w ramach Wolontariatu Europejskiego
- Wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus

Akcja 2

- Sojusze na rzecz wiedzy
- Sojusze na rzecz umiejętności sektorowych
- Budowanie potencjału w dziedzinie młodzieży
- Budowanie potencjału w dziedzinie szkolnictwa wyższego

Akcja 3

- Wsparcie w reformowaniu polityk i osiągnięciu celów strategii
- Wspieranie działań związanych z reformami w obszarze edukacji, szkoleń i młodzieży
- Promowanie współpracy organizacji międzynarodowych wspierających reformy

Inicjatywy wdrażane i zarządzane bezpośrednio przez Komisję Europejską lub poprzez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego w Brukseli

Źródło: opracowanie na podstawie „Przewodnika po programie Erasmus+ 2016”.

Sport

- Współpraca partnerska
- Współpraca partnerska na mniejszą skalę
- Niekommercyjne europejskie imprezy sportowe

Jean Monnet

- Nauczanie i badania (moduły, katedry, centra doskonałości)
- Wsparcie dla instytucji i stowarzyszeń z obszaru szkolnictwa wyższego
- Debaty dotyczące tworzenia polityk ze światem nauki (sieci, projekty)

Dofinansowanie, liczba złożonych wniosków i dofinansowanych projektów w programie Erasmus+ w 2016 r.

Program Erasmus+ w liczbach

W roku 2016 FRSE otrzymała dofinansowanie dla programu Erasmus+ w łącznej kwocie ponad 111,5 mln € dla 1612 zaakceptowanych projektów ze 4528 złożonych wniosków. Największą sumę – ponad 55 mln € – przeznaczono dla sektora Szkolnictwo wyższe. Najwięcej projektów – aż 501 – zrealizowano w sektorze Edukacja szkolna. Natomiast do sektora Młodzież wpłynęły aż 1584 wnioski, z czego przyjęto do realizacji 446.

1612 zaakceptowanych projektów
ze **4528 złożonych wniosków**

111,5 mln € przeznaczono na dofinansowanie
wszystkich zaakceptowanych projektów

Programy sektorowe

Szkolnictwo wyższe (HE)

Największe osiągnięcia związane z realizacją programu w sektorze w roku 2016

Rok 2016 przyniósł długo oczekiwane wyniki realizacji projektów mobilności studentów i pracowników polskich szkół wyższych z krajami programu zaakceptowanych w konkursie w roku 2014. Nie wszystkie te wyniki można uznać za sukces, ale nie sposób nie pochwalić się tym, jak bardzo „spłaszczyła” się różnica pomiędzy liczbą studentów, którzy wyjechali z Erasmusem z Polski, aby kształcić się za granicą (16 796), a liczbą studentów, którzy wybrali Polskę jako kraj nauki lub odbycia praktyki (13 143).

Wobec wskaźnika 6,5 studenta wyjeżdżającego z Polski na jednego przyjeżdżającego do Polski w roku 1998, wskaźnik dla roku 2014 wynoszący 1,2 osoby musi cieszyć. Kiedy 18 lat temu rozpoczynałam pracę z Erasmusem, nie sądziłam, że doczekam czasów, w których polskie uczelnie będą ograniczać liczby przyjmowanych studentów w celu zachowania równowagi wymiany.

Beata Skibińska, Erasmus+ Szkolnictwo wyższe

Jakie zagadnienia merytoryczne w projektach były najczęściej podejmowane przez beneficjentów sektora?

W roku 2016 rozstrzygnięty został trzeci konkurs na projekty typu Partnerstwa strategiczne, co oznacza, że realizujemy już 33 projekty finansowane z budżetu, który przypadł Polsce. To o wiele za mało w stosunku do potrzeb szkolnictwa wyższego, ale wśród realizowanych propozycji znajduje się wiele o bardzo obiecującym potencjale. Oczekujemy, że finansowanie Partnerstw strategicznych zaowocuje lepszą jakością i atrakcyjnością polskich szkół wyższych.

Co można zyskać, podejmując działania związane z sektorem?

Erasmus+ to szansa dla osób indywidualnych na podniesienie własnych kompetencji, a dla instytucji szkolnictwa wyższego na lepszą ofertę dydaktyczną i bardziej efektywny sposób funkcjonowania dzięki wymianie doświadczeń i dobrych praktyk. Wreszcie to szansa dla Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego na lepszą harmonizację struktur, co powinno zwiększyć rozpoznawalność europejskiego szkolnictwa wyższego w świecie oraz przyciągać zdolnych i ambitnych studentów i badaczy na studia i do pracy w europejskich uczelniach. Nie jest to bez znaczenia wobec obserwowanych niekorzystnych dla Europy zmian demograficznych.

Największe wyzwanie w roku 2016

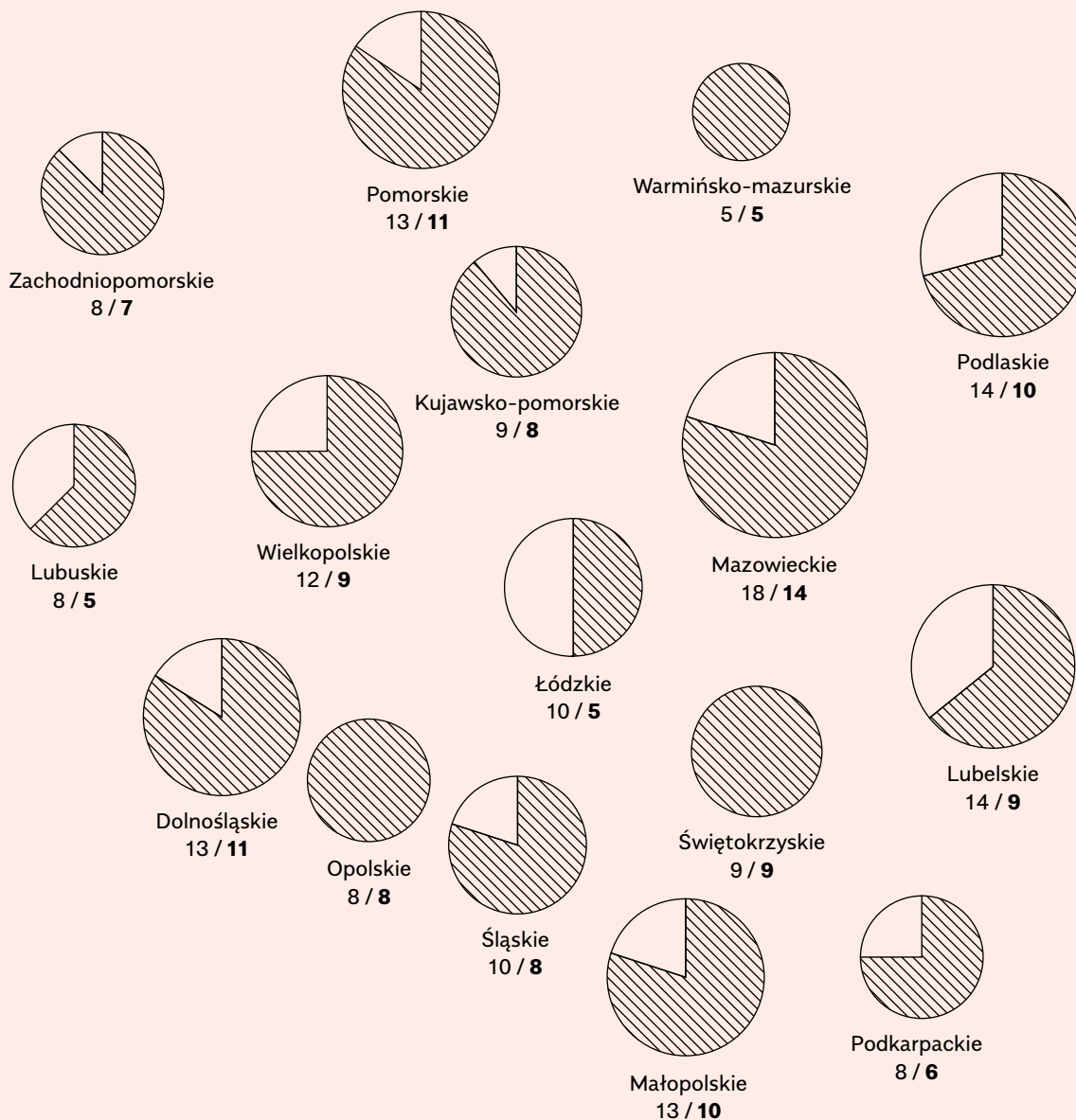
Wyzwaniem każdego roku jest doprowadzenie do jak najpełniejszego wykorzystania kwoty przeznaczonej na mobilność, przede wszystkim mobilność studentów. Wymaga to zbiorowego wysiłku uczelni i NA oraz odpowiedzialnej postawy uczestników mobilności. Coraz większym problemem są późno zgłaszane i nieprzewidywalne rezygnacje studentów z wyjazdów, co powoduje niemożność obsadzenia zwolnionego miejsca przez inną osobę. Mimo prowadzenia przez uczelnie list rezerwowych zbyt późna rezygnacja nie pozwala bowiem na zapisanie nowej osoby na zajęcia w uczelni zagranicznej, nie mówiąc o trudnościach związanych z koniecznością błyskawicznych zmian planów życiowych na najbliższy semestr.

Zadania stojące przed Narodową Agencją w związku z realizacją programu w sektorze w bliższej i dalszej przyszłości

Obok standardowych zadań wynikających z zakresu odpowiedzialności NA za realizację działań zdecentralizowanych, wkrótce będziemy mogli analizować wyniki oceny śródkresowej programu Erasmus+ i uczestniczyć w projektowaniu programu w kolejnej perspektywie finansowej (po roku 2020). To niezwykle ważne, ale i ciekawe wyzwanie. Mamy świadomość, że na ofertę programu Erasmus+ czekają każdego roku tysiące osób w Polsce, a miliony w Europie i na świecie.

Złożone wnioski i dofinansowane projekty w poszczególnych województwach na milion mieszkańców w ramach sektora HE w 2016 r.

Źródło: Baza EPlusLink – wniosek, stan na dzień 31.12.2016 r., ludność – stan na dzień 30.06.2016 r. – GUS.

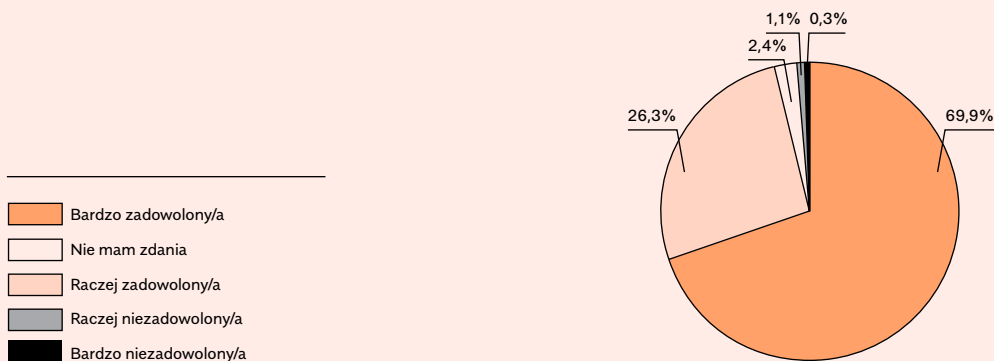
Pole powierzchni koła odpowiada liczbie złożonych wniosków na 1 mln mieszkańców województwa

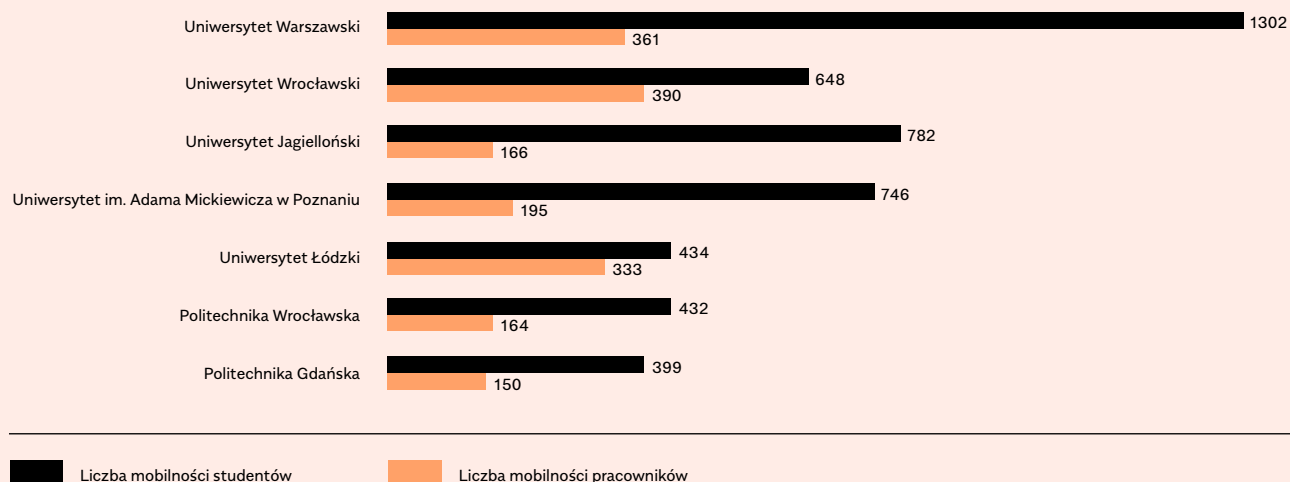
Liczba dofinansowanych projektów na 1 mln mieszkańców województwa

Satysfakcja z wyjazdów zagranicznych w ramach Akcji 1 Szkolnictwa wyższego deklarowana przez studentów polskich uczelni w 2016 r.

Źródło: Odpowiedź na pytanie kwestionariusza narzędzia Mobility Tool+: Czy jest Pan/Pani zadowolony/a z wyjazdu na stypendium w ramach programu Erasmus+? Odpowiedzi udzieliło 15 619 studentów, co stanowi 98,3 % uczestników Akcji 1 szkolnictwa wyższego w 2016 r.

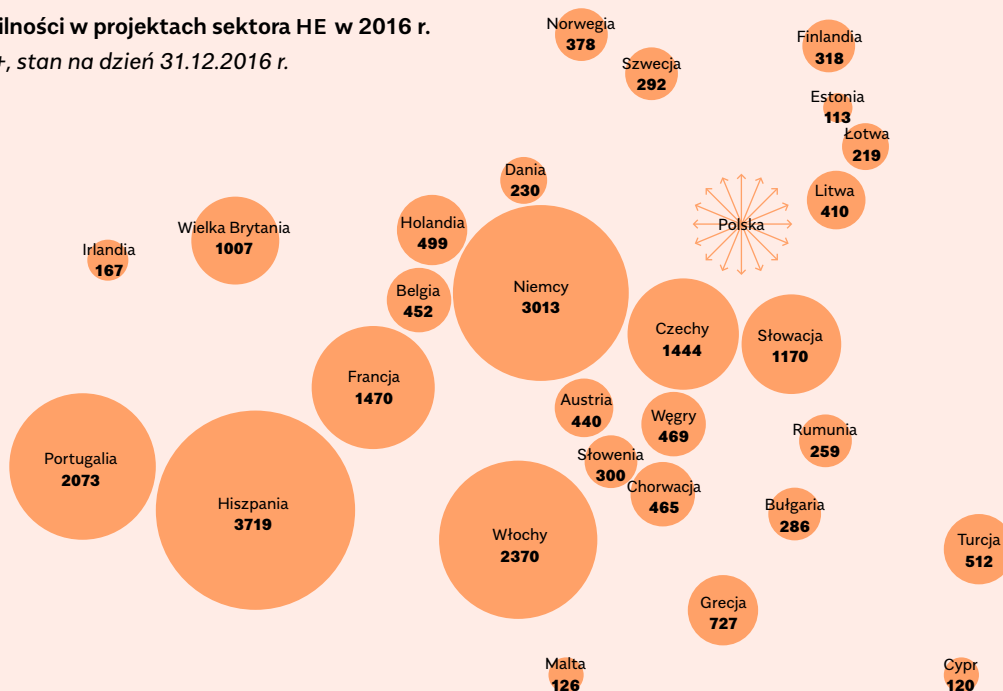
Zestawienie uczelni o największej liczbie uczestników mobilności*

*Dane odnoszące się do liczby mobilności sektora HE prezentowane w niniejszym opracowaniu pokazują mobilności realizowane w roku kalendarzowym 2016 w ramach projektów mobilności z krajami programu (KA103) oraz z krajami partnerskimi (KA107) zrealizowane w ramach trzech konkursów programu Erasmus+ (2014, 2015, 2016). Są one zaprezentowane w innym ujęciu niż dane pochodzące z raportów końcowych z realizacji projektów (traktowanych jako dane wynikowe). Z danymi wynikowymi można zapoznać się na stronie internetowej Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji: www.erasmusplus.org.pl/badania/statystyki/. Dane te zostały wygenerowane z narzędzia Mobility Tool+ wg stanu na dzień 31.12.2016 r.

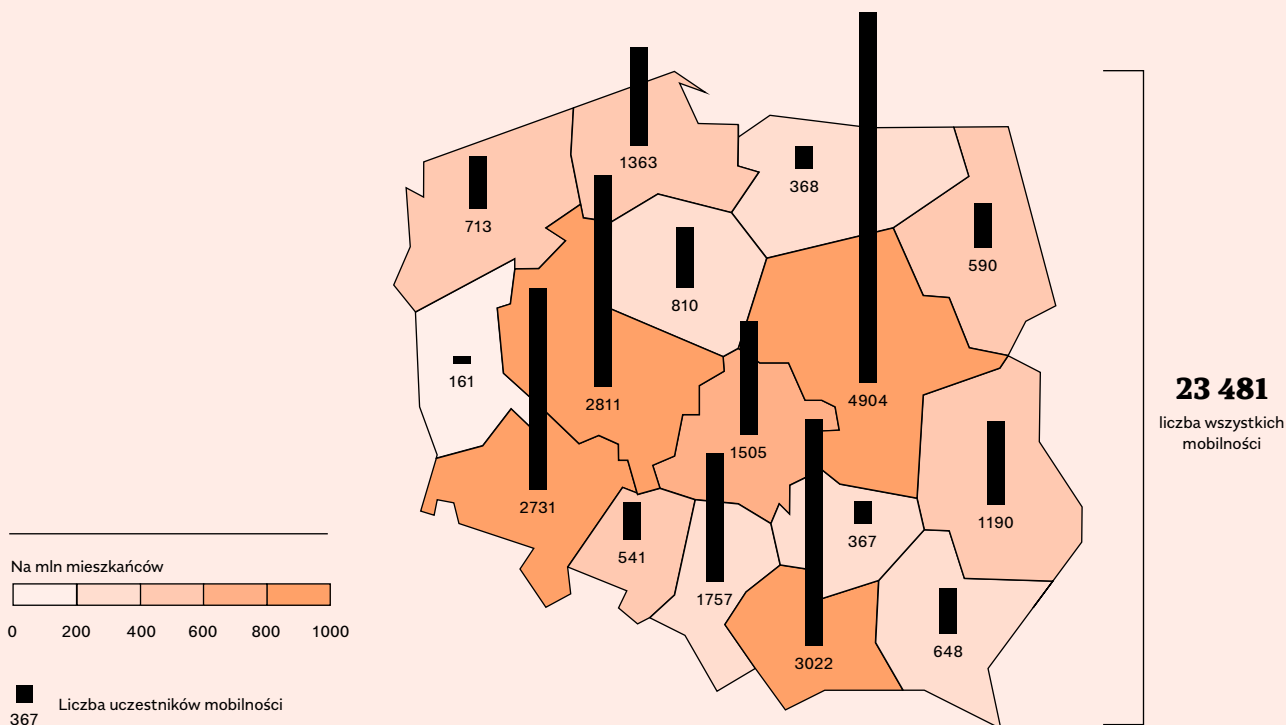
Najczęstsze kierunki mobilności w projektach sektora HE w 2016 r.

Źródło: Baza Mobility Tool+, stan na dzień 31.12.2016 r.

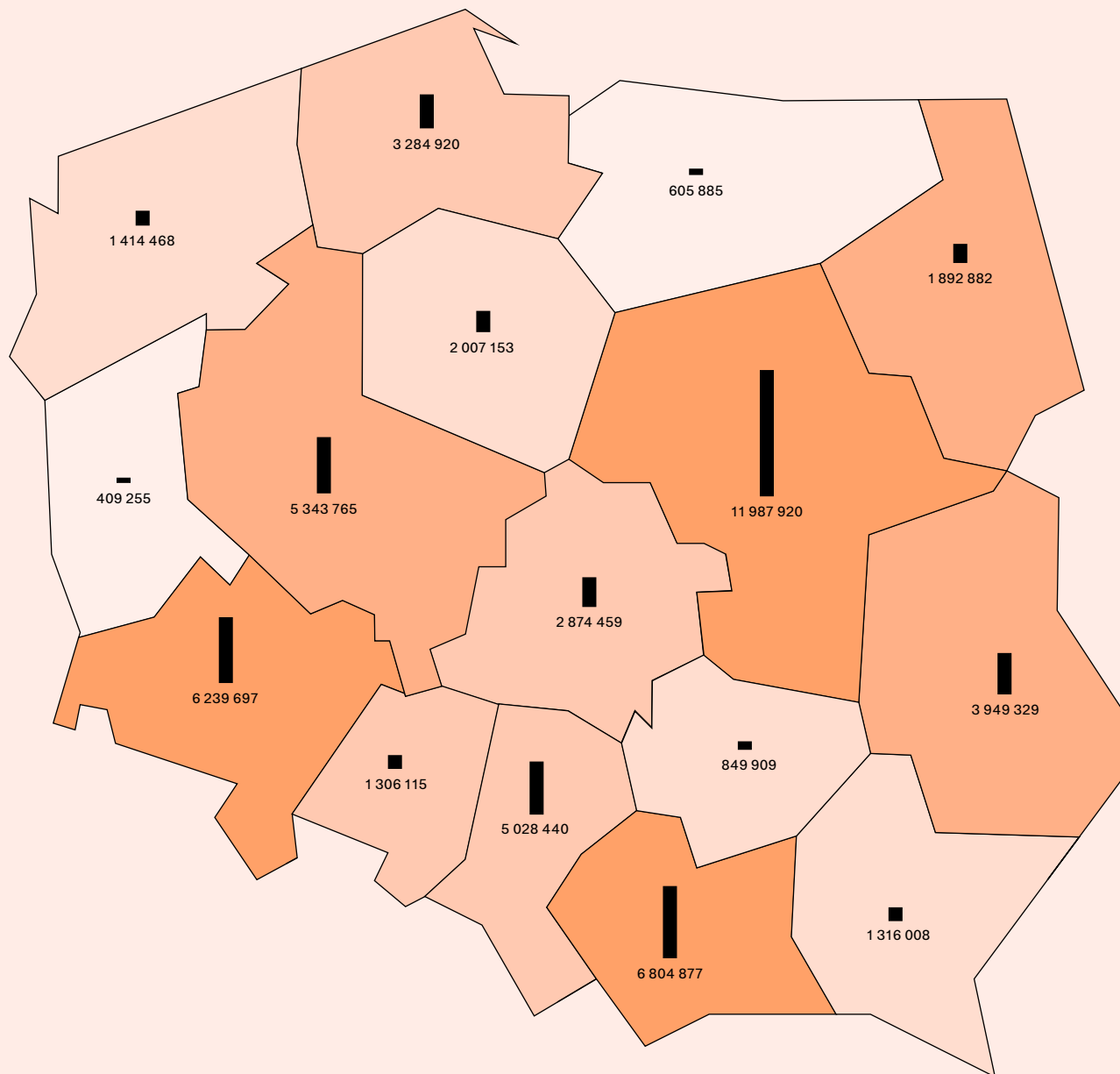
Liczba mobilności sektora HE w podziale na województwa w 2016 r.

Źródło: Baza Mobility Tool+, stan na dzień 31.12.2016, ludność – stan na dzień 30.06.2016 – GUS.

Przyznane dofinansowanie dla sektora HE oraz dofinansowanie na tysiąc mieszkańców (EUR) w edycji z 2016 r.

Źródło: Baza Mobility Tool+, stan na dzień 31.12.2016 r, ludność – stan na dzień 30.06.2016 r. – GUS.

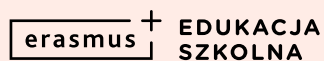

Dofinansowanie na tys mieszkańców (EUR)

0 500 1000 1500 2000 2500

■ kwota przyznanego dofinansowania
1 316 008

Edukacja szkolna (SE)

Realizacja programu w sektorze w roku 2016

Mimo że program stawia wysokie wymagania odnośnie do przygotowania projektu, a zasady dofinansowania skutkują akceptacją stosunkowo małego odsetka spośród złożonych wniosków, udało się utrzymać zainteresowanie aplikowaniem do programu na poziomie z ubiegłego roku.

W celu poprawy jakości wniosków składanych do programu zorganizowane zostały szkolenia stacjonarne dla osób zainteresowanych aplikowaniem, koncentrujące się na wewnętrznej spójności projektu i oparciu jego celów na realnych potrzebach zaangażowanych instytucji.

Sektor Edukacji szkolnej włączył się w organizowanie międzynarodowych szkoleń dla osób zainteresowanych aplikowaniem do programu (Transnational Cooperation Activities). Samodzielnie przygotowane zostało pierwsze szkolenie międzynarodowe dla nauczycieli i dyrektorów przedszkoli, którzy chcieli nawiązać współpracę międzynarodową i przygotować projekty do programu.

W szkoleniu uczestniczyli dyrektorzy oraz nauczyciele przedszkoli w liczbie 31 z następujących krajów: Islandia, Łotwa, Litwa, Polska, Rumunia, Bułgaria, Niemcy, Hiszpania, Szwecja, Dania.

Spotkanie zostało przeprowadzone w formie treningu. Powstało 6 grup projektowych, zajmujących się stworzeniem zarysów projektów, które mogą zostać rozwinięte i złożone do programu.

Na międzynarodowe szkolenia organizowane przez narodowe agencje z innych krajów programu w ramach sektora Edukacji szkolnej w roku 2016 wyjechało 34 przedstawicieli szkół i instytucji edukacyjnych.

Rodzaje projektów i kierunki mobilności najczęściej podejmowane przez beneficjentów sektora

Beneficjenci Akcji 1 najczęściej decydowali się na udział w kursach doskonalenia zawodowego organizowanych w Wielkiej Brytanii (30%), na Malcie (17%), we Włoszech, Hiszpanii, Portugalii, Irlandii – ok. 7%, w Niemczech (5%). Około połowa uczestników decyduje się na wyjazd do krajów anglojęzycznych, m.in. dlatego, że najwięcej uczestników mobilności posługuje się językiem angielskim lub się go uczy.

Tematyka kursów dotyczyła: nauczania i uczenia się języków obcych, innowacyjnych metod pedagogicznych, wykorzystania nowych technologii w uczeniu się, edukacji włączającej.

W projektach Akcji 2 Polacy współpracują najczęściej z Niemcami, Hiszpanami, Francuzami, Turkami. Współpracujemy także z przedstawicielami prawie wszystkich pozostałych krajów, w których program jest realizowany.

Tematyka projektów jest wyznaczana przez potrzeby instytucji w nich uczestniczących oraz priorytety programu. W związku z tym projekty dotyczyły rozwoju kompetencji podstawowych: czytania, pisania, liczenia u osób z niskimi osiągnięciami; kompetencji przekrojowych, takich jak znajomość języków obcych, przedsiębiorczość, wykorzystywanie najnowszych technologii, prowadzenie edukacji włączającej.

Projekty w sektorze Edukacji szkolnej pomagają naszym beneficjentom zyskać szereg korzyści merytorycznych i promować ideę uczenia się przez całe życie. Umożliwiają dzielenie się doświadczeniem i sprawdzonymi rozwiązaniami, wzmacniają wiarę we własne siły, rozwijają znajomość języków obcych i przedsiębiorczość, dają podstawy do podejmowania nowych wyzwań.

Co ważne – instytucje biorące udział w programie zyskują prestiż i renomę. Niejednokrotnie zwiększa się znacząco liczba kandydatów do szkół zaangażowanych w realizację projektów.

Alicja Pietrzak, Erasmus+ Edukacja szkolna

Osoby realizujące projekty edukacyjne cieszą się uznaniem. Narodowa Agencja zorganizowała w 2016 r. konkurs *EDUinspirator*, do którego zgłosili się realizatorzy projektów działający aktywnie w dziedzinie edukacji, przyczyniając się do pozytywnych zmian w swoim środowisku lokalnym. Zaangażowane osoby zostały dzięki konkursowi zauważone i nagrodzone.

Wydarzenie najważniejsze dla sektora w roku 2016

Pracownicy sektora Edukacji szkolnej brali udział w konferencjach *EDUinspiracje* organizowanych przez FRSE w polskich miastach w celu zainteresowania ofertą

programu środowisk, które dotychczas w niewielkim stopniu z niej korzystały.

Wprowadzono na stałe webinarium jako formę szkoleń i kontaktu z beneficjentami i osobami, które chciałyby się czegoś o programie dowiedzieć. Wykorzystanie tego medium powoduje, że pracownicy mogą docierać z informacjami do osób znajdujących się w dowolnym miejscu, organizacja spotkania jest bezkosztowa, a kurs można powtórzyć dla nowego grona zainteresowanych. Jest to bardzo dobry sposób przekazywania informacji, co jest zgodne z ideą naszej działalności informacyjno-szkoleniowej. Odbiorcy naszej oferty z całego kraju bardzo wysoko oceniają tę formę kontaktu.

Zorganizowano konkurs *Selfie+*, który poprzez publikowanie zdjęć na platformie internetowej służy przekazywaniu informacji o wydarzeniach i rezultatach projektu w prosty sposób. Podsumowaniem konkursu jest gala połączona ze szkoleniami dla beneficjentów dotyczącymi wykorzystania mediów społecznościowych w promocji i upowszechnianiu rezultatów, zastosowania platformy eTwinning oraz prawa własności intelektualnej.

Największe wyzwanie w roku 2016

Po raz pierwszy składane były raporty końcowe z realizacji projektów Akcji 2 (zakończone zostały projekty programu, których realizację instytucje rozpoczęły w roku 2014). Beneficjenci składali raporty z wykorzystaniem nowego systemu informatycznego Mobility Tool+, co oznacza, że były one wysyłane tylko w wersji elektronicznej, a to duża zmiana z punktu widzenia procesu obsługi beneficjentów.

Również po raz pierwszy w sektorze Edukacji szkolnej eksperci zewnętrzni współpracujący z programem oceniali rezultaty opisywane przez beneficjentów w raportach końcowych. Współpracę z ekspertami zewnętrznymi podjęto we wszystkich sektorach. Aby ujednoczyć proces oceny, przeprowadzono wspólne szkolenie dla ekspertów z sektorów Edukacja szkolna, Edukacja dorosłych, Szkolnictwo wyższe oraz Kształcenie i szkolenia zawodowe. Wymagało to ścisłej współpracy pracowników reprezentujących wszystkie te sektory, uzgodnień i osiągnięcia kompromisów. Ta intensywna współpraca przyniosła dobre rezultaty.

Zmiany planowane w ramach reformy systemu edukacji wywołały u nauczycieli pytania i wątpliwości dotyczące możliwości aplikowania o fundusze programu. Wyjaśniliśmy

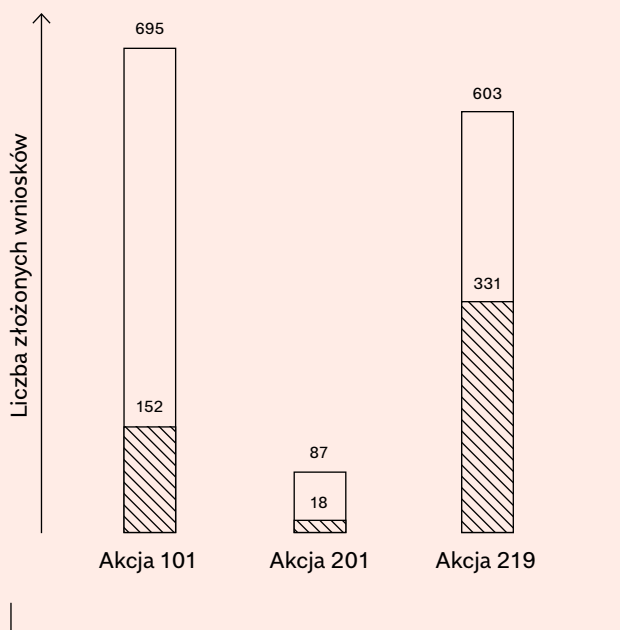
że wprowadzane zmiany nie ograniczają możliwości składania wniosków do programu.

Zadania w związku z realizacją programu w sektorze w bliższej i dalszej przyszłości

W roku 2017 Komisja Europejska zwiększyła budżet programu. Oznacza to możliwość dofinansowania większej liczby projektów. Wyzwaniem będzie zachęcenie jak największej liczby szkół i instytucji do aplikowania do programu.

W kolejnych latach Komisja Europejska planuje uproszczenie zasad wnioskowania i realizacji projektów współpracy szkół, by promować mobilność oraz zachęcać do udziału w programie szkoły i instytucje, które dotąd nie realizowały projektów współpracy międzynarodowej.

Złożone wnioski i dofinansowane projekty w poszczególnych Akcjach w ramach sektora SE w 2016 r.

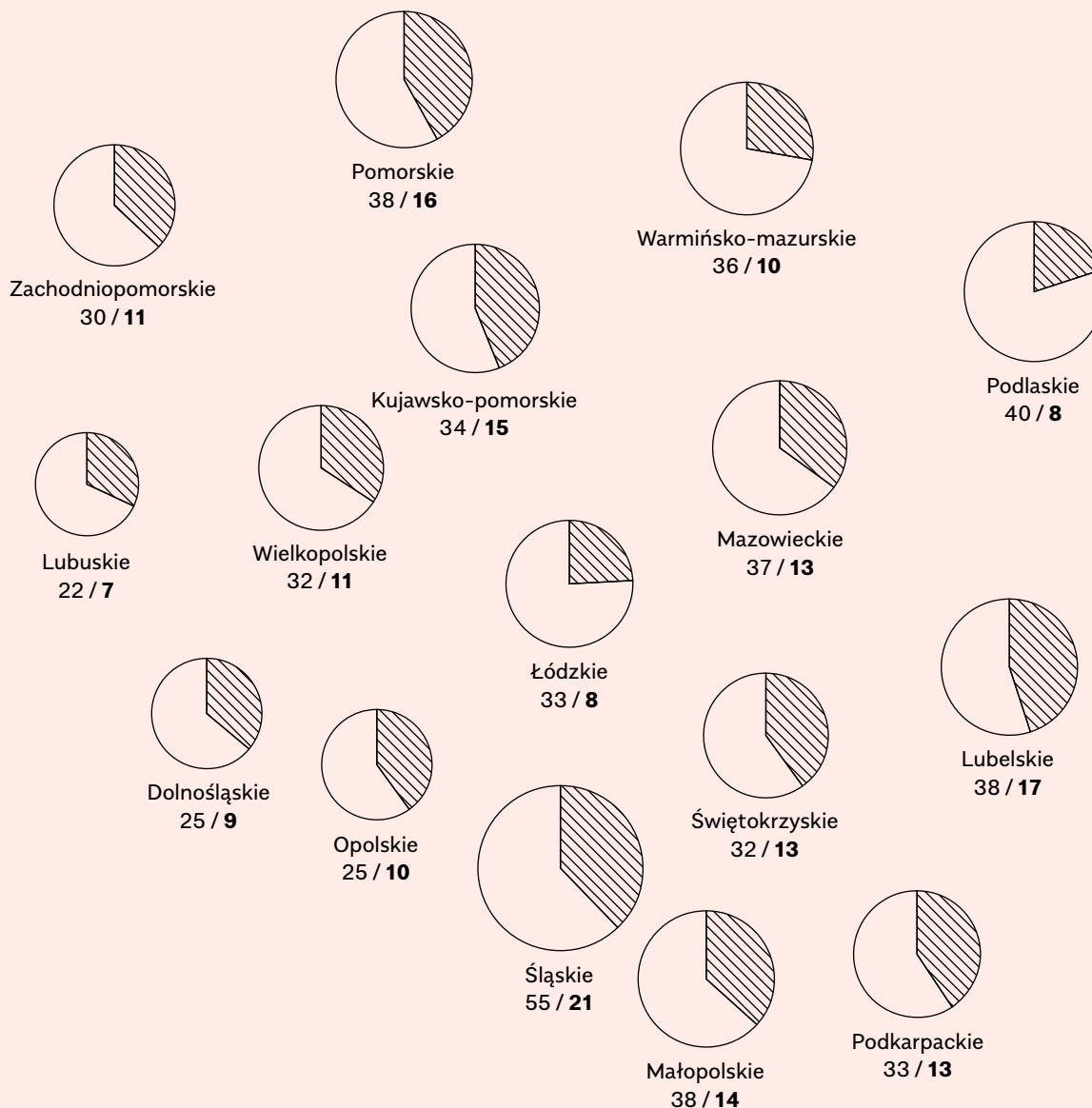
Łącznie **1385** złożonych
501 dofinansowanych

152

 Liczba dofinansowanych projektów

Złożone wnioski i dofinansowane projekty w poszczególnych województwach na milion mieszkańców w ramach sektora SE w 2016 r.

Źródło: Baza EPlusLink – wniosek, stan na dzień 31.12.2016 r., ludność – stan na dzień 30.06.2016 r. – GUS.

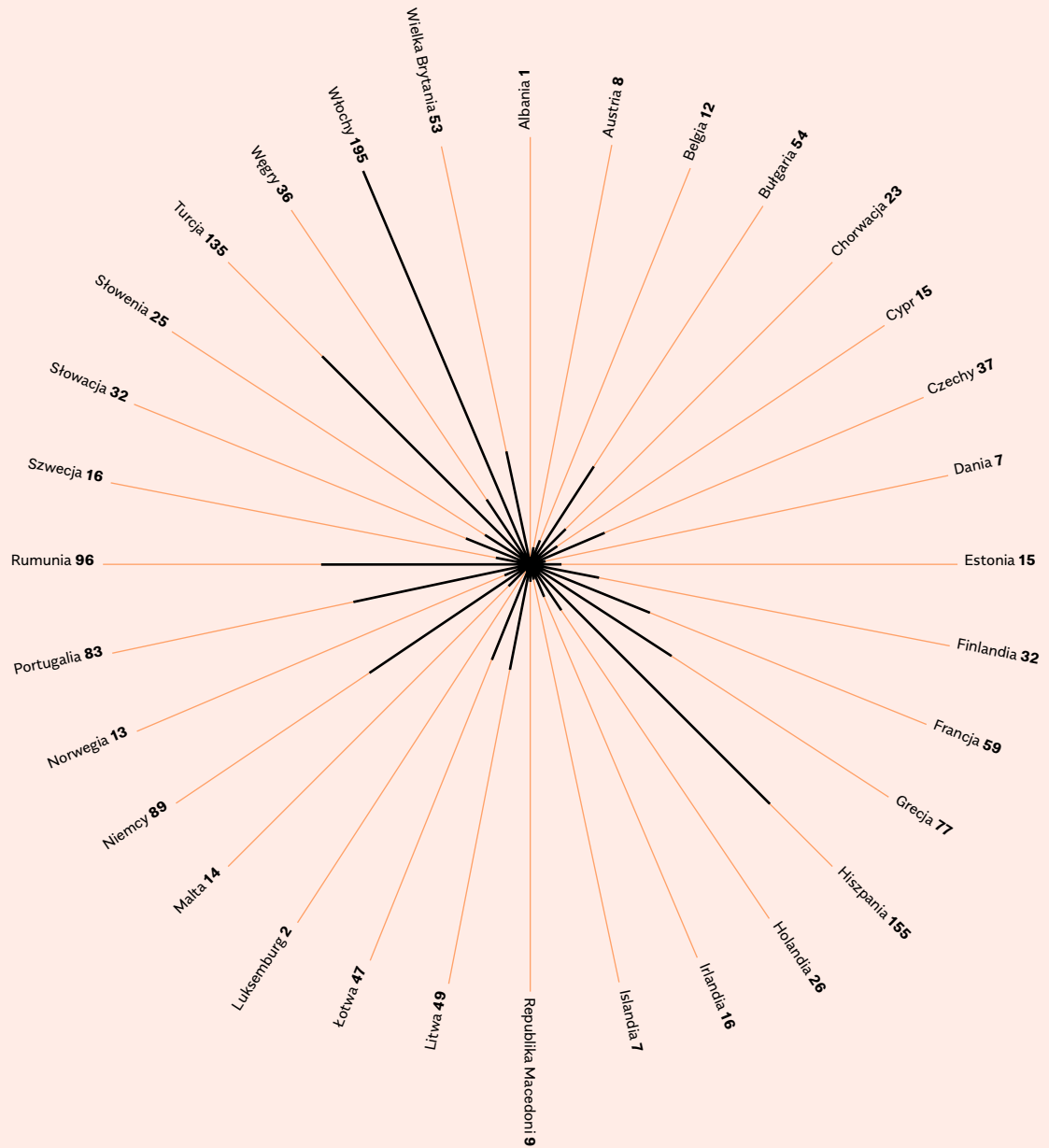

Pole powierzchni koła odpowiada liczbie złożonych wniosków na 1 mln mieszkańców województwa

Liczba dofinansowanych projektów na 1 mln mieszkańców województwa

Liczba dofinansowanych projektów sektora SE z udziałem podmiotów z poszczególnych krajów w edycji z 2016 r.*

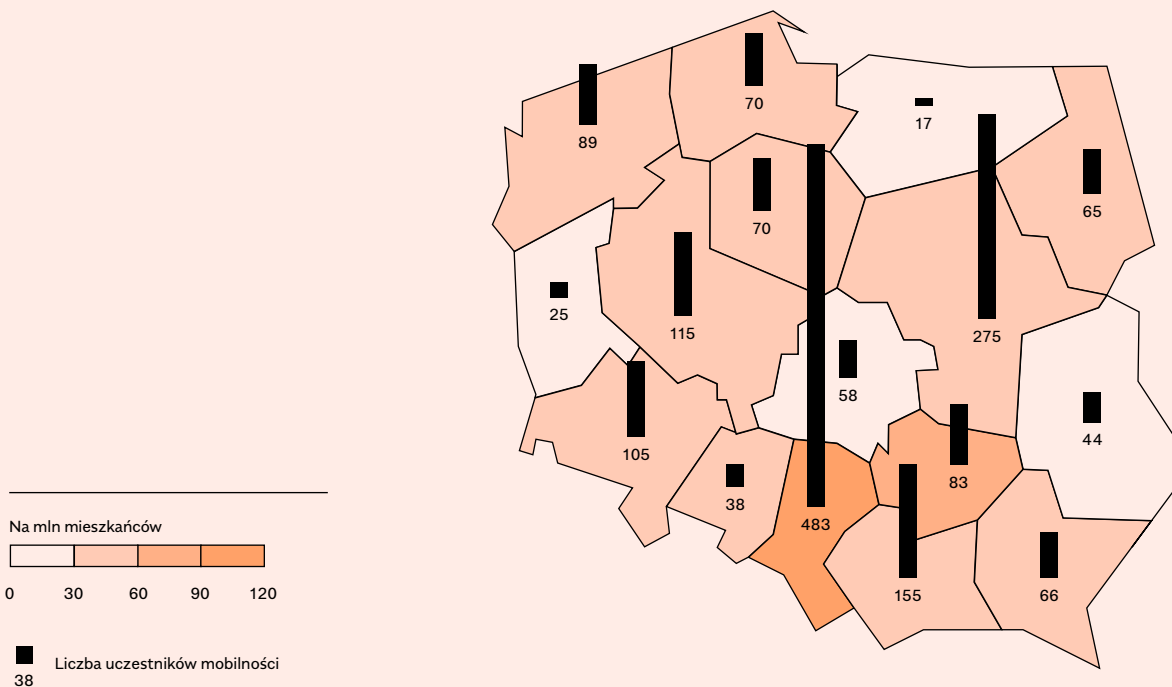
— Dania 7

Kolor czarny linii odpowiada liczbie projektów z udziałem podmiotów z danego kraju.

*Projekt z udziałem kilku państw jest uwzględniony w osiach każdego z tych krajów, czyli: jeden projekt, który ma jednocześnie partnerów z Francji i Niemiec ujęty jest w liczbie projektów przy osi "Niemcy" oraz przy osi "Francja".

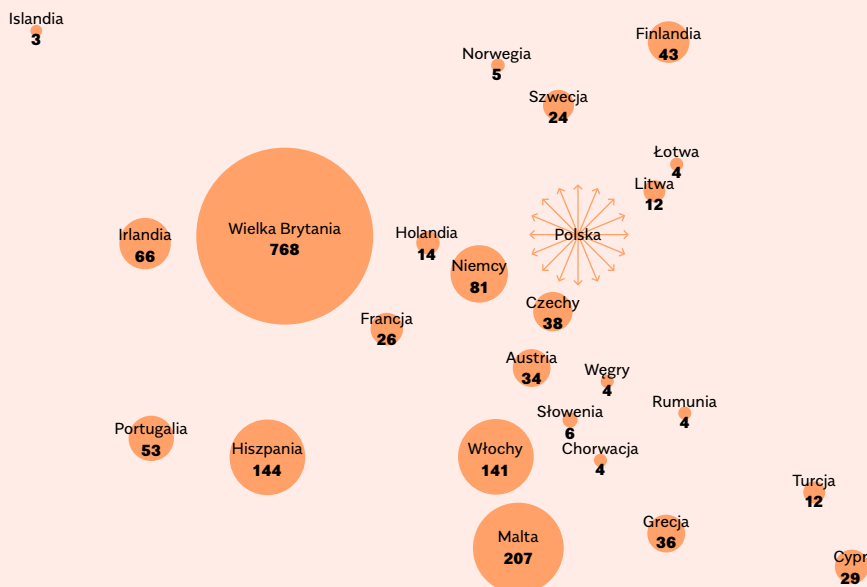
Liczba mobilności sektora SE w podziale na województwa w 2016 r.

Źródło: Baza Mobility Tool+, stan na dzień 31.12.2016, ludność – stan na dzień 30.06.2016 r. – GUS.

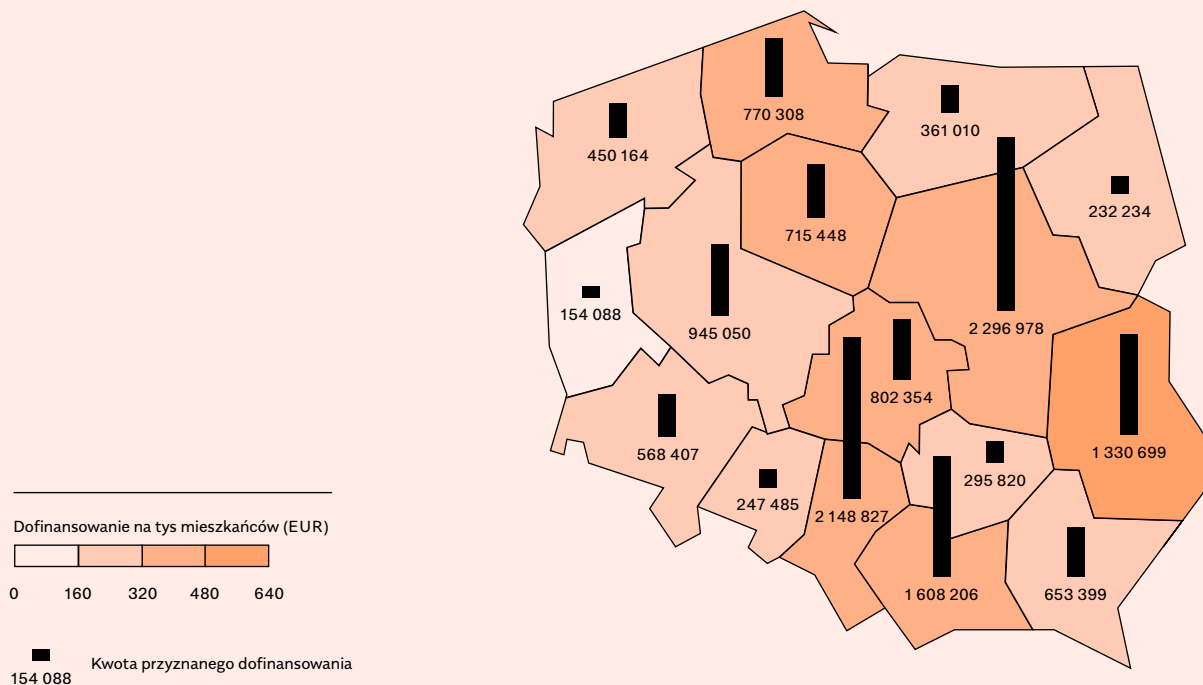
Najczęstsze kierunki mobilności w projektach sektora SE w 2016 r.

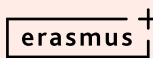
Źródło: Baza Mobility Tool+, stan na dzień 31.12.2016 r.

Przyznane dofinansowanie dla sektora SE oraz dofinansowanie na tysiąc mieszkańców (EUR) w edycji z 2016 r.

Źródło: Baza EPlusLink stan na dzień 31.12.2016 r, ludność – stan na dzień 30.06.2016 r. – GUS.

**KSZTAŁCENIE
I SZKOLENIA
ZAWODOWE**

Kształcenie i szkolenia zawodowe (VET)

Rok 2016 był bardzo ważny dla sektora Kształcenie i szkolenia zawodowe. Sprzyjała temu zainicjowana przez MEN reforma szkolnictwa zawodowego, której priorytety doskonale współgrają z celami programu Erasmus+. Nowego znaczenia nabrała współpraca szkół z pracodawcami oraz praktyczny wymiar kształcenia zawodowego i doradztwo edukacyjne.

Największe osiągnięcia związane z realizacją programu w sektorze w roku 2016

Po analizie wniosków złożonych w Akacji 1 i 2 w konkursie w 2016 r. stwierdziliśmy, że wzrosła liczba wniosków spełniających kryteria merytoryczne programu. Odnotowaliśmy wzrost o około 15% liczby wniosków

ocenionych bardzo wysoko w porównaniu do poprzednich dwóch naborów. Wsparcie, jakie oferujemy instytucjom sektora zawodowego w formie warsztatów z planowania projektu, dni otwartych, konsultacji bezpośrednich, szkoleń na temat zasad realizacji projektów, przynosi efekty.

Sektor VET stał się bardziej widoczny w wydarzeniach promocyjnych w Polsce, m.in. dzięki organizacji seminariów tematycznych w regionach z udziałem przedstawicieli beneficjentów, samorządu lokalnego oraz pracodawców. W roku 2016 zorganizowaliśmy około 30 wydarzeń w całej Polsce poświęconych promocji kształcenia zawodowego. Na szczególną uwagę zasługują: *EDU Inspiracje Zawodowo* (20 grudnia 2016 r., Oświęcim) oraz *Erasmus+ Bus*, który dociera nawet do bardzo małych miejscowości, a także konferencje organizowane we współpracy z MEN, PARP, ORE, Związkiem Rzemiosła Polskiego.

Widoczność rezultatów programu Erasmus+ w sektorze zawodowym również się zwiększyła dzięki prezentowaniu

dobrych praktyk. Sukcesem jest również wpływ na środowisko dzięki upowszechnianiu osiągnięć projektowych. Realizowane w roku 2016 projekty partnerskie wytworzyły atrakcyjne oraz innowacyjne rezultaty, takie np. jak:

- Aplikacja internetowa umożliwiająca porównanie kwalifikacji w zawodach budowlanych w różnych krajach Europy, oparta na wytycznych systemu ECVET;
- Opis standardu kompetencji zawodowych dla trenera VET branży budowlanej z ukierunkowaniem na zawód monter systemów suchej zabudowy oraz modułowy program szkolenia;
- Metodyka, opracowanie i opis standardu kompetencji zawodowych dla zawodu technik-organizator gospodarki odpadami w przedsiębiorstwie;
- Bank modułów szkoleniowych *blended learning* z uwzględnieniem wymagań ECVET dla zawodu technik-organizator gospodarki odpadami w przedsiębiorstwie;
- Kurs online oraz 2 aplikacje mobilne wspierające kształcenie zawodowe i doskonalące umiejętności numeryczne.

W roku 2016 zanotowaliśmy wzrost rozpoznawalności i użyteczności systemu ECVET (Europejski system akumulowania i przenoszenia osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym).

Z analizy projektów mobilności zaakceptowanych do realizacji wynika, że w 40% z nich planuje się organizację staży i praktyk zagranicznych w oparciu o wymogi systemu ECVET.

Do zwiększenia rozpoznawalności systemu przyczyniła się konferencja pt. *Kształcenie i szkolenia zawodowe – rozwój kompetencji, umiejętności i talentów*, która odbyła się 5 grudnia 2016 r. w Warszawie. Konferencja była największym wydarzeniem inaugurującym Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych w Polsce, podczas którego eksperci ECVET oraz beneficjenci sektora przedstawiali różne aspekty wdrażania tego systemu oraz gotowe już produkty edukacyjne i dydaktyczne. Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem Ministra Edukacji Narodowej i Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W konferencji

wzięło udział ponad 180 osób reprezentujących różne instytucje związane z kształceniem zawodowym. W 2016 r. zanotowaliśmy również zwiększenie dostępu do programu Erasmus+ w sektorze VET oraz mobilności uczniów o mniejszych szansach poprzez rozszerzenie dofinansowania w ramach projektu „Staże zagraniczne dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz mobilność kadry kształcenia zawodowego”. Dzięki wysiłkom FRSE i współpracy z Ministerstwem Rozwoju udało się pozyskać dodatkowe środki finansowe w wysokości prawie 43 mln euro na dofinansowanie 457 projektów sektora Kształcenie i szkolenia zawodowe z listy rezerwowej w konkursie 2016. Dzięki synergii programu Erasmus+ z Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój zwiększył się dostęp instytucji kształcenia zawodowego do programu praktyk i staży zagranicznych z 27% do 87%.

Niewątpliwym sukcesem w 2016 r. było także zadowolenie beneficjentów instytucjonalnych oraz uczestników, którzy są bezpośrednimi odbiorcami oferowanych przez FRSE działań.

Znakomita większość, tj. ok. 95% uczestników mobilności, wskazuje, że udział w projekcie przyczynił się do zwiększenia ich umiejętności językowych. Podobnie wysoko ocenili oni programy realizowanych mobilności, dzięki czemu mogli zwiększyć swoje umiejętności zawodowe. Warto zaznaczyć, że ok. 97% uczestników mobilności wskazało, że ich możliwości znalezienia nowej lub lepszej pracy wzrosły.

Z zadowoleniem należy odnotować otwarcie się FRSE w 2016 r. na współpracę z pracodawcami poprzez nawiązanie kontaktów z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) oraz promocję Fundacji i jej oferty.

Ponadto, nastąpiło wzmocnienie współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Warszawie przez organizację i udział merytoryczny ekspertów ORE w konferencjach organizowanych przez FRSE. Na szczególną uwagę zasługuje owocna współpraca podczas konferencji *EDUinspiracje Zawodowo w Oświęcimiu* (20 grudnia 2016 r.), podczas której eksperci ORE prezentowali założenia i pierwsze efekty projektów dotyczących doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz Partnerstwa na rzecz kształcenia zawodowego.

Zagadnienia merytoryczne i kierunki mobilności najczęściej podejmowane przez beneficjentów sektora

Z analizy zatwierdzonych projektów w Akcji 1 w konkursie 2016 wynika, że najczęściej wybieranym przez uczestników kierunkiem zagranicznych staży i praktyk są Niemcy (93 projekty) i kraje południowe: Hiszpania (55), Włochy (4), Portugalia (27). Dużym zainteresowaniem cieszą się także staże i szkolenia w Wielkiej Brytanii (26), Grecji (20) i Irlandii (15). Z polskimi instytucjami w ramach projektów zatwierdzonych w konkursie 2016 współpracują instytucje z 22 krajów. Praktyki zagraniczne dotyczą hotelarstwa, turystyki, gastronomii, rolnictwa, informatyki, mechaniki, handlu i ekonomii.

Projekty Partnerstw strategicznych zaakceptowane do realizacji w konkursie 2016 są bardzo różnorodne pod względem skali, wysokości budżetu, czasu trwania, składu partnerstwa i zakresu merytorycznego. Najczęściej podejmowano następujące tematy: innowacyjne programy nauczania i metody edukacyjne, rozwój szkoleń, kształcenie otwarte i na odległość, doradztwo zawodowe, nowe technologie i kompetencje cyfrowe.

Instytucje tworzące partnerstwa, które uzyskały dofinansowanie w 2016 r. reprezentują 26 krajów. Najliczniej reprezentowane są organizacje z: Polski (21), Włoch (17), Hiszpanii (15) i Cypru (9).

W ramach projektów, które otrzymały dofinansowanie w roku 2016, planuje się wypracowanie m.in.:

- e-learningowego programu szkoleniowego dla mechaników osobowych pojazdów samochodowych z zakresu obsługi klientów;
- interaktywnego modułu edukacyjnego kształcącego w zawodzie technik rolnictwa ze specjalizacją rolnictwo precyzyjne i geoinformatyka;
- materiałów dydaktycznych do szkoleń zawodowych osób głuchych w sektorze HORECA: szkolenia e-learningowe, słownik tematyczny, Vademecum dla pracodawców;
- e-learningowej bazy szkoleniowej dla nauczycieli fotowoltaiki zawierającej standardy kompetencji zawodowych oraz modułowy program szkoleniowy, bank testów i model certyfikacji.

Co mogą zyskać potencjalni beneficjenci, podejmując działania związane z sektorem?

Realizowanie projektów mobilności i Partnerstw strategicznych związane jest z różnorodnymi działaniami i dotyczy atrakcyjnych stawek finansowych w formie ryczałtów, które pozwalają na finansowanie inicjatyw podnoszących jakość funkcjonowania placówek kształcenia zawodowego. Wartością programu jest jego elastyczność i prosta struktura – można realizować działania na miarę własnych rzeczywistych potrzeb, potencjału i zasobów ludzkich.

Realizacja projektów programu Erasmus+ ma duży wpływ na pobudzenie i stosowanie w rzeczywistości szkolnej podejścia projektowego. Nawiązane kontakty z instytucjami międzynarodowymi są wykorzystywane do kształtowania umiejętności pracy w zespole międzynarodowym oraz uczenia się od siebie nawzajem.

Na podstawie raportów beneficjentów oraz wizyt monitorujących i doradczych można stwierdzić, że priorytety programu Erasmus+ (podniesienie poziomu kluczowych kompetencji i umiejętności, poszerzenie międzynarodowego wymiaru kształcenia i szkolenia, poprawa nauczania i uczenia się języków oraz promowanie różnorodności językowej Unii i świadomości międzykulturowej) są sukcesywnie włączane w plany strategiczne placówek kształcenia i szkolenia zawodowego.

Częsta w projektach sektora Kształcenie i szkolenia zawodowe perspektywa stażu zagranicznego zwiększa u uczniów motywację do nauki języków obcych i przedmiotów zawodowych. Osoby uczące się zawodu mogą w ten sposób zdobyć praktyczne doświadczenie oraz zwiększyć umiejętności językowe. Efekty staży to nowe kompetencje zawodowe, lepiej rozwinięte kompetencje społeczne uczniów (m.in.: praca w grupie, odporność na stres, komunikatywność, umiejętność prezentowania swojego zdania, wiara we własne możliwości), lepsze wyniki na egzaminie zawodowym, większe zainteresowanie uczniów kształceniem zawodowym.

Izabela Laskowska, Erasmus+ Kształcenie i szkolenia zawodowe

Wydarzenie najważniejsze dla sektora w roku 2016

Największym wydarzeniem dla sektora był Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych ogłoszony przez Komisję Europejską na 5–9 grudnia 2016 r.

Wkładem FRSE w obchody Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych była konferencja pt. *Kształcenie i szkolenia zawodowe – rozwój kompetencji, umiejętności i talentów*, zorganizowana 5 grudnia 2016 r. w Warszawie, z udziałem ponad 180 osób. Partnerami merytorycznymi konferencji FRSE były: Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy w Radomiu oraz Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. W trakcie wydarzenia zaprezentowane zostały innowacyjne rozwiązania i przykłady dobrych praktyk wspomagające rozwój oraz uznawanie kompetencji zawodowych, jak również praktyczne informacje na temat Europejskiego systemu akumulowania i przenoszenia osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET). Podsumowaniem konferencji była debata ekspercka na temat perspektyw rozwoju kompetencji zawodowych z uwzględnieniem relacji gospodarka – edukacja – rynek pracy.

Kolejnym ważnym wydarzeniem była konferencja *EDUinspiracje Zawodowo* w Oświęcimiu w dniu 20 grudnia 2016 r. W czasie konferencji przedstawiono wyzwania dla edukacji zawodowej w regionie oraz możliwości nawiązania współpracy szkół zawodowych z pracodawcami oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli kształcenia praktycznego.

Największe wyzwania dla sektora w roku 2016

Naszym celem było zwiększenie udziału nowych wnioskodawców oraz dotarcie do małych miejscowości z ofertą programu Erasmus+. Chcieliśmy zachęcić nauczycieli ze szkół zawodowych, którzy jeszcze nie skorzystali z oferty programu Erasmus+, do złożenia wniosków w konkursie.

Kolejnym wyzwaniem był wzrost aktywności kadry kształcenia zawodowego w programach mobilności. Zaobserwowaliśmy, że nauczyciele zajmujący się kształceniem praktycznym chętniej przygotowują i wysyłają swoich uczniów na zagraniczne staże, sami zaś w mniejszym stopniu uczestniczą w wyjazdach edukacyjnych.

Szkoły zawodowe chętnie wnoszą do Akcji 1 dotyczącej projektów mobilności, mniej zaś starają się o projekty Partnerstw strategicznych dotyczących wymiany dobrych praktyk. Bardzo nam zależy, aby szkoły zawodowe, zwłaszcza te z pewnym doświadczeniem w projektach mobilności lub beneficjenci Karty Jakości były bardziej zaangażowane w projekty partnerskie. Obserwujemy już mały sukces w tym temacie, o którym będziemy mogli powiedzieć więcej po konkursie w 2017 r.

Sporym wyzwaniem było też zachęcenie szkół zawodowych, które mają zrealizowane i rozliczone przynajmniej 3 projekty mobilności w sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe do składania wniosków o Kartę Jakości. Spośród 30 wniosków przyznaliśmy Karty tylko 5 instytucjom. Liczymy, że kolejny rok zaowocuje większym zainteresowaniem.

Niebagatelnym wyzwaniem dla sektora w roku 2016 był nadzór i monitoring prawie 800 projektów realizowanych w Akcji 1 oraz Akcji 2, a także zamykanie projektów z poprzedniego programu „Uczenie się przez całe życie”.

Jakie zadania stoją przed Narodową Agencją w związku z realizacją programu w sektorze w bliższej i dalszej przyszłości?

Do tych zadań niewątpliwie należy dotarcie do nowych instytucji, zwłaszcza z powiatów najmniej reprezentowanych w programie Erasmus+ w sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe.

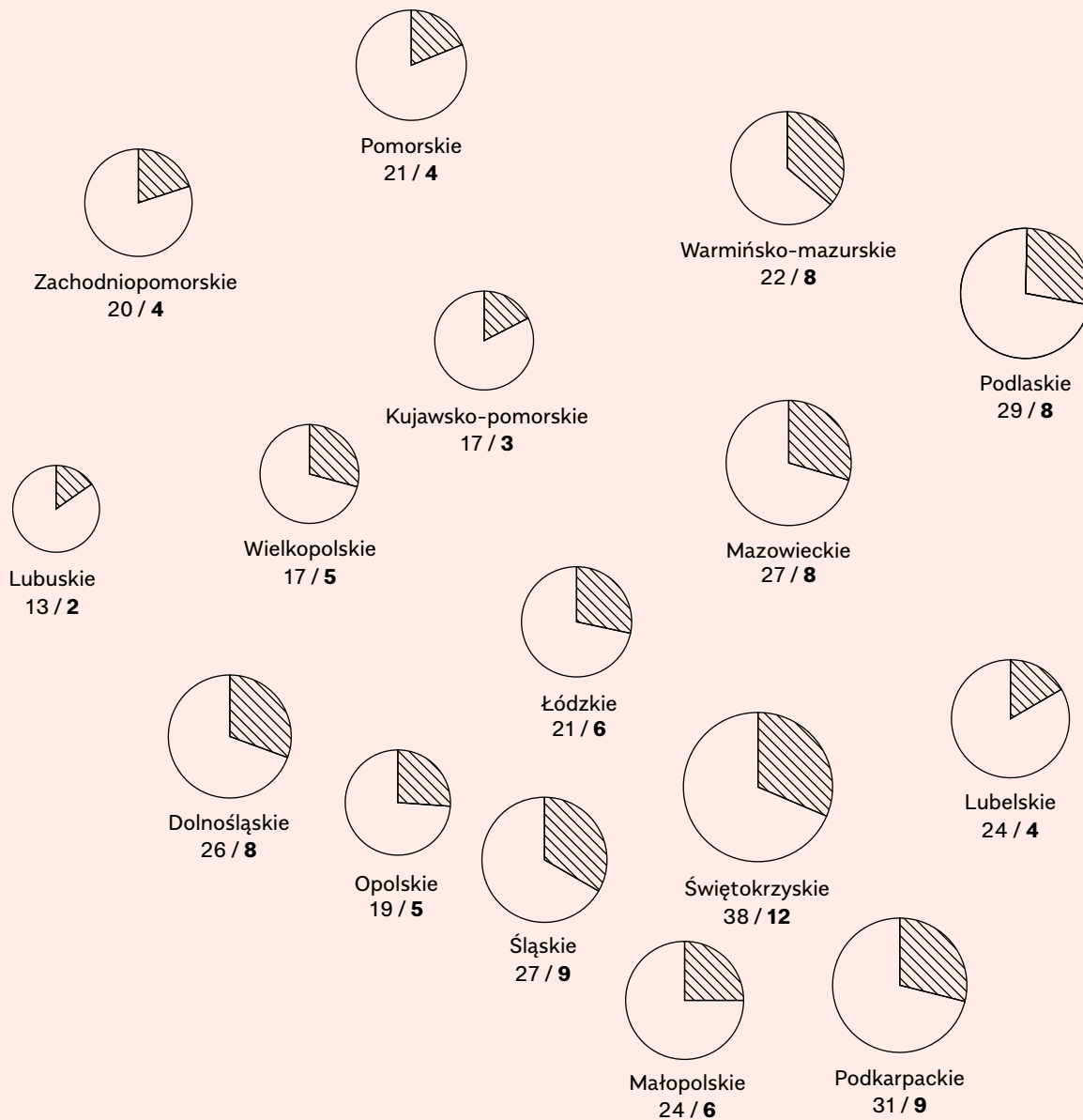
Wydarzeniami, które będą wymagały starannych przygotowań i planów będą: przystąpienie Polski do WorldSkills Europe oraz udział w europejskich zawodach umiejętności zawodowych w Budapeszcie (*Euroskills 2018*, 26–28 września 2018 r.)

Po 6-letniej przerwie w czynnym uczestnictwie w konkursie powstaje polska drużyna narodowa na finał konkursu EuroSkills Budapeszt 2018. Jest to ważna dla budowania wizerunku kształcenia zawodowego impreza europejska, której sędziowie i eksperci są weryfikowani spośród nauczycieli zawodu i trenerów branżowych. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji została wskazana przez MEN jako instytucja koordynująca przygotowania Polski do udziału w *Euroskills 2018*. Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do współpracy.

Złożone wnioski i dofinansowane projekty w poszczególnych województwach na milion mieszkańców w ramach sektora VET w 2016 r.

Źródło: Baza EPlusLink – wniosek, stan na dzień 31.12.2016 r., ludność – stan na dzień 30.06.2016 r. – GUS.

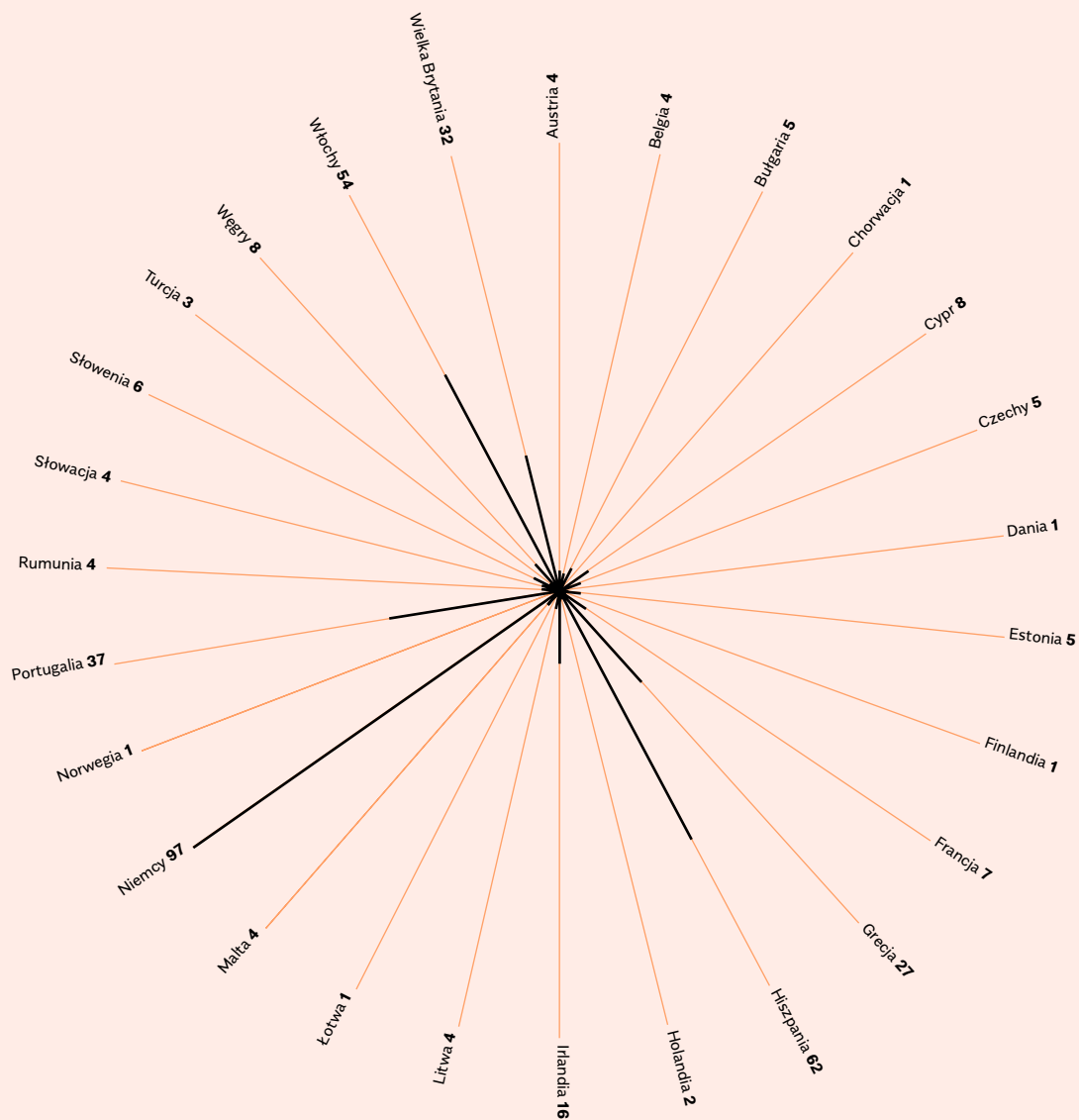

Pole powierzchni koła odpowiada liczbie złożonych wniosków na 1 mln mieszkańców województwa

Liczba dofinansowanych projektów na 1 mln mieszkańców województwa

Liczba dofinansowanych projektów sektora VET z udziałem podmiotów z poszczególnych krajów w edycji z 2016 r.*

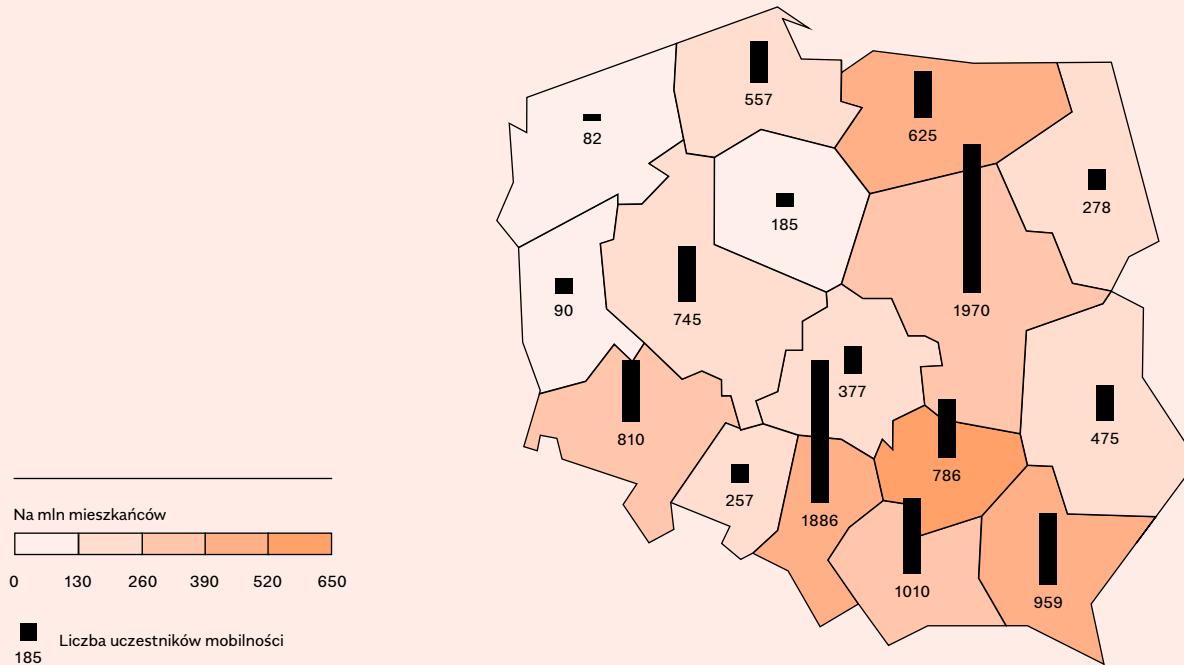

— Dania 1 Kolor czarny odpowiada liczbie projektów z udziałem podmiotów z danego kraju.

*Projekt z udziałem kilku państw jest uwzględniony w osiach każdego z tych krajów, czyli: jeden projekt, który ma jednocześnie partnerów z Francji i Niemiec ujęty jest w liczbie projektów przy osi „Niemcy” oraz przy osi „Francja”.

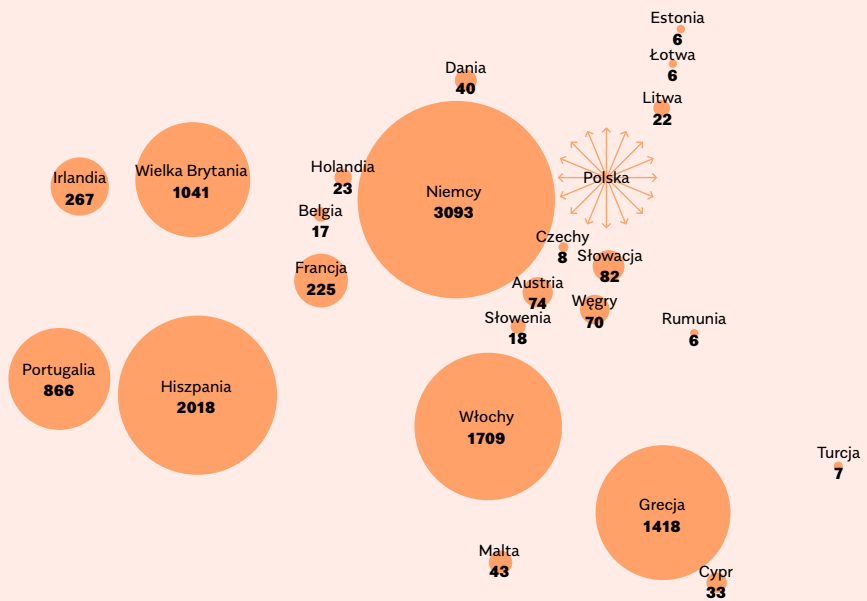
Liczba mobilności sektora VET w podziale na województwa w 2016 r.

Źródło: Baza Mobility Tool+, stan na dzień 31.12.2016 r., ludność – stan na dzień 30.06.2016 r. – GUS.

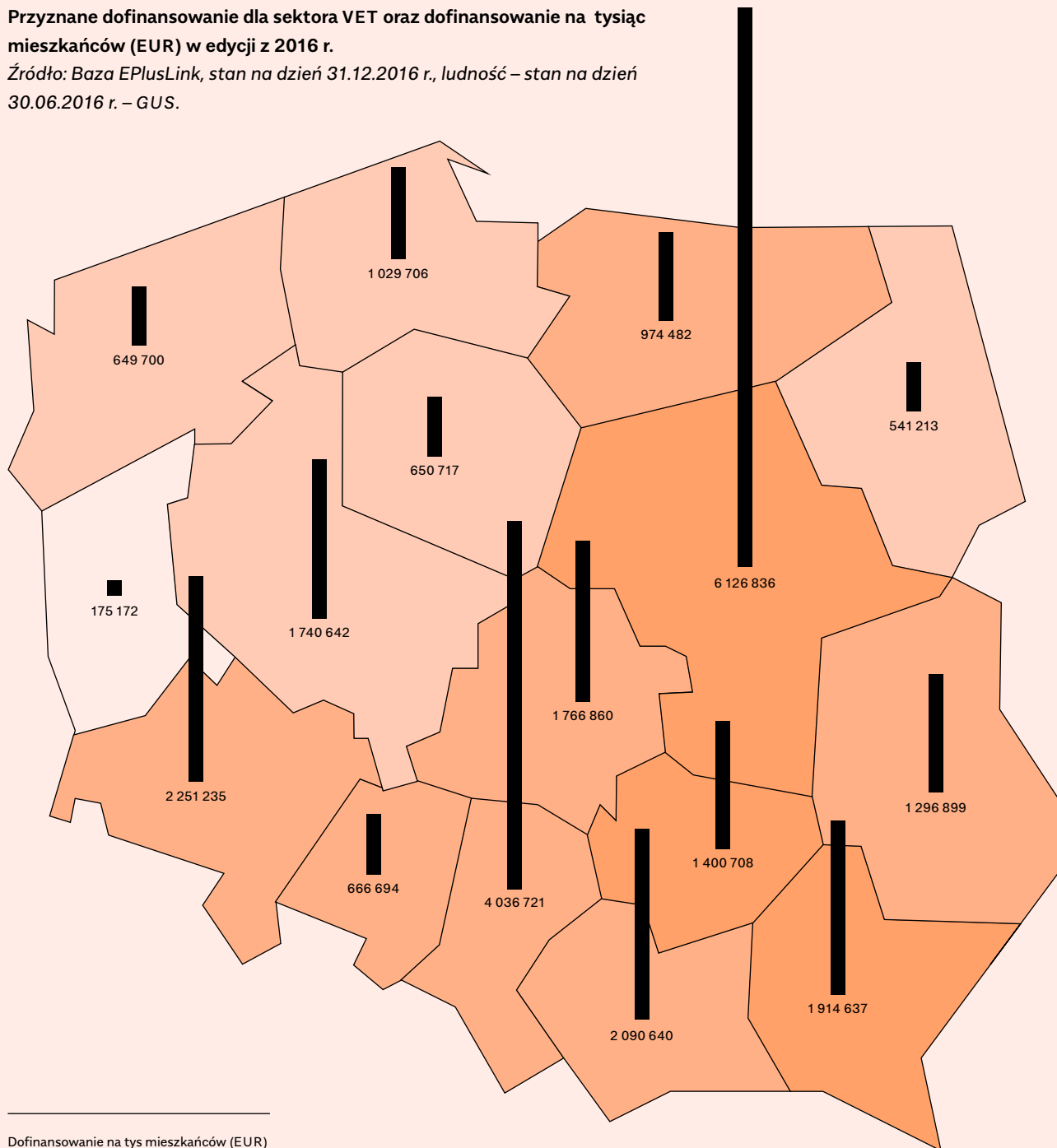
Najczęstsze kierunki mobilności w projektach sektora VET w 2016 r.

Źródło: Baza Mobility Tool+, stan na dzień 31.12.2016 r.

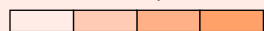

Przyznane dofinansowanie dla sektora VET oraz dofinansowanie na tysiąc mieszkańców (EUR) w edycji z 2016 r.

Źródło: Baza EPlusLink, stan na dzień 31.12.2016 r., ludność – stan na dzień 30.06.2016 r. – GUS.

Dofinansowanie na tys mieszkańców (EUR)

0 300 600 900 1200

■ Kwota przyznanego dofinansowania
175 172

Edukacja dorosłych (AE)

Największe osiągnięcia związane z realizacją programu w sektorze w roku 2016

W 2016 r. w sektorze Edukacja dorosłych realizowano 154 projekty w ramach obu Akcji, z czego zakończono 37.

Po analizie danych z roku 2015 i 2016, odnotowano w sektorze następujące zmiany:

- Wzrost liczby złożonych wniosków w stosunku do roku poprzedniego o 25% (ze 160 wniosków w roku 2015 do 200 w 2016 r.), w tym:
  - Akcja 1 Mobilność kadry edukacji dorosłych – wzrost o 29% (z 77 w roku 2015 do 99 wniosków w 2016 r.)
  - Akcja 2 Partnerstwa strategiczne na rzecz edukacji dorosłych – wzrost o 22% (z 83 wniosków w roku 2015 do 101 w 2016 r.)
- Wzrost liczby zaakceptowanych projektów w stosunku do roku poprzedniego o 70% (z 37 zaakceptowanych projektów w roku 2015 do 63 w 2016 r.):
  - Akcja 1 Mobilność kadry edukacji dorosłych – wzrost o 41% (z 17 wniosków w roku 2015 do 24 w 2016 r.)
  - Akcja 2 Partnerstwa strategiczne na rzecz edukacji dorosłych – wzrost o 95% (z 20 wniosków w roku 2015 do 39 w 2016 r.)

Sukces Akcji 2 wynika z wykorzystania przez polską NA możliwości, jaką dała Komisja Europejska w roku 2016, by podzielić środki na dofinansowanie projektów. Dzięki temu podziałowi i osobnym listom rankingowym projekty organizacji działających na mniejszą skalę nie konkurowały z dużymi projektami z innowacyjnymi produktami. Wzrost liczby wniosków i zaakceptowanych projektów dotyczył głównie wspierania wymiany dobrych praktyk.

- Wzrost jakości wniosków – zmalał udział procentowy wniosków odrzuconych z powodu niskiej jakości. Na wzrost jakości wpłynęło m.in. coraz lepsze rozumienie przez wnioskodawców wyzwań sektora niezawodowej edukacji dorosłych.
- Rozwój współpracy z interesariuszami sektora zajmującymi się szeroko rozumianą edukacją

dorosłych, wykorzystanie doświadczeń sektora i promowanie możliwości, jakie daje współpraca, np.: z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości, ze środowiskiem uniwersytetów ludowych, z Polską Izbą Firm Szkoleniowych, ze środowiskiem Uniwersytetów Trzeciego Wieku, bibliotek publicznych, ze środowiskiem instytucji kultury, z organizacjami pozarządowymi.

Tematy i zagadnienia merytoryczne projektów najczęściej podejmowane przez beneficjentów sektora

Główne obszary merytoryczne projektów mobilnościowych (Akcja 1), wskazane przez beneficjentów, którzy złożyli wnioski w 2016 r., to:

- nowe innowacyjne programy nauczania/metody edukacyjne/opracowywanie szkoleń – 66,7%,
- edukacja międzykulturowa/międzypokoleniowa i uczenie się przez całe życie – 58%,
- nauczanie i uczenie się języków obcych – 25%.

W projektach Partnerstw strategicznych na rzecz edukacji dorosłych (Akcja 2) ukierunkowanych na rozwój współpracy i wymianę dobrych praktyk zagadnieniami wskazywanymi najczęściej przez beneficjentów były:

- edukacja międzykulturowa/międzypokoleniowa i uczenie się przez całe życie – 46%,
- kompetencje kluczowe – umiejętności podstawowe – 33%,
- TIK – nowe technologie – kompetencje cyfrowe – 33%,
- nowe innowacyjne programy nauczania/metody edukacyjne/opracowywanie szkoleń – 25%,
- dostęp dla osób z mniejszymi szansami – 25%.

Projekty o charakterze partnerskim (Akcja 2) ukierunkowane na rozwój innowacji najczęściej dotyczyły takich tematów, jak:

- nowe innowacyjne programy nauczania/metody edukacyjne/opracowywanie szkoleń – 53%,
- TIK – nowe technologie – kompetencje cyfrowe – 36%,
- edukacja międzykulturowa/międzypokoleniowa i uczenie się przez całe życie – 29%,
- włączenie społeczne – równość – 29%.

Kierunki mobilności w sektorze w 2016 r.

Najczęściej wybieranym krajem docelowym wyjazdów w ramach Akcji 1 Mobilność kadry edukacji dorosłych

była Wielka Brytania (29% wszystkich planowanych wyjazdów). W drugiej kolejności beneficjenci wybierali kraje germańskojęzyczne: Danię, Holandię, Niemcy, oraz południe Europy: Włochy, Portugalię, Hiszpanię, Cypr i Maltę.

W Akcji 2 polscy koordynatorzy zawiązali w ramach zaakceptowanych projektów partnerstwa z przedstawicielami 28 krajów. Najczęściej na partnera wybierano organizacje włoskie (15 na 39 zaakceptowanych projektów) i niemieckie (10 na 39 projektów).

Korzyści dla potencjalnych beneficjentów

Nasi beneficjenci bardzo cenią możliwość aktywnej obserwacji pracy na podobnym stanowisku (ang. job shadowing) w zagranicznej organizacji. Taki pobyt, zwłaszcza gdy jest realizowany w zindywidualizowanej formie współpracy jeden na jeden, to niezwykle wartościowa forma uczenia się w działaniu. Kadra niezawodowej edukacji dorosłych ma szansę poznać różne obszary funkcjonowania odwiedzanej organizacji lub skupić się na wybranym aspekcie jej działania. Formy pracy wzbogacające zajęcia z seniorami, prowadzenie uniwersytetu ludowego, innowacyjne metody pracy z więźniami czy wykorzystywanie technologii cyfrowych w edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną – to tylko część z wielu obszarów, których podpatrywanie może zaowocować wzbogaceniem rodzimej oferty edukacyjnej dla osób dorosłych.

Alina Respondek, Erasmus+ Edukacja dorosłych

Poza obserwacjami typu *job shadowing*, w ramach projektów mobilnościowych można doskonalić umiejętności potrzebne w niezawodowej edukacji dorosłych, uczestnicząc w kursach i szkoleniach, a także prowadzić zajęcia w placówce zagranicznej dla edukatorów osób dorosłych lub odbiorców ich oferty edukacyjnej.

Oprócz wzajemnego szkolenia się międzynarodowe zespoły przedstawicieli organizacji partnerskich mogą np. opracowywać innowacyjne programy edukacyjne skierowane do określonej grupy dorosłych odbiorców albo tworzyć i testować nowe metody lub narzędzia wspierające proces uczenia się. Obok możliwości wymiany doświadczeń każdy projekt jest także okazją do przygotowania się do

kolejnych przedsięwzięć edukacyjnych w partnerstwie z nowo poznanymi organizacjami, czego dowodzą dotychczasowe doświadczenia beneficjentów programu.

Najważniejsze wydarzenie roku 2016 dla sektora Edukacja dorosłych

W roku 2016 najważniejszym krajowym wydarzeniem sektora było *Forum Edukacji Dorosłych (FED)* – konferencja organizowana przez Krajowe Biuro EPALE, wspierana przez kluczowych beneficjentów i interesariuszy sektora oraz Zespół Edukacji dorosłych (28 listopada 2016 r., Warszawa). Podczas tego wydarzenia beneficjenci realizujący szczególnie ciekawe projekty dzielili się swoimi doświadczeniami i dobrymi praktykami. Była to również okazja do przedyskutowania wpływu projektów dofinansowanych w sektorze na rozwój organizacji, kadry i dorosłe osoby uczące się. Zespół Edukacji dorosłych przedstawił ofertę sektora i był odpowiedzialny za część konferencji poświęconą wspieraniu niezawodowej edukacji dorosłych przez instytucje kultury.

Wiosną 2016 r. odbyło się ciekawe nieformalne spotkanie pracowników narodowych agencji pracujących w sektorze Edukacja dorosłych (13–15 kwietnia 2016 r., Dublin). Dyskutowano tam o kluczowych tematach dla sektora, a także uzgadniano wzajemne rozumienie istotnych pojęć. Dzięki obecności przedstawiciela Komisji Europejskiej z Dyrektoriatu Generalnego ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego, odpowiedzialnego za strategię i priorytety w zakresie uczenia się dorosłych, w *Przewodniku po programie Erasmus+ na rok 2017* zapisano precyzyjniej priorytety sektora w Akcji 2 i podkreślono niezawodowość uczenia się w Akcji 1.

Zadania dla Narodowej Agencji w bliższej i dalszej przyszłości

Narodowa Agencja w związku z realizacją programu w sektorze Edukacja dorosłych będzie kontynuować i usprawniać dotychczasowe działania. Obejmują one przede wszystkim:

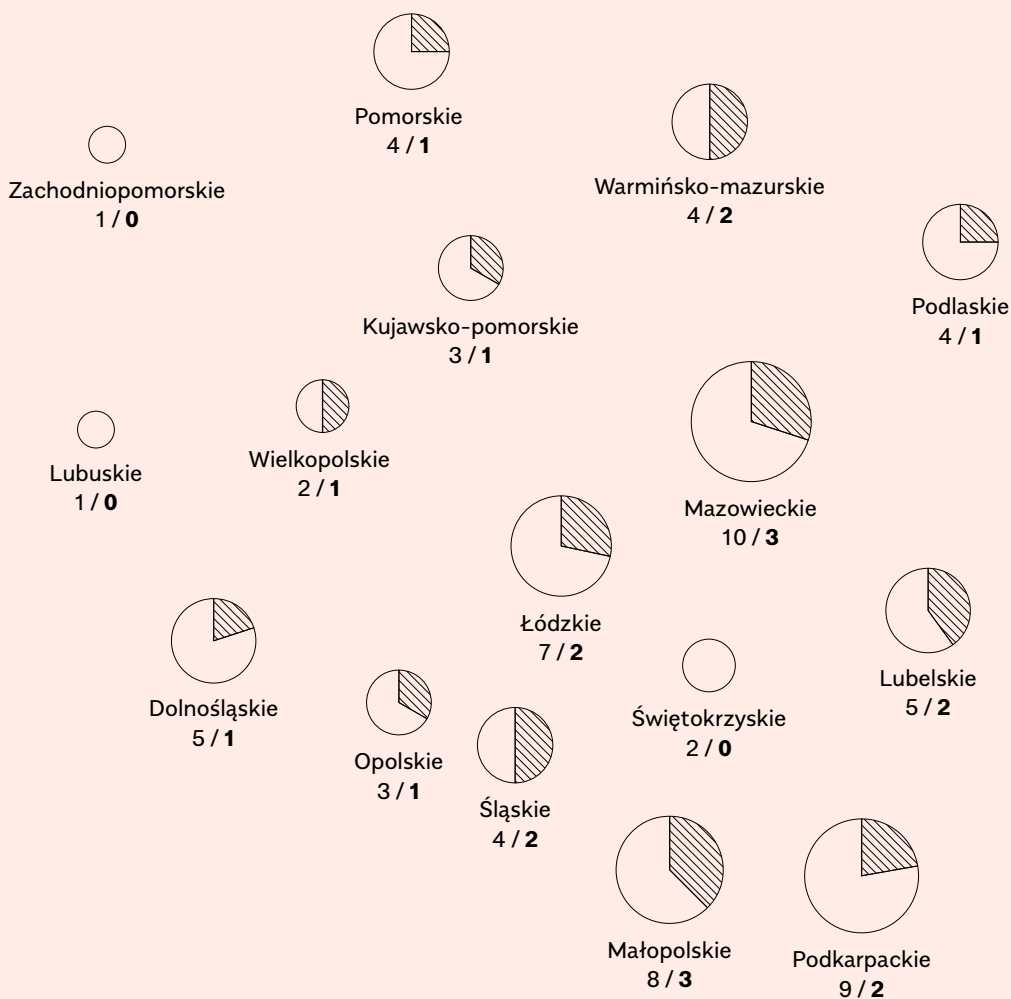
- promocję oferty sektora, w tym za pomocą zaplanowanej na IV kwartał 2017 r. publikacji *Erasmus+ Edukacja dorosłych – oblicza sektora i korzyści z realizacji projektów* oraz podczas drugiej edycji Forum Edukacji Dorosłych (listopad 2017 r.);
- docieranie zwłaszcza do środowisk działających

w obszarach priorytetowych sektora (edukacja osób o niskich umiejętnościach podstawowych, wspieranie poprzez edukację osób dorosłych ze środowisk defaworyzowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym);

→ organizację międzynarodowego szkolenia – seminarium kontaktowego dotyczącego problematyki włączenia społecznego w ramach partnerstw strategicznych (listopad 2017 r.).

Złożone wnioski i dofinansowane projekty w poszczególnych województwach na milion mieszkańców w ramach sektora AE w 2016 r.

Źródło: Baza EPlusLink – wniosek, stan na dzień 31.12.2016 r., ludność – stan na dzień 30.06.2016 r. – GUS.

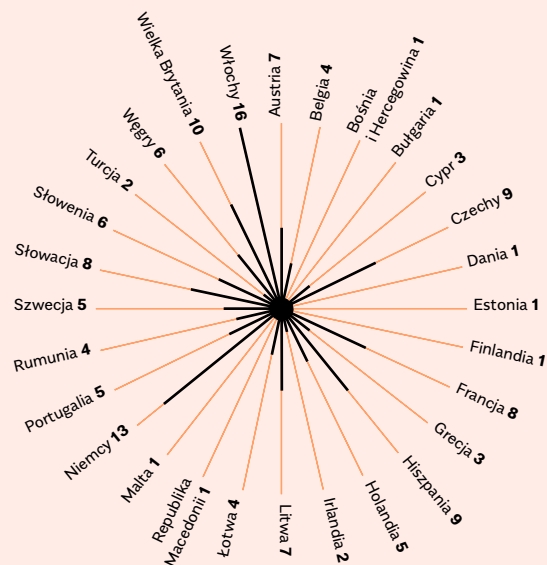

Pole powierzchni koła odpowiada liczbie złożonych wniosków na 1 mln mieszkańców województwa

Liczba dofinansowanych projektów na 1 mln mieszkańców województwa

Liczba dofinansowanych projektów sektora AE z udziałem poszczególnych krajów w edycji z 2016 r.

Dania 1

Kolor czarny odpowiada liczbie projektów z udziałem podmiotów z danego kraju.

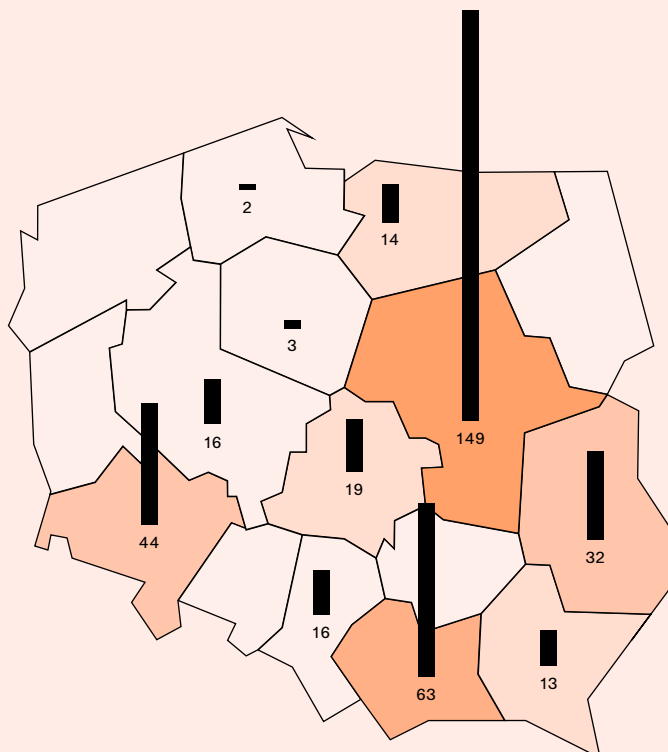
*Projekt z udziałem kilku państw jest uwzględniony w osiach każdego z tych krajów, czyli: jeden projekt, który ma jednocześnie partnerów z Francji i Niemiec ujęty jest w liczbie projektów przy osi "Niemcy" oraz przy osi "Francja"

Liczba mobilności w sektorze AE w podziale na województwa w 2016 r.

źródło: Baza Mobility Tool+, stan na dzień 31.12.2016 r.,
ludność – stan na dzień 30.06.2016 – GUS.

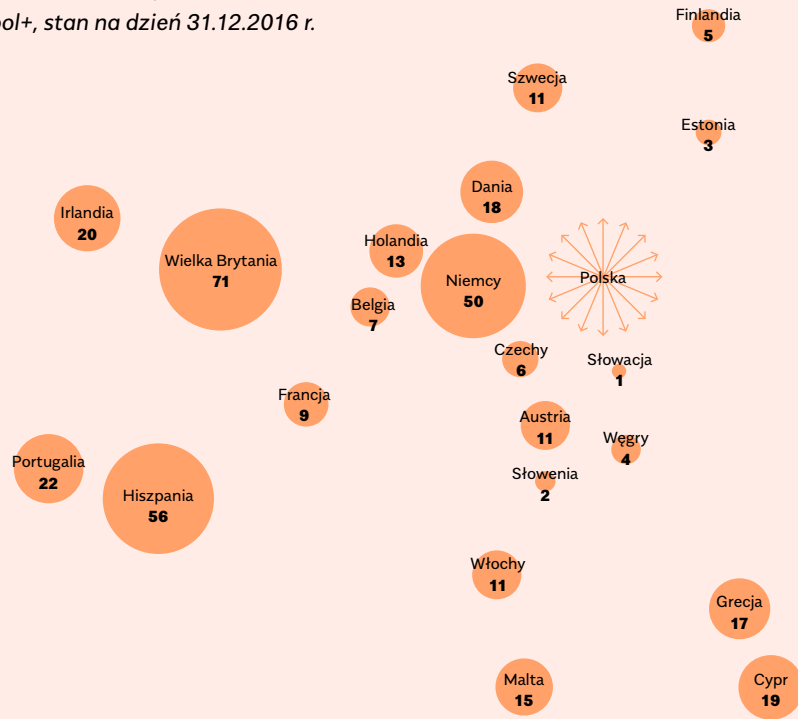
3 Liczba uczestników mobilności

Najczęstsze kierunki mobilności w projektach sektora AE w 2016 r.

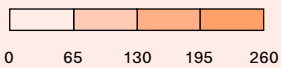
Źródło: Baza Mobility Tool+, stan na dzień 31.12.2016 r.

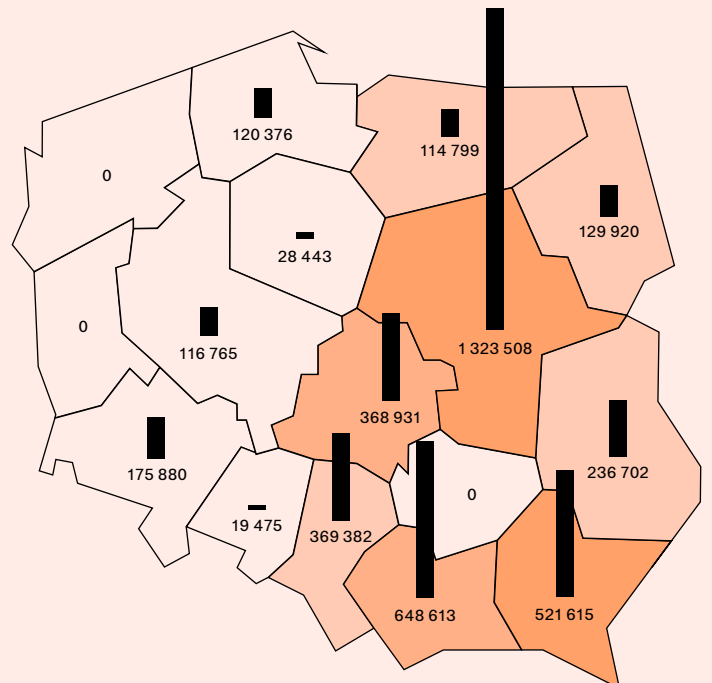
Przyznane dofinansowanie dla sektora AE oraz dofinansowanie na 1000 mieszkańców (EUR) w edycji z 2016 r.

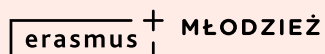
Źródło: Baza EPlusLink, stan na dzień 31.12.2016 r.,
 ludność – stan na dzień 30.06.2016 r. – GUS.

Dofinansowanie na tys mieszkańców (EUR)

Kwota przyznanego dofinansowania
 114 799

Sektor młodzież (Y)

Największe osiągnięcia związane z realizacją programu w sektorze w roku 2016

W roku 2016 priorytetem dla sektora Młodzież, nie tylko w Polsce, ale i w całej Europie, było zaangażowanie się w obchody 20-lecia Wolontariatu Europejskiego (EVS).

Do najważniejszych osiągnięć w 2016 r. należy zaliczyć trzy spotkania z sukcesem zorganizowane na różnych płaszczyznach.

Pierwszym z nich było szkolenie *Quality Matters*, do udziału w którym zaproszono koordynatorów projektów mobilności sektorów: Młodzież, Edukacja szkolna, Edukacja dorosłych i Kształcenie i szkolenia zawodowe. Możliwość przeanalizowania tego, co łączy pracę tych wszystkich osób pozwoliła na poznanie i efektywne wprowadzenie w pozostałych sektorach pozaformalnych metod pracy, kojarzonych wcześniej wyłącznie z sektorem Młodzież.

Następnie zorganizowano seminarium kontaktowe *DemoPeople II*, co dało możliwość przygotowania potencjalnych beneficjentów sektora do rozpoczęcia długoterminowej współpracy międzynarodowej w zakresie procesów demarkacyjnych i dialogu usystematyzowanego, a także do tworzenia nowych partnerstw międzynarodowych i dobrej jakości projektów z zakresu edukacji pozaformalnej.

Trzecim wydarzeniem było szkolenie przeprowadzone w październiku pod tytułem: *How CSR Works? – How the Corporate Social Responsibility can appear in Erasmus+ Youth Programme*, skierowane głównie do przedstawicieli organizacji pozarządowych zainteresowanych współpracą z sektorem biznesowym.

Tematy i zagadnienia merytoryczne projektów najczęściej podejmowane przez beneficjentów sektora

Jak pokazują statystyki, w obrębie Akcji 1 sektora Młodzież bardzo atrakcyjne są projekty wymian młodzieży. W roku 2016 w ramach 201 tego typu projektów łącznie 8204 osoby z Polski i z zagranicy miały możliwość uczestniczenia w wymianach młodzieżowych. Polskę najczęściej odwiedzali uczestnicy z Litwy, Włoch, Rumunii i Słowacji. Wolontariat Europejski w roku 2016 ponownie

odnotował zwiększenie zainteresowania wyjazdami na Ukrainę. W odniesieniu do projektów goszczących w Polsce zauważalny jest wzrost liczby uczestników z Francji, których przyjechało w roku 2016 więcej aniżeli osób z Niemiec.

Spośród 217 złożonych wniosków Narodowa Agencja zaakceptowała do realizacji 134 projekty angażujące 707 uczestników w ramach 569 mobilności skupionych w 348 działaniach. Jest to dobry wynik.

W odniesieniu do projektów działań szkoleniowych i spotkań osób pracujących z młodzieżą w roku 2016, jak wcześniej, dużym zainteresowaniem cieszyły się projekty z krajami partnerskimi, głównie z obszarów Europy Wschodniej i Kaukazu.

Spośród możliwych do realizacji działań najbardziej popularne są nadal szkolenia, a od dwóch lat obserwuje się zwiększone zainteresowanie szkół działaniami z obszaru edukacji pozaformalnej.

W konkursie 2016 w ramach Akcji 2 sektora Młodzież narodowe agencje miały po raz pierwszy możliwość wyodrębnienia dwóch paneli selekcyjnych: dla projektów na rzecz innowacji, umożliwiających opracowywanie innowacyjnych rezultatów, programów edukacyjnych, badań i analiz, oraz dla projektów na rzecz wymiany dobrych praktyk, wspierających współpracę partnerską i wzajemną wymianę doświadczeń i wiedzy między organizacjami partnerskimi. Wśród wnioskodawców wielkim zainteresowaniem cieszyły się Partnerstwa strategiczne na rzecz innowacji, stanowiące ponad 82% wszystkich złożonych wniosków.

Zainteresowanie wnioskodawców Akcją 3 utrzymało się w 2016 r. na bardzo podobnym poziomie co w roku 2015: złożono 91 wniosków, a 20 z nich zostało zatwierdzonych. Najliczniejszą część zatwierdzonych do realizacji w 2016 r. projektów stanowią spotkania dotyczące promowania dialogu usystematyzowanego, dyskusji i kontaktu z politykami oraz lokalnymi decydentami, jak również realizowania badań i sondaży opinii publicznej, w tym konsultacji społecznych dotyczących rozwoju polityki młodzieżowej. Wśród dofinansowanych wniosków tylko jeden projekt ma charakter działania międzynarodowego (partnerstwo z organizacją z Hiszpanii), pozostałe to działania na poziomie krajowym, (najbardziej popularne wśród wnioskodawców).

Co mogą zyskać potencjalni beneficjenci, podejmując działania związane z sektorem

Realizowanie projektów mobilności i Partnerstw strategicznych w ramach programu Erasmus+ Młodzież pozwala rozwijać u młodych ludzi te umiejętności które mają duży wpływ na dostosowywanie się do wymogów rynku pracy. Program oferuje różnorodne działania i atrakcyjne stawki finansowe w formie ryczałtów, które pozwalają na finansowanie inicjatyw podnoszących jakość funkcjonowania polskich organizacji działających w sektorze młodzieży, przedsiębiorstw społecznych, nieformalnych grup młodzieży, a także instytucji, organizacji lub innych podmiotów działających w dziedzinie edukacji, szkoleń i rynku pracy. Realizując projekty w programie Erasmus+, beneficjenci zdobywają cenne doświadczenia w zakresie współpracy partnerskiej na poziomie lokalnym i europejskim oraz doświadczenia w zakresie planowania i zarządzania projektem, co wpływa na rozwój osobisty młodzieży, a także rozwój zawodowy osób pracujących z młodzieżą, zapewnia możliwość wymiany doświadczeń między osobami/organizacjami pracującymi z młodzieżą i umożliwia nawiązywanie nowych partnerstw pomiędzy instytucjami.

Projekty w ramach programu Erasmus+ Młodzież umożliwiają realizację własnych pomysłów i rozwój zainteresowań. Prosta struktura programu pozwala na realizowanie działań na miarę własnych, lecz rzeczywistych potrzeb i możliwości oraz na budowanie takich programów szkoleń dla osób pracujących z młodzieżą, które pozwalają skutecznie przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu i promować solidarność społeczną, i które ponadto dają możliwość wzmocnienia powiązań sektora młodzieżowego z rynkiem pracy.

Alicja Pietrzak, Erasmus+ Młodzież

Najważniejsze wydarzenia dla sektora w roku 2016

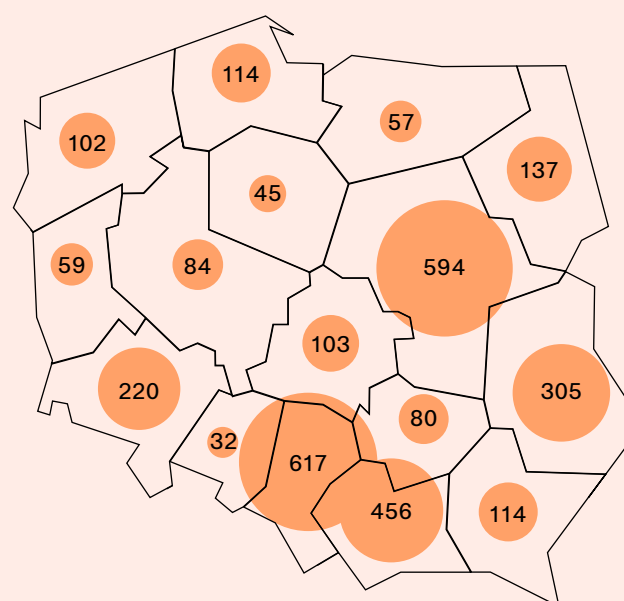
W roku 2016 najważniejsze były wydarzenia organizowane przez narodowe agencje programu Erasmus+ oraz sieć Eurodesk w związku europejskimi obchodami 20-lecia Wolontariatu Europejskiego (EVS).

Oprócz działań mających na celu podsumowanie i upowszechnianie dorobku Wolontariatu Europejskiego,

takich jak: uruchomienie okolicznościowej strony internetowej (www.erasmusplus.org.pl/evs20/) z galerią zdjęć, działania na portalach społecznościowych; przygotowanie specjalnego wydania kwartalnika FRSE „Europa dla Aktywnych”, udział w 17. proeuropejskiej Paradzie Schumana czy utworzenie specjalnej kategorii konkursowej „20 lat Wolontariatu Europejskiego” w szóstej edycji konkursu *EDUinspiracje*, uczestniczyliśmy w wielu działaniach w Polsce i w Europie. Po długiej przerwie polska Narodowa Agencja zorganizowała Zjazd Organizacji Wolontariatu Europejskiego (ZOWE), podczas którego m.in. zaprezentowano historię EVS od powstania koncepcji wolontariatu w 1993 r. poprzez późniejszy jej rozwój, i obawy, jakie miały organizacje podczas realizacji jednych z pierwszych projektów w Europie Środkowej, po zestawienie tych faktów z obecną dobrą i sprawdzoną marką, jaką stał się Wolontariat Europejski. W ramach obchodów wzięliśmy również udział w *Superannual meeting* w Pradze.

Liczba uczestników mobilności w sektorze Y w podziale na województwa w 2016 r.

Źródło: Baza EPlusLink – wniosek i umowa finansowa, stan na dzień 31.12.2016 r., zgodne z EPO13,14,18

Liczba złożonych wniosków, dofinansowanych projektów, oraz kwota dofinansowania dla sektora Y w podziale na Akcje w edycji z 2016 r.

Źródło: Baza EPlusLink – wniosek i umowa finansowa, stan na dzień 31.12.2016 r., zgodnie z EPO13,14,18

	Akcja 1	Akcja 2	Akcja 3
Przewidziany budżet	9 064 526 €	1 819 460 €	438 006 €
Kwota przyznanego dofinansowania	9 065 106 € (łącznie z TEC)	1 903 321 €	437 809 €
Liczba złożonych wniosków	1311	182	91
Liczba zaakceptowanych projektów*	401	27	20
Liczba podpisanych kontraktów**	305	21	13
Liczba uczestników	10 905	3313	7241

*Zawieranie kontraktów odbywało się również po 31.12.2016 r. i osiągnięto poziom 448 zaakceptowanych projektów i podpisanych kontraktów w edycji z 2016 r. i wszystkie zostały dofinansowane. Jednak po rezygnacji dwóch beneficjentów ostatecznie zakontraktowano i dofinansowano 446 projektów.

** Do dnia 31.12.2016 r. podpisano 339 kontraktów z 448 zaakceptowanych projektów z edycji z 2016 r.

Liczba złożonych wniosków i dofinansowanych projektów w poszczególnych województwach w sektorze Y w podziale na Akcje w edycji z 2016 r.

Źródło: Baza EPlusLink – wniosek, stan na dzień 31.12.2016 r.

Województwo	Akcja 1		Akcja 2		Akcja 3*	
	Złożone wnioski	Dofinansowane projekty	Złożone wnioski	Dofinansowane projekty	Złożone wnioski	Dofinansowane projekty
Dolnośląskie	153	47	14	3	6	1
Kujawsko-pomorskie	38	9	6	1	9	0
Lubelskie	109	30	25	1	7	1
Lubuskie	18	5	0	0	0	0
Łódzkie	60	17	21	3	8	7
Małopolskie	165	54	18	3	8	1
Mazowieckie	212	65	43	7	19	3
Opolskie	12	3	3	1	3	0
Podkarpackie	56	13	8	0	0	0
Podlaskie	34	20	7	0	1	0
Pomorskie	80	24	11	2	5	1
Śląskie	190	65	9	0	12	3
Świętokrzyskie	49	9	4	1	6	2
Warmińsko-mazurskie	44	8	3	2	1	0
Wielkopolskie	52	15	7	2	5	1
Zachodniopomorskie	39	15	3	1	1	0
SUMA	1311	399	182	27	91	20

Kraje docelowe projektów mobilności (Akcja 1) w sektorze Y w 2016 r.
Źródło: Baza EPlusLink – wniosek, stan na dzień 31.12.2016 r.

Kraje	Liczba uczestników mobilności
Polska	3119
Włochy	747
Rumunia	692
Litwa	655
Słowacja	616
Hiszpania	517
Ukraina	461
Czechy	401
Węgry	397
Turcja	291
Portugalia	287
Bułgaria	276
Grecja	274
Chorwacja	268
Łotwa	196
Wielka Brytania	191
Republika Macedonii	184
Niemcy	174
Francja	159
Gruzja	146
Estonia	114
Słowenia	84
Armenia	59
Malta	57
Cypr	51
Norwegia	45
Holandia	44
Białoruś	39
Finlandia	39
Belgia	36
Mołdawia	32
Rosja	29
Serbia	28
Albania	18
Islandia	17
Irlandia	17
Azerbejdżan	15
Szwecja	14

Izrael	13
Austria	12
Egipt	10
Dania	9
Jordania	8
Bośnia i Hercegowina	6
Czarnogóra	6
Kosowo	4
Tunezja	1
Łączna liczba uczestników mobilności	10 858

Kraje partnerów projektu (Akcja 2) w sektorze Y w 2016 r.
Źródło: Baza EPlusLink – wniosek, stan na dzień 31.12.2016 r.

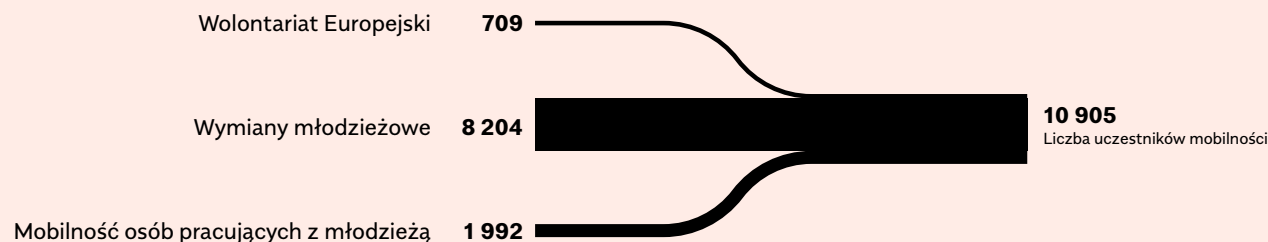
Kraje	Liczba projektów (wnioski zaakceptowane)
Niemcy	6
Litwa	6
Portugalia	5
Włochy	4
Grecja	3
Węgry	3
Rumunia	3
Słowacja	3
Słowenia	3
Wielka Brytania	3
Belgia	2
Czechy	2
Turcja	2
Bułgaria	1
Cypr	1
Ukraina	1

Kraje partnerów projektu (Akcja 3) w sektorze Y w 2016 r.
Źródło: Baza EPlusLink – wniosek, stan na dzień 31.12.2016 r.

Kraje	Liczba projektów (wnioski zaakceptowane)
Hiszpania	1

Uczestnicy Akcji 1 w podziale na grupy (np. uczniowie/studenci/kadra/EVS/WM/STS)

Źródło: Baza EPlusLink – wniosek, stan na dzień 31.12.2016 r.

Największe wyzwania w roku 2016

Ważnym zadaniem dla sektora było zwiększenie liczby nowych wnioskodawców oraz podjęcie zdecentralizowanych akcji promocyjnych, w wyniku których dotarliśmy do małych miejscowości z ofertą programu Erasmus+.

Naszym zamierzeniem było zachęcanie szkół, przedszkoli, a tym samym również przekonanie nauczycieli, że warto skorzystać z oferty programu Erasmus+ w zakresie edukacji pozaformalnej.

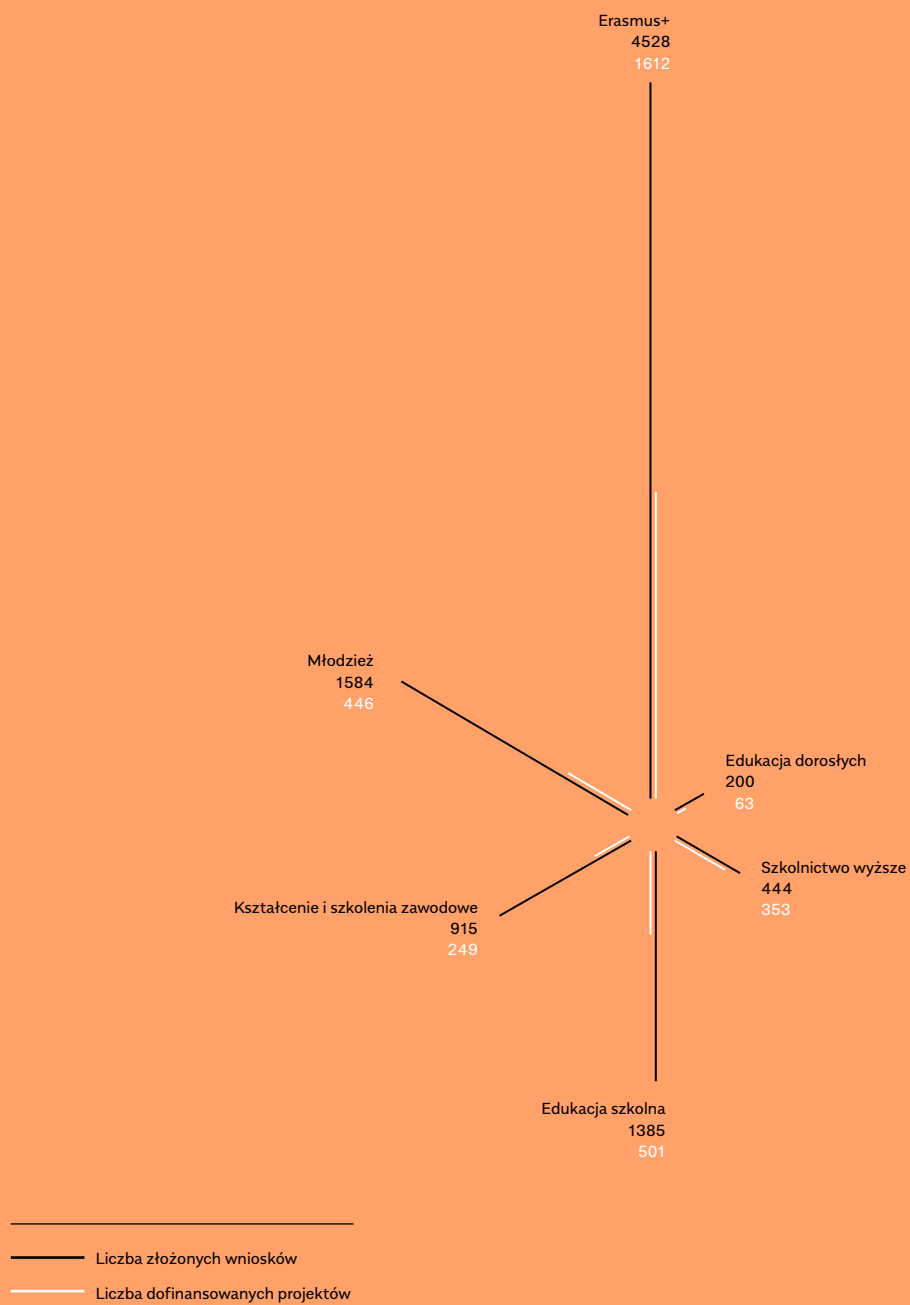
Jakie zadania stoją przed Narodową Agencją w związku z realizacją programu w sektorze w bliższej i dalszej przyszłości?

Dalsze promowanie sektora jako pola działania, na którym warto dyskutować na temat przyszłości młodzieży w nowoczesnej Europie. Nie mniej ważnym zadaniem jest upowszechnianie dobrych praktyk, szkolenia potencjalnych beneficjentów, nowych organizacji, w tym szkół i przedszkoli, w zakresie możliwości oferowanych przez program Erasmus+ Młodzież, oraz dotarcie do nowych odbiorców/beneficjentów zwłaszcza z obszarów najmniej reprezentowanych w programie Erasmus+ w sektorze Młodzież.

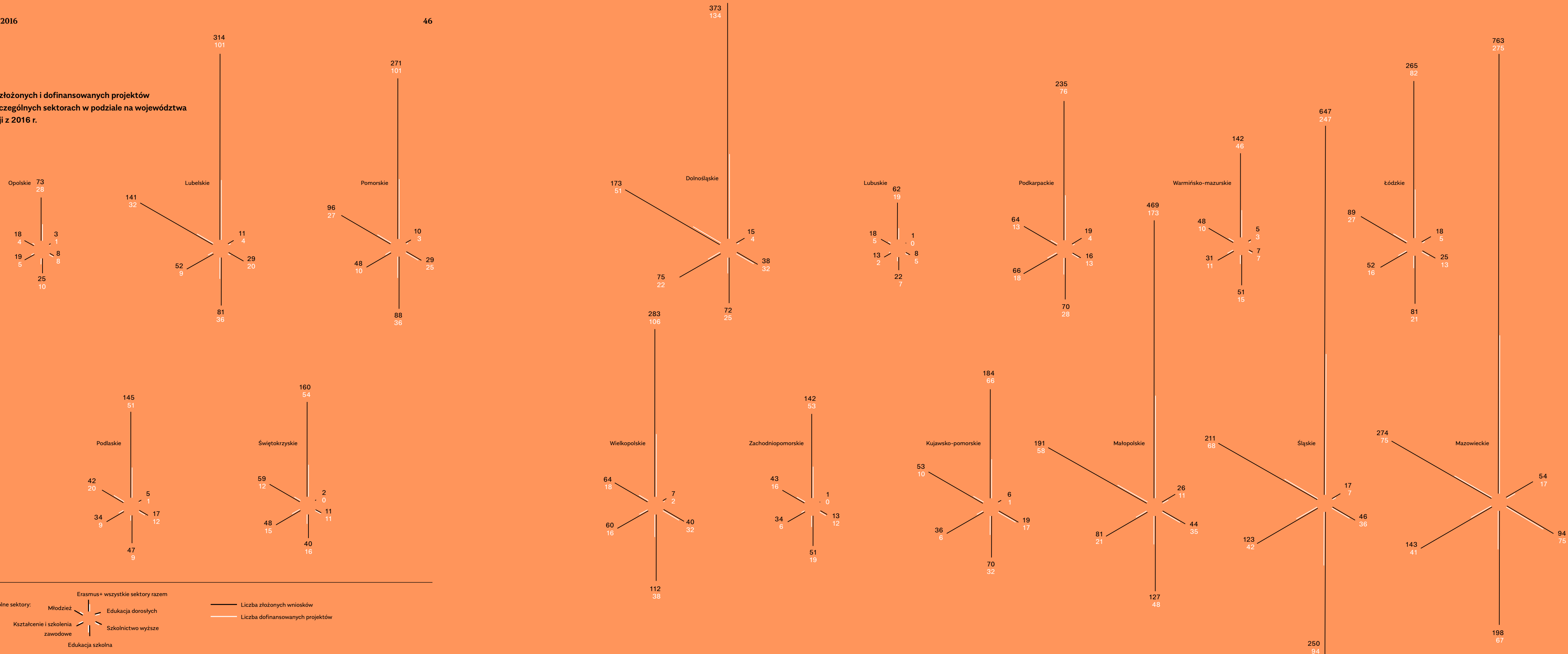
- Rozbudowa i promocja platformy upowszechniania rezultatów projektów selfie+ i tym samym zachęcenie do dzielenia się dobrymi praktykami (np. zdjęciami) pomiędzy beneficjentami przez cały rok; promocja nowej inicjatywy i zarazem programu Komisji Europejskiej – Europejskiego Korpusu Solidarności, w tym opracowanie kampanii informacyjnej, która pozwoli szerzyć ideę tej inicjatywy wśród młodzieży, a także pozwoli polskim organizacjom na skorzystanie z możliwości, jakie daje baza stworzona przez KE.

Dofinansowanie projektów Erasmus+ w podziale na sektory

Łączna liczba złożonych wniosków i dofinansowanych projektów w poszczególnych sektorach w edycji z 2016 r.

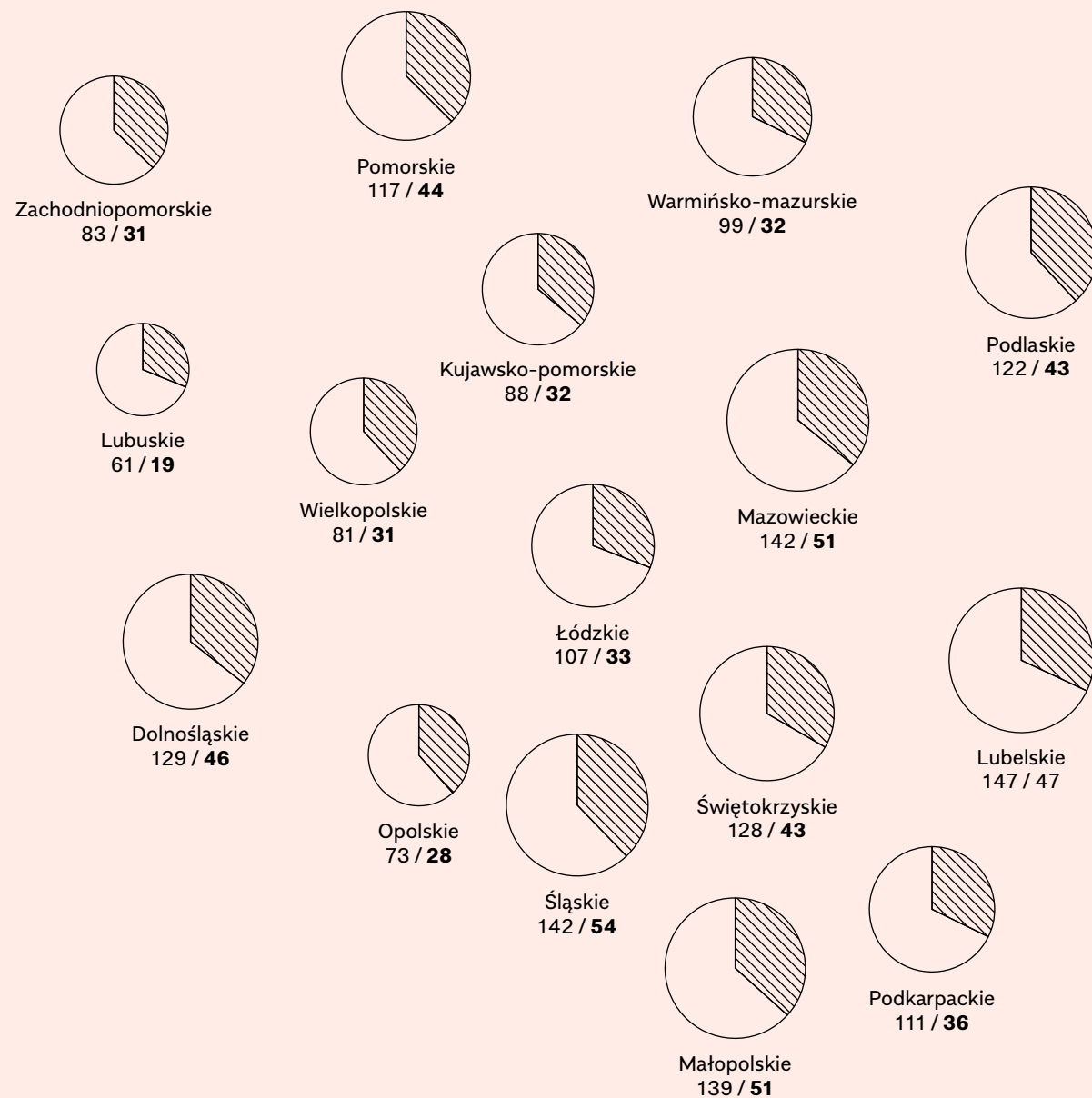
Liczba złożonych i dofinansowanych projektów w poszczególnych sektorach w podziale na województwa w edycji z 2016 r.

Liczba złożonych i dofinansowanych wniosków w programie Erasmus+ na mln mieszkańców oraz w podziale na województwa (dla wszystkich sektorów łącznie) w edycji w 2016 r.

Źródło: Baza EPlusLink – wniosek, stan na dzień 31.12.2016 r., ludność – stan na dzień 30.06.2016 r. – GUS.

Pole powierzchni koła odpowiada liczbie złożonych wniosków na 1 mln mieszkańców województwa

Liczba dofinansowanych wniosków na 1 mln mieszkańców województwa

eTwinning

eTwinning to program mający na celu rozwijanie kompetencji językowych, cyfrowych i międzykulturowych w kreatywny i innowacyjny sposób. Poprzez bezpieczne narzędzia online oraz liczne formy doskonalenia zawodowego umożliwia nauczycielom i uczniom nawiązywanie międzynarodowej współpracy w ramach projektów edukacyjnych.

W programie mogą brać udział nauczyciele wszystkich przedmiotów pracujący z uczniami w wieku 3–19 lat, w tym również bibliotekarze szkolni i pedagodzy pracujący w placówkach realizujących obowiązującą Podstawę programową.

Współpraca w ramach programu w całości realizowana jest online na specjalnej platformie, dostępnej dla zarejestrowanych nauczycieli. Za jej pośrednictwem można nawiązać współpracę z każdym z ponad 470 tys. zarejestrowanych nauczycieli.

Program cechuje duża elastyczność, otwartość i różnorodność. Nauczyciele sami ustalają tematykę, czas trwania projektu, narzędzia, rodzaje aktywności, aby jak najlepiej dopasować działania do Podstawy programowej, możliwości technicznych i zainteresowań swoich uczniów. Rozpoczęty projekt może swobodnie ewoluować w trakcie realizacji dzięki wzbogacaniu o nowe działania czy rezygnacji z tych, które nie wzbudziły entuzjazmu partnerów, np. proste działania opierające się na wymianie kartek świątecznych może się przekształcić w wieloletnią i wielowątkową współpracę.

Kreatywne i innowacyjne wykorzystanie narzędzi TIK, typowe dla programu eTwinning, oraz coraz popularniejsze wśród projektowych aktywności elementy kodowania czynią go idealnym narzędziem do rozwijania kompetencji cyfrowych. Wraz z Pilotażem programowania (MEN) powstała więc kampania *Programowanie z eTwinning*. Jej głównym celem było szkolenie eTwinnerów z podstaw kodowania, rozpowszechnianie przykładów ciekawych zadań, promowanie projektów skupiających się na tej tematyce. Stworzono także specjalną kategorię konkursową dotyczącą kodowania i programowania oraz liczne kursy online. W ramach kampanii odbyło się

11 spotkań szkoleniowo-kontaktowych uczących podstaw programowania i skutkujących licznymi projektami włączającymi jego elementy.

Projekty międzynarodowe to doskonała okazja do wymiany doświadczeń, porównania trendów edukacyjnych we współpracujących krajach, rozwoju zawodowego nauczycieli, a także wzbogacenia oferty edukacyjnej placówki. Szkoły realizujące projekty międzynarodowe obserwują wzrost zainteresowania swoją placówką w środowisku lokalnym, zainteresowania, którego efektem jest zwiększenie liczby uczniów.

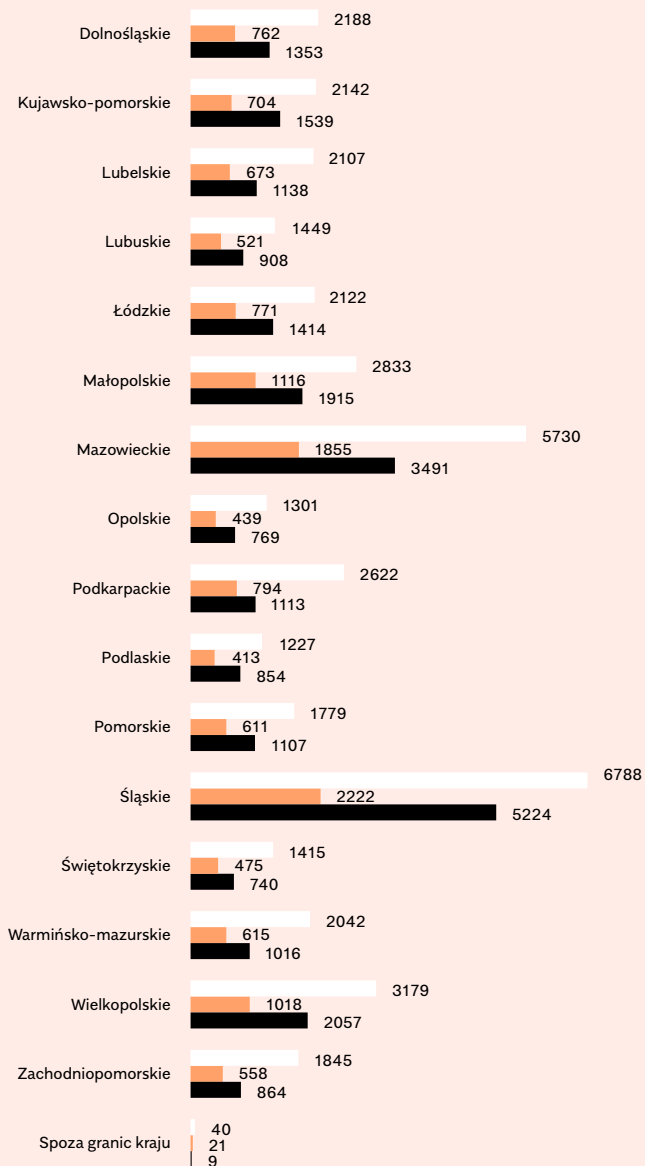
Na popularność programu ma wpływ jego bogata oferta szkoleniowa, dostępna bezpłatnie dla zarejestrowanych nauczycieli. eTwinerzy poszukujący partnerów do swoich projektów mogą skorzystać z krajowych i międzynarodowych seminariów kontaktowych, wziąć udział w warsztatach doskonalenia zawodowego i rozwinąć swoje umiejętności TIK dzięki ofercie kursów internetowych. Obecnie to 74 różne szkolenia online, w tym 9 dotyczących programowania. Propozycje szkoleń są różnorodne, tak aby nauczyciele każdej specjalności, pracujący z uczniami z różnych grup wiekowych znaleźli najlepiej odpowiadające ich potrzebom. Tylko w 2016 r. skorzystało z tych szkoleń ponad 14 tys. nauczycieli.

Przez ponad 11 lat działalności w Polsce eTwinning zgromadził 40 tys. nauczycieli różnych przedmiotów i dyrektorów szkół z 13 tys. placówek. Wspólnie z nauczycielami z ponad 40 zaangażowanych krajów zrealizowali już 19 tysięcy projektów.

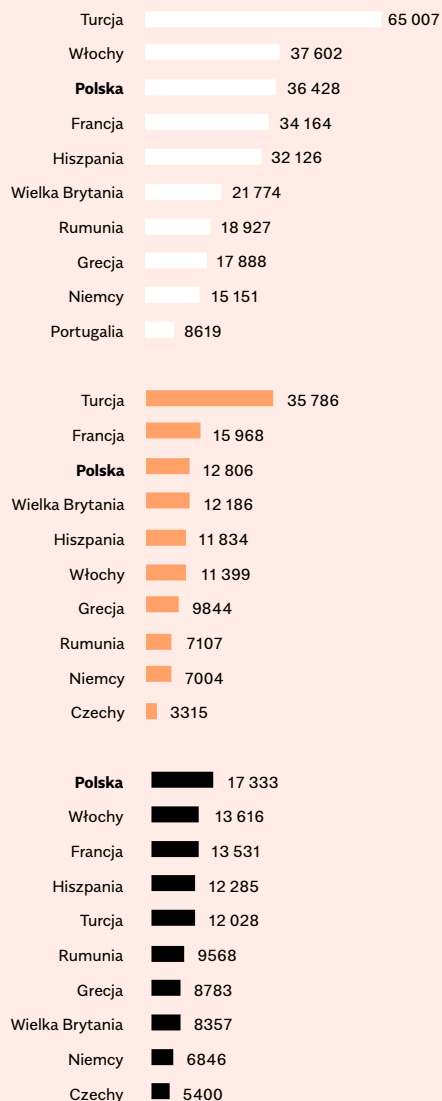
40 809
Łącznie zarejestrowanych
nauczycieli

13 568
Łącznie zarejestrowanych
szkół

Liczba zarejestrowanych nauczycieli, szkół i projektów w poszczególnych województwach oraz zagranicą w programie eTwinning w 2016 r.*

Liczba zarejestrowanych nauczycieli, szkół i projektów w programie eTwinning w 2016 r. (wybrane 10 państw europejskich z największą liczbą rejestracji)

Liczba nauczycieli
  Liczba szkół
  Liczba projektów

*Liczby projektów w poszczególnych województwach nie sumują się na ogólną ich liczbę, ponieważ w jednym projekcie może wziąć udział kilku partnerów z różnych województw.

Europejski Fundusz Społeczny (PO WER)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji wdraża innowacyjny pomysł łączenia doświadczeń programu Erasmus+ z możliwościami dofinansowania działań z Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) przewidzianego do realizacji na lata 2014–2020 na rzecz rozwoju edukacji polskiej. Dzięki takiej synergii, która jest działaniem pionierskim w skali Unii Europejskiej, zwiększona została dostępność studiów, kursów i szkoleń w sektorach Edukacji szkolnej, Kształcenia i szkoleń zawodowych oraz Szkolnictwa wyższego.

Od 2014 r. FRSE realizuje 6 projektów finansowanych ze środków PO WER na zasadach programu Erasmus+, w których uczestniczą: uczniowie, absolwenci i kadra edukacyjna szkół zawodowych, nauczyciele ze szkół i przedszkoli oraz studenci z niepełnosprawnościami i będący w trudnej sytuacji materialnej.

Dzięki pozyskaniu środków z innych źródeł niż program Erasmus+ możliwe było sfinansowanie większej liczby wyjazdów edukacyjnych i szkoleniowych. W projektach finansowanych w ramach PO WER realizowane są projekty z list rezerwowych programu Erasmus+ i – jak w przypadku Szkolnictwa wyższego – z nowego naboru wniosków.

Dofinansowanie projektów z PO WER oznacza dla tysięcy uczniów, studentów i nauczycieli szansę na zdobycie nowych kompetencji, a dla instytucji – na rozwinięcie oferty i podniesienie poziomu jakości kształcenia. Przyczynia się również do wdrażania ciekawych rozwiązań metodologicznych, rozwoju kompetencji językowych uczestników projektów oraz daje możliwość wymiany doświadczeń instytucji, co stanowi o realizacji celów strategii *Europa 2020*.

W grudniu 2016 r. FRSE podpisała umowy na realizację kolejnych projektów dofinansowanych ze środków PO WER w sektorach edukacji szkolnej oraz kształcenia zawodowego. Budżety wszystkich ośmiu projektów wynoszą prawie 770 mln zł.

Edukacja szkolna

Zagraniczna mobilność kadry edukacji szkolnej oraz Mobilność kadry edukacji szkolnej to projekty, w których wsparciem zostały objęte instytucje zakwalifikowane na listę rezerwową programu Erasmus+ Akcja 1, sektor Edukacja szkolna. Głównym celem projektów jest podniesienie jakości pracy polskich szkół poprzez wzrost kompetencji pracowników dydaktycznych, dzięki ich udziałowi w wyjazdach zagranicznych (kursach, wyjazdach typu *job shadowing* i *teaching assignment*).

W 2016 r. 80 instytucji, które realizowały projekty roczne *Zagraniczna mobilność kadry edukacji szkolnej* (kończące się 30 grudnia 2015 r.) złożyło do FRSE raporty końcowe. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji pozytywnie oceniła te raporty i przekazała płatności końcowe, stanowiące 20% wartości projektów, w sumie ponad 850 tys. zł.

W ramach projektu wsparciem zostało objętych 1 521 osób. Spośród tych osób ponad 90% nabyło kompetencje zawodowe i kluczowe: zdobyło wiedzę w zakresie możliwości wykorzystania nowych metod i technik nauczania, odnotowało wpływ mobilności na podniesienie kompetencji w zakresie języka obcego, a także zadeklarowało wpływ mobilności na poprawę znajomości nauczanego przedmiotu zawodowego.

Kształcenie i szkolenia zawodowe

W 2016 r. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji kontynuowała realizację projektów *Stáže zagraniczne dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz szkolenia kadry kształcenia zawodowego*, obejmujących konkurs wniosków 2014 oraz 2015 i 2016, w ramach których wsparciem objętych zostało 5500 osób. Spośród tych osób aż 4950 uczestników nabyło nowe kompetencje.

Szkolnictwo wyższe

W 2016 r. FRSE kontynuowała realizację projektu *Zagraniczna mobilność studentów niepełnosprawnych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej*, a także podpisała umowę na realizację kolejnego takiego projektu (edycja 2).

Wdrażanie pierwszego projektu zaplanowano na lata 2014–2017. Przewidziano w nim wyjazdy na stypendia zagraniczne 3 100 studentów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej oraz niepełnosprawnych w roku akademickim 2014/2015 i 2015/2016.

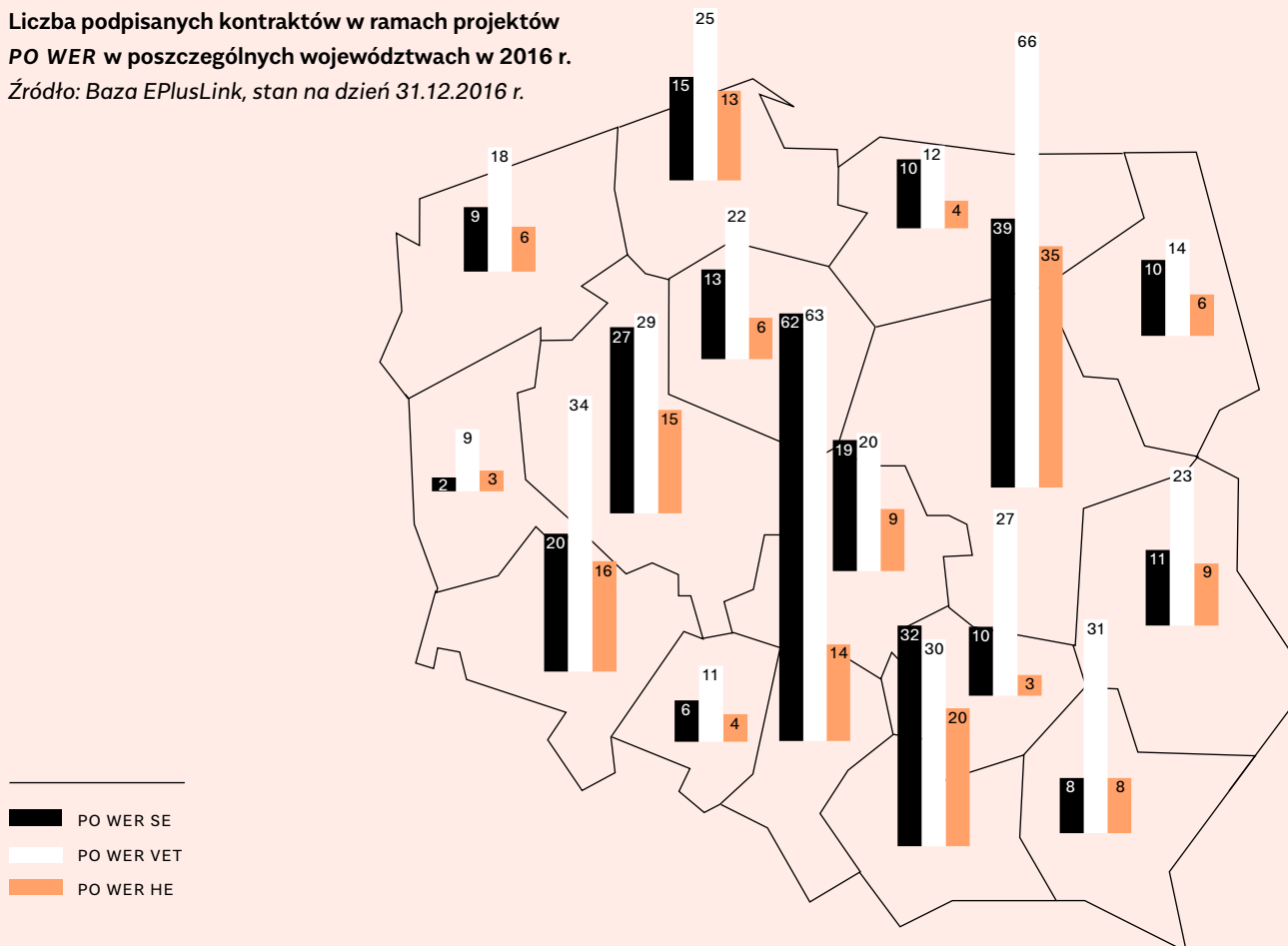
W roku 2016 ogłoszono nabór wniosków o przyznanie dofinansowania na wyjazdy studentów niepełnosprawnych i studentów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Podpisano 171 umów pomiędzy FRSE a szkołami wyższymi na sfinansowanie wyjazdów studentów.

Szkolenia i monitoringi projektów PO WER

Projekty podlegały stałemu monitoringowi, który był realizowany na wielu płaszczyznach i miał na celu kontrolę sposobu i poziomu wydatkowania otrzymanych środków. Do 31 grudnia 2016 r. przeprowadzono: 6 wizyt monitorujących w ramach projektu *Zagraniczna mobilność studentów niepełnosprawnych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej*, 8 wizyt monitorujących w siedzibach beneficjenta z projektu *Zagraniczna Mobilność kadry edukacji szkolnej*, 3 wizyty z projektu *Mobilność kadry edukacji szkolnej* oraz 10 wizyt monitorujących w siedzibie instytucji beneficjenta.

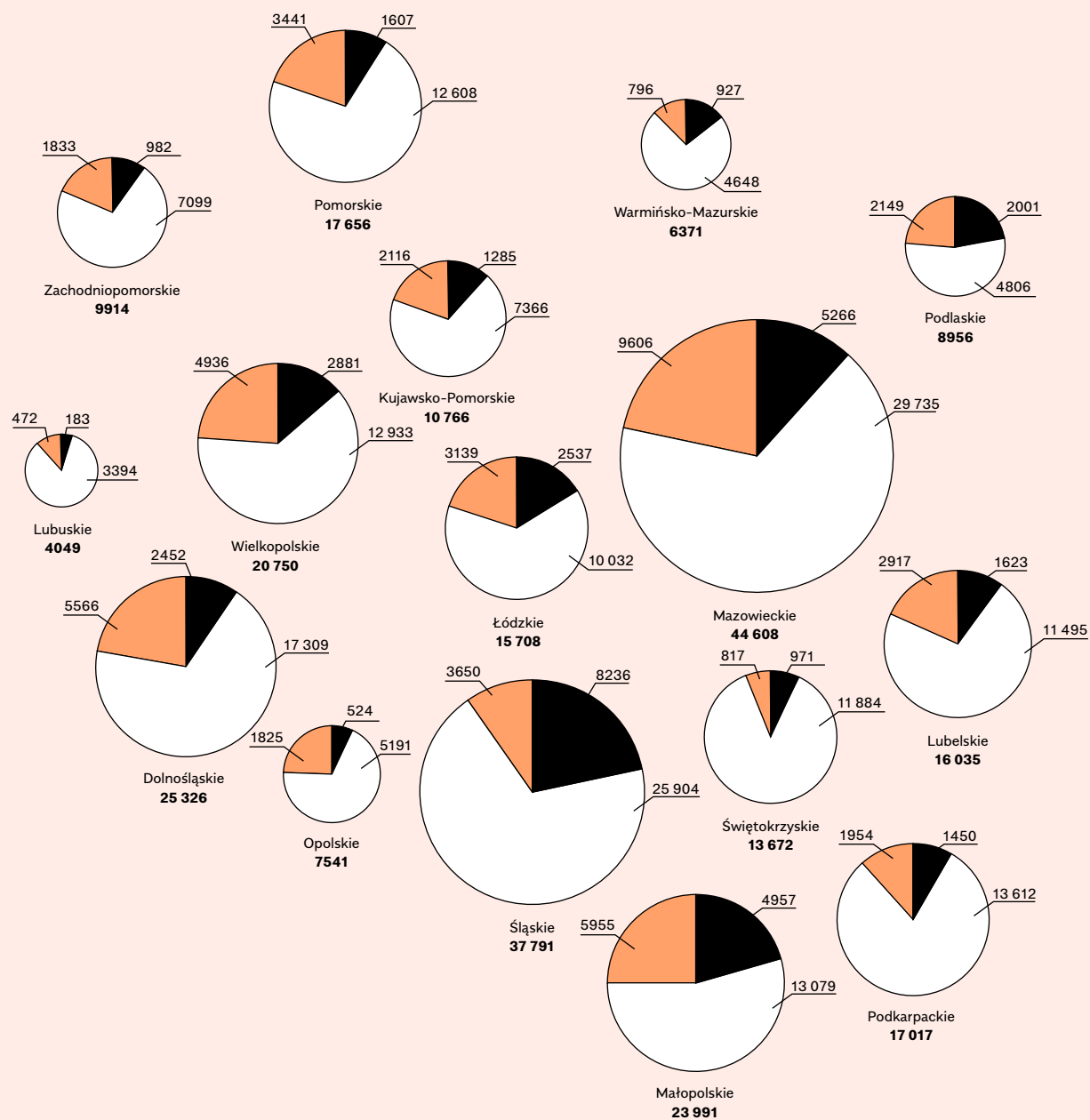
Liczba podpisanych kontraktów w ramach projektów PO WER w poszczególnych województwach w 2016 r.

Źródło: Baza EPlusLink, stan na dzień 31.12.2016 r.

Kwota przyznanego dofinansowania (w tys. PLN) w ramach projektów PO WER w poszczególnych województwach w 2016 r.

Źródło: Baza EPlusLink, stan na dzień 31.12.2016 r., ludność – stan na dzień 30.06.2016 r. – GUS.

PO WER SE
  PO WER VET
  PO WER HE

8956

Pole powierzchni koła odpowiada łącznej kwocie dofinansowania

Badania i analizy

Badania w programie Erasmus+

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej dotyczącym tworzenia polityki edukacyjnej opartej na dowodach, wyniki badań i szczegółowe analizy są kluczowymi elementami rozwoju międzynarodowych programów edukacyjnych w dziedzinie kształcenia i szkolenia. Dlatego też Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji inicjuje badania wpływu oraz rezultatów programu Erasmus+ i aktywnie w nich uczestniczy.

W 2016 r. FRSE brała udział w czterech międzynarodowych i jednym krajowym projekcie badawczym dotyczącym programu Erasmus+. Badania te, prowadzone przy wsparciu innych narodowych agencji programu Erasmus+ oraz zagranicznych instytutów badawczych, przyczyniają się do pogłębienia wiedzy na temat beneficjentów programu, pozwalają zaobserwować efekty uczenia się oraz dostrzec wpływ, jaki środki Komisji Europejskiej mają na beneficjentów i na instytucje, w których realizowane są projekty. Międzynarodowy charakter badań prowadzonych przez FRSE pozwala na tworzenie międzynarodowych porównań i opracowywanie wspólnych rekomendacji.

Badanie wpływu projektów mobilności realizowanych w sektorze edukacji szkolnej

Projekt został zainicjowany przez litewską Narodową Agencję Programu Erasmus+, w celu dokonania jakościowej analizy projektów w sektorze edukacji szkolnej i oceny rezultatów oraz opisanie dobrych praktyk wśród beneficjentów w krajach objętych badaniem. Głównym celem było zbadanie wpływu projektów mobilności kadry edukacji szkolnej na uczestników wyjazdów i na zwiększenie potencjału placówek realizujących projekty. Oprócz strony litewskiej w aktywnościach badawczych wzięły również udział narodowe agencje z Niemiec, Estonii, Finlandii i Polski. Zgodnie z założeniami projektu, litewscy koordynatorzy

byli odpowiedzialni za opracowanie dyspozycji do badania oraz standaryzację aktywności badawczych we wszystkich pięciu krajach partnerskich.

W roku 2016 zrealizowano główne działania badawcze – badanie ilościowe (ankieta online skierowana do uczestników mobilności, innych nauczycieli, uczniów i rodziców) oraz jakościowe (wywiady fokusowe i analiza studiów przypadków). Przeanalizowano odpowiedzi blisko 1800 respondentów ankiet i przeprowadzono wywiady fokusowe z 25 przedstawicielami szkół oraz studia przypadków wybranych dobrych praktyk. Raport podsumowujący polską część badania został opracowany w lipcu 2016 r., a na jego podstawie przygotowano publikację dostępną w polskiej i angielskiej wersji językowej.

Badanie efektów uczenia się w programie Erasmus+ Młodzież

W roku 2016 Fundacja kontynuowała działania w ramach sieci RAY (*Research-based analysis of Erasmus+ Youth*). Współpraca w sieci polega przede wszystkim na wspólnym wdrażaniu międzynarodowego projektu badawczego 28 narodowych agencji programu Erasmus+, koordynowanego przez Instytut Badań nad Edukacją Uniwersytetu w Innsbrucku, dotyczącego badania efektów uczenia się w programie Erasmus+ Młodzież. Badanie realizowane jest od 2008 r. i najpierw obejmowało program „Młodzież w działaniu” (2007–2013), a obecnie – program Erasmus+ Młodzież (2014–2020).

Cele analizy badawczej RAY to dążenie do podniesienia jakości programu Erasmus+ Młodzież, rozwijanie polityki młodzieżowej opartej na badaniach i analizie danych oraz zrozumienie procesów zachodzących podczas edukacji w warunkach pozaformalnych. Badanie realizowane jest metodami ilościowymi przy wykorzystaniu kwestionariusza online wysyłanego po zakończonym projekcie do jego uczestników i koordynatorów. Stopa zwrotu dla Polski wynosi ok. 35% i jest jedną z najwyższych spośród krajów uczestniczących w badaniu.

Przeprowadzone w 2016 r. badanie efektów uczenia się w programie Erasmus+ Młodzież dowodzi, że udział w projektach edukacji pozaformalnej przyczynia się do rozwinięcia kompetencji interpersonalnych i społecznych oraz wpływa na rozwój kompetencji językowych.

Badanie wpływu projektów szkoleniowych w programie Erasmus+ Młodzież

Badanie jakościowe, zaplanowane na dwa lata, dotyczy efektów projektów szkoleń realizowanych w ramach programu Erasmus+ Młodzież i jest realizowane przez osiem narodowych agencji. Pozwoli odpowiedzieć na następujące pytania: Jaki jest wpływ projektów szkoleniowych na uczestników i instytucje, które reprezentują? Czy projekty szkoleń przyczyniają się do zawiązywania nowych partnerstw? Jaka jest wartość dodana międzynarodowych projektów szkoleniowych? W ramach badania w 2016 r. przeprowadzono 22 wywiady pogłębione (11 przed udziałem w projekcie i 11 po nim). Projekt zakończy się w roku 2017, kiedy to przeprowadzonych zostanie kolejnych 11 wywiadów pogłębionych oraz opracowany będzie raport końcowy z badania.

Badanie wpływu Wolontariatu Europejskiego (EVS) na społeczności lokalne

Badanie, realizowane z inicjatywy FRSE, przeprowadzone zostało jednocześnie przez narodowe agencje programu Erasmus+ z Polski, Litwy i Węgier i miało na celu analizę wpływu, jaki wolontariusze wywierają na społeczność lokalną oraz na grupy docelowe organizacji, w których odbywają swój blisko roczny wolontariat. Badanie składało się z trzech etapów: analizy społeczności lokalnej i grupy docelowej organizacji przed przyjazdem wolontariusza, w trakcie jego pobytu oraz po jego wyjeździe. Badanie, do którego wytypowano w Polsce trzy organizacje, zostało zrealizowane metodami jakościowymi, takimi jak wywiady pogłębione (indywidualne i grupowe) oraz obserwacja uczestnicząca. Prace badawcze zostały poprzedzone analizą danych zastanych dotyczących organizacji, w których wolontariusze pracują i ich grup docelowych. W roku 2016 zrealizowano ostatnią fazę badania oraz opracowano krajowe raporty badawcze (polski raport dostępny jest w formie papierowej i elektronicznej). Raport międzynarodowy, podsumowujący wyniki badania w trzech krajach, jest w przygotowaniu. Wyniki badania zostały także opublikowane na stronach internetowych FRSE i stanowiły polski wkład w obchody 20-lecia Wolontariatu Europejskiego.

Studium przypadku najlepszych projektów programu Erasmus+

W 2016 r. przeprowadzono badanie jakościowe (metodą wywiadów pogłębionych) najlepszych projektów, które uzyskały dofinansowanie z programu Erasmus+ w roku 2015. Do badania wytypowano 46 organizacji z całej Polski, z przedstawicielami których przeprowadzono wywiady pogłębione dotyczące wpływu i oddziaływania realizowanych przez nich przedsięwzięć. W listopadzie 2016 r. wydano publikację prezentującą przykłady dobrych praktyk w programie Erasmus+, a organizacje i instytucje, które zrealizowały najciekawsze projekty, zostały wyróżnione w konkursie *EDUinspiracje*.

Platforma Youth Wiki

W roku 2016 Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Komisji Europejskiej dołączyła do projektu Youth Wiki – internetowej bazy danych poświęconej polityce młodzieżowej w państwach członkowskich UE. Baza ma być budowana stopniowo w latach 2015–2018 i dotyczyć ośmiu obszarów wymienionych w europejskiej strategii dotyczącej młodzieży: edukacji i szkoleń, wolontariatu, udziału w życiu społecznym/politycznym, zatrudnienia, włączenia społecznego, zdrowia, kreatywności i kultury oraz młodzieży i świata. Baza zawierać będzie także zbiorcze zestawienia statystyczne i wyniki badań naukowych dotyczących młodzieży w danym państwie członkowskim. Youth Wiki bazuje na doświadczeniach sieci Eurydice – europejskiej sieci informacji o systemach edukacji. Platforma Youth Wiki ma stanowić rzetelne źródło aktualnych danych dla decydentów, badaczy oraz wszystkich podmiotów działających na rzecz młodzieży.

Eurydice

Eurydice

Eurydice to europejska sieć informacji o systemach edukacji państw biorących udział w programie Erasmus+.

Kto korzysta z publikacji Eurydice?

Sieć zbiera i udostępnia w formie gotowych raportów oraz baz danych informacje, dane statystyczne oraz wyniki badań dotyczące struktur systemów, zasad ich funkcjonowania oraz kierunków reform.

Przedstawianie wniosków z analizy danych porównawczych oraz wymiana informacji o systemach edukacji mają ułatwiać proces podejmowania decyzji oraz prowadzenia polityki edukacyjnej na poziomie krajowym i europejskim.

Polskie Biuro Eurydice

Polskie Biuro Eurydice wchodzi w skład sieci europejskiej od 1996 r. Współtworzy jej raporty i publikacje oraz przygotowuje i upowszechnia informacje o różnych dziedzinach edukacji w innych państwach UE, wspierając w ten sposób osoby odpowiedzialne za politykę edukacyjną kraju.

Dla Polskiego Biura Eurydice najważniejszym wydarzeniem roku 2016 była dwudziesta rocznica jego ustanowienia. Z tej okazji zespół przygotował publikację jubileuszową *Zrozumieć edukację w Europie. 20 lat Eurydice w Polsce*. Jest to zbiór artykułów opracowanych przez ekspertów współpracujących z Polskim Biurem Eurydice, poświęconych przemianom polskiej edukacji w ostatnim dwudziestolecu, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych ze wspólnymi celami europejskimi. Publikacja ukazała się drukiem w czerwcu 2017 r.

W związku z rocznicą na stronie internetowej polskiego Biura przez cały rok funkcjonowała zakładka prezentująca historyczny przegląd raportów w obszarach tematycznych, którymi Eurydice najczęściej się zajmuje (m. in. wczesna edukacja i opieka, zawód nauczyciela, szkolnictwo wyższe). Zakładka działa nadal pod nazwą „Obszary tematyczne”. Jej zadaniem jest ułatwienie użytkownikom zainteresowanym konkretnymi zagadnieniami szybszego dotarcia do odpowiednich opracowań sieci, w tym również do publikacji nieco starszych.

W roku 2016 opublikowano lub opracowano następujące raporty:

- w języku angielskim:
  - *Entrepreneurship Education* – dotyczący nauczania przedsiębiorczości w szkole, opublikowany w lutym;
  - *Mobility Scoreboard. Higher Education Background report (Mobilność studentów. Tablica wyników w szkolnictwie wyższym)* – dotyczy warunków, jakie stwarzają dla mobilności studentów poszczególne kraje europejskie. Został opublikowany w grudniu wraz z *VET Mobility Scoreboard* (tablica wyników dla edukacji zawodowej) opracowaną przez Cedefop;
  - *Promoting citizenship and the common values of freedom, tolerance and non-discrimination*

- through education* – krótka publikacja porównawcza dotycząca realizacji Deklaracji Paryskiej z 17 marca 2015 r. Raport opublikowano w marcu w pierwszą rocznicę jej ogłoszenia;
- *Structural Indicators* – raport uzupełniający publikację Komisji Europejskiej *Monitor Edukacji i Szkoleń*, w której wykorzystano wskaźniki przygotowane przez Eurydice (oba raporty zostały opublikowane równocześnie w listopadzie);
  - w języku polskim (tłumaczenia z języka angielskiego):
    - *Nauczanie przedsiębiorczości w szkołach w Europie* – publikacja internetowa;
    - *Zawód nauczyciela w Europie: polityka, praktyka i odbiór społeczny* – publikacja internetowa i drukowana;
    - *Języki obce w szkolnictwie średnim* – publikacja internetowa i drukowana.

Streszczenia raportów Eurydice opracowane w języku polskim są dostępne w wersji elektronicznej na stronie internetowej Biura.

Inne opublikowane opracowania:

- Raport Polskiego Biura Eurydice dotyczący posiłków w szkołach w Europie i edukacji zdrowotnej. Dwujęzyczny raport został opublikowany na stronie internetowej Biura;
- Katalog publikacji Eurydice 2015/16 – wykaz raportów (wraz z okładkami) opatrzone krótkimi informacjami dotyczącymi ich treści (wersja drukowana).

Coroczna aktualizacja publikacji internetowych

W 2016 r. Biuro zaktualizowało – w wersji polskiej i angielskiej – dane dotyczące systemu edukacji w Polsce, zamieszczone w bazie *Countries* (dawniej funkcjonującej pod nazwą *Eurypedia*) na stronie internetowej Komisji Europejskiej.

Opis ten liczy ok. 250 stron i obejmuje 14 rozdziałów poświęconych m.in. organizacji systemu edukacji i administracji oświatowej, poszczególnym poziomom kształcenia oraz aktualnym reformom i inicjatywom w polityce edukacyjnej.

Biuro uaktualniło także dane dla Polski do internetowych publikacji z serii *Fakty i liczby*. Są to:

- Kalendarz roku szkolnego,
- Kalendarz roku akademickiego;
- Diagramy prezentujące aktualne struktury systemów edukacji;
- Czas nauczania poszczególnych przedmiotów w szkolnictwie obowiązkowym (*Instruction Time*);
- Zarobki nauczycieli i dyrektorów szkół (*Teachers' and School Heads' Salaries*);
- Opłaty za studia i wsparcie materialne dla studentów (*Student Fees and Support*).

W roku 2016 ukazały się nowe wersje tych opracowań.

Publikacje w przygotowaniu

W 2016 r. kontynuowano prace nad przygotowaniem publikacji zaplanowanych na rok 2017:

- *Academic Teachers* – publikacja porównawcza dotycząca zawodu nauczyciela akademickiego. Raport opublikowany w czerwcu 2017 r.;
- *Citizenship Education (Edukacja obywatelska)*. Publikacja ukaże się jesienią roku 2017;
- *Evidence-based policy making* – raport informujący o zasadach reformowania systemów edukacji, w tym o wykorzystaniu danych statystycznych i wyników badań. Raport opublikowany w lutym 2017 r.;
- *Key Data on Foreign Language Teaching (Kluczowe dane o nauczaniu języków obcych)*. Publikacja ukazała się w maju 2017 r.

Trwają prace nad nową pozycją poświęconą zawodowi nauczyciela oraz uczniom-migrantom w systemach szkolnych Europy.

Forum Question and Answer

W obrębie sieci Eurydice funkcjonuje serwis informacyjny pod nazwą *Question and Answer*, który umożliwia, w uzasadnionych przypadkach, wysyłanie do wszystkich ośrodków sieci pytań istotnych dla polityki edukacyjnej danego kraju. Warunkiem uzyskania informacji jest stopień szczegółowości pytania, który nie pozwala na sformułowanie odpowiedzi na podstawie dostępnych opracowań. Zebrane odpowiedzi są wykorzystywane przez ekspertów w ministerstwach edukacji podczas opracowywania projektów reform.

W roku 2016 w Polskim Biurze Eurydice opracowane zostały, na podstawie literatury oraz konsultacji z ekspertami, odpowiedzi na 21 pytań zadanych w ramach serwisu.

Upowszechnianie i dystrybucja publikacji

Publikacje książkowe w języku angielskim i polskim były rozpowszechniane wśród pracowników Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wydawnictwa te wysłane zostały również do: instytucji badawczych, bibliotek, szkół wyższych, Przedstawicielstwa UE, Kancelarii Sejmu, Senatu i Kancelarii Prezydenta RP oraz do kuratoriów i wojewódzkich bibliotek pedagogicznych – w sumie na liście adresatów jest około 250 instytucji i użytkowników indywidualnych.

Książki Eurydice były promowane podczas krajowych i zagranicznych konferencji oraz seminariów poświęconych zagadnieniom edukacyjnym, m.in. Polskie Biuro Eurydice miało swoje stoisko podczas Akademii Erasmus+ w Warszawie w styczniu 2016 r. oraz podczas konferencji EDJ *Języki do zadań specjalnych* w Warszawie we wrześniu 2016 r.

Internet i media społecznościowe

📍 **www.eurydice.org.pl**

📍 **FB Eurydice Polska**

Strona internetowa Polskiego Biura Eurydice www.eurydice.org.pl to najprostsza droga dostępu do publikacji Eurydice w języku angielskim i polskim, w tym do bazy *Countries*, która jest głównym źródłem informacji o systemach edukacyjnych w Europie. W roku 2016 odwiedziło ją 21 670 użytkowników, dokonując blisko 76 000 odsłon strony.

Strona była aktualizowana na bieżąco przez cały rok: pojawiały się nowości wydawnicze w języku polskim i angielskim, streszczenia raportów w języku polskim, a także aktualności informujące o nowych publikacjach w dziedzinie edukacji (*Monitor Edukacji, Education at a Glance* wydawany przez OECD, wyniki badań PISA). Informowano również o ważnych wydarzeniach związanych z działaniami Unii Europejskiej oraz realizacją programu Erasmus+.

Polskie Biuro Eurydice ma stronę na Facebooku (od grudnia 2015 r.). Zamieszczane są tam informacje o nowościach wydawniczych oraz ciekawostki ze świata edukacji europejskiej i globalnej.

Eurydice rozsyła newsletter informujący użytkowników o pojawianiu się nowych publikacji Eurydice. W roku 2016 wysłano pięć newsletterów promujących najnowsze publikacje. Lista wysyłkowa obejmuje ok. 430 adresów – zarówno instytucji, jak i użytkowników indywidualnych. Na newsletter można się zapisać, korzystając z zakładki na stronie internetowej Polskiego Biura Eurydice.

Informacje o publikacjach Eurydice umieszczane są regularnie także w newsletterach i na stronach internetowych FRSE oraz programu Erasmus+.

W 2016 r. pracownicy Biura udzielali konsultacji (telefonicznych lub mailowych) oraz wzięli udział w wielu krajowych i zagranicznych konferencjach i spotkaniach, prezentując ofertę sieci Eurydice. Pracownicy Biura zaprezentowali polski system edukacji m.in. goszczącym w Polsce ekspertem ECVET z Francji oraz przedstawili przykłady reform podstaw programowych w wybranych systemach edukacji (Wielka Brytania, Finlandia) podczas wizyty studyjnej ministra edukacji Ukrainy (czerwiec 2016 r.).

**Programy
i działania
wspierające**

fot. Łukasz Smogorowski

Newslettery

Kto nie ma ochoty zaglądać na stronę Eurodesku, ten może dostać informacje prosto do skrzynki mailowej. W 2016 r. Krajowe Biuro rozpowszechniało trzy elektroniczne newslettery: *Eurokursor*, *Eurokursor – projekty i szkolenia* oraz *Eurokursor Granty*. W kwietniu *Eurokursor – projekty i szkolenia* połączono z comiesięcznym *Eurokursorem*, który od tego czasu ukazuje się co dwa tygodnie. Zawiera informacje nt. europejskiej polityki młodzieżowej oraz powiadomienia o projektach, szkoleniach, konkursach, seminariach i innych wydarzeniach. W sumie w 2016 r. ukazały się 33 numery *Eurokursora* (i jego poprzednika). Za ich pośrednictwem rozesłano ponad 800 informacji.

Drugi newsletter, comiesięczny *Eurokursor Granty*, informuje o zbliżających się terminach składania wniosków w programach grantowych. Średnio każde z 12 wydań newslettera zawierało informacje o ponad 30 programach.

Wraz ze zmianą liczby informatorów elektronicznych zaktualizowano listę odbiorców. Pod koniec roku newslettery Eurodesk Polska zostały wysłane na 5239 adresów e-mailowych.

Media społecznościowe

Eurodesk jest aktywny na Facebooku. Krajowe Biuro prowadzi fanpage sieci i Europejskiego Portalu Młodzieżowego. Na obu profilach pracownicy Biura opublikowali ponad 300 postów. Przeczytało je ponad

620 tys. użytkowników Facebooka. Przez cały rok liczba fanów obu profili rosta – pod koniec 2016 r. zbliżyła się do 7000.

Obraz działalności sieci w mediach społecznościowych byłby niepełny bez uwzględnienia profili organizacji prowadzących punkty Eurodesk Polska. Eurodeskowe posty pojawiały się na nich blisko 1400 razy, z czego ponad połowa (800) miała formę udostępnień. Liczba odbiorców wszystkich opublikowanych i udostępnionych postów na fanpage'ach punktów Eurodesk Polska wyniosła w 2016 r. ponad 117 tys.

Eurolekcje i warsztaty

Eurodesk Polska oferuje szkołom i organizacjom młodzieżowym pięć autorskich lekcji/warsztatów o tematyce europejskiej – *Euroszanse*, *Eurowolontariat*, *Europraca*, *Eurostudia* i *Euroaktywacja*. Wszystkie zajęcia mają dwie wersje – 45- i 90-minutową. Spotkania organizowane są przede wszystkim w szkołach ponadgimnazjalnych. W 2016 r. pracownicy Krajowego Biura i organizacji należących do sieci Eurodesk Polska przeprowadzili 406 lekcji i warsztatów, w których uczestniczyło 7207 uczniów.

Papiery do kariery – projekt sieciowy

Eurodesk Polska i Europassu

Ofertę Eurodesk Polska dla szkół uzupełniają warsztaty *Papiery do kariery*, opracowane wspólnie z Krajowym

Centrum Europass. Uczniowie dowiadują się na nich, jak odnaleźć się na rynku pracy i edukacji, poznają swoje słabe i mocne strony, uczą się też, jak skutecznie zaprezentować swoje kwalifikacje przyszłemu pracodawcy.

W 2016 r. 18 konsultantów regionalnych i lokalnych Eurodesk Polska przeprowadziło 253 warsztaty dla 4677 osób. Ponad 90% uczestników było z nich zadowolonych lub bardzo zadowolonych.

Kampania *Time to Move*

Sieć Eurodesk Polska po raz kolejny wzięła udział w ogólnoeuropejskiej kampanii Eurodesku *Time to Move*, mającej zwrócić uwagę młodych Europejczyków na możliwości współpracy międzynarodowej i mobilności. W sumie konsultanci polskiej sieci zorganizowali 103 wydarzenia dla ok. 13 tys. osób. To najwięcej ze wszystkich krajów UE uczestniczących w kampanii.

W czasie imprez pod hasłem *Time to Move* młodzież z wielu polskich miast i wsi mogła uzyskać informacje o ofercie studiów, pracy, podróży lub wolontariatu w kraju i za granicą oraz o źródłach wiedzy na temat Unii Europejskiej i różnego rodzaju wydarzeń międzynarodowych.

Działalność wydawnicza

W 2016 r. pracownicy Krajowego Biura przygotowali cztery kolejne numery wydawanego przez FRSE kwartalnika „Europa dla Aktywnych” (EdA). Pismo poświęcone jest realizacji programu Erasmus+ oraz innych programów edukacyjnych i młodzieżowych UE. Kwartalnik kolportowany jest w regionalnych punktach sieci oraz podczas wydarzeń organizowanych przez FRSE. Każdy numer EdA ukazuje się z dodatkiem promocyjnym *Twój Eurodesk*. Więcej na temat kwartalnika – w Mediatece.

Pozostałe działania informacyjne i promocyjne

W 2016 r. konsultanci Krajowego Biura Eurodesk Polska oraz regionalnych i lokalnych punktów informacyjnych udzielili ponad 3500 porad i odpowiedzi na pytania. Wielokrotnie gościli również w charakterze ekspertów w audycjach radiowych, wypowiadając się na tematy związane z mobilnością i edukacją. W regionalnych mediach ukazało się blisko 100 artykułów o Eurodesku. W kilkuset wydarzeniach (konferencjach, targach, festynach), które

konsultanci zorganizowali lub w których wzięli udział, uczestniczyło ponad 20 tys. osób.

Ponadto Eurodesk Polska po raz pierwszy wzięła udział w konkursie FRSE *EDUinspiracje*. W kategorii *Informacja europejska dla młodzieży*, przeznaczonym dla organizacji należących do sieci, wygrała Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. W konkursie *EDUinspiracje – Media* laureatem w kategorii *Najlepszy materiał opublikowany na Europejskim Portalu Młodzieżowym* został Krzysztof Andrulonis z Przecławia. Więcej informacji o konkursach *EDUinspiracje* – na stronach 81–83.

Europass

🌐 europass.org.pl

Europass to inicjatywa Komisji Europejskiej wspierająca mobilność edukacyjną i zawodową w Europie. Dzięki Europass obywatele mogą prezentować swoje kwalifikacje i umiejętności zawodowe w formie przejrzystych dokumentów. Ich posiadanie zwiększa atrakcyjność na rynku pracy oraz daje możliwość kształcenia i zdobywania doświadczeń za granicą. Krajowe Centrum Europass zajmuje się potwierdzaniem dokumentów oraz działalnością informacyjną i szkoleniową.

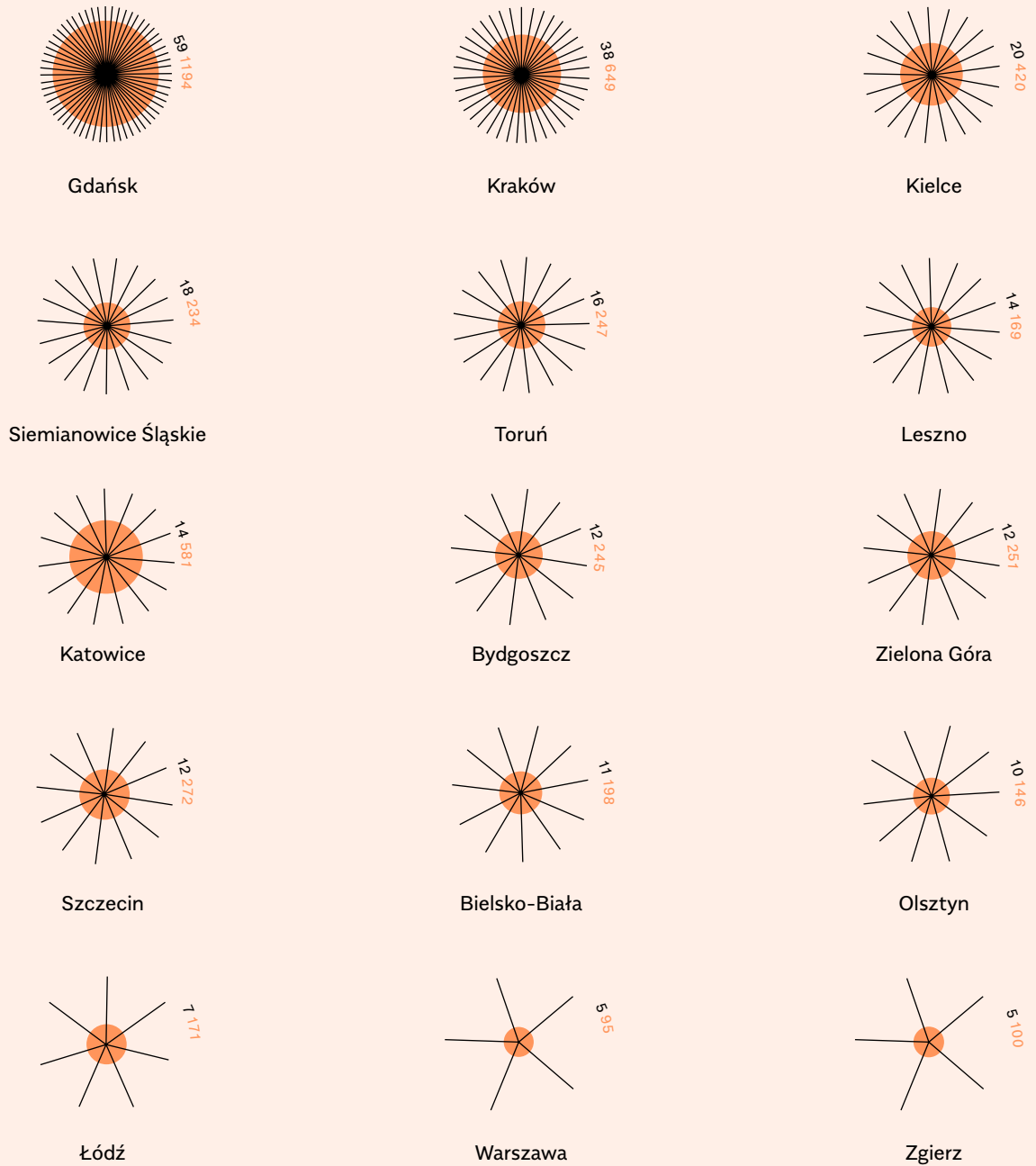
Do dokumentów Europass zaliczamy dwa dokumenty ogólnodostępne: CV i Paszport Językowy, oraz trzy wydawane przez instytucje edukacyjne i szkoleniowe: Europass – Mobilność, Suplement do Dyplomu Szkoły Wyższej oraz Suplement do Świadectwa Czeladniczego/ Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe/ Dyplomu Mistrzowskiego.

Każdy z dokumentów funkcjonuje samodzielnie, ale kompletując je, można stworzyć pełne portfolio związane z karierą zawodową. W zamyśle KE dokumenty Europass zwiększają czytelność prezentowanych kwalifikacji, a tym samym wyrównują szanse – zwłaszcza ludzi młodych – na europejskim rynku pracy.

Oferta edukacyjna

Jednym z ważniejszych działań Krajowego Centrum Europass skierowanych do placówek edukacyjnych

Liczba warsztatów i ich uczestników zrealizowanych w poszczególnych miastach (i ich okolicach) w ramach programu Europass w 2016 r.

5
Liczba warsztatów

245
Liczba uczestników

w 2016 r. był projekt Papiery do kariery, realizowany pilotażowo od marca do października we współpracy z siecią Eurodesk Polska. Jej konsultanci przeprowadzili w szkołach ponadgimnazjalnych w 16 miastach w całym kraju – od Gdańska, przez Toruń i Warszawę po Zieloną Górę – 253 lekcje o dokumentach Europass dla ponad 4500 uczniów.

Podczas zajęć młodzież dowiedziała się, jak skutecznie przedstawić i ocenić swoje umiejętności oraz zwiększyć szanse na rynku pracy. Z odpowiedzi udzielonych w ankietach ewaluacyjnych wynika, że 91 proc. uczniów było zadowolonych lub bardzo zadowolonych z przebiegu lekcji.

W 2017 r. Krajowe Centrum Europass we współpracy z siecią Eurodesk planuje kontynuację przedsięwzięcia na szerszą skalę.

- 📍 europass.org.pl/papiery-do-kariery
- 🎬 **Film o projekcie *Papiery do kariery*: bit.ly/2jGqAx4**

Potwierdzanie dokumentów i doradztwo

W 2016 r. Centrum poświadczyło dokumenty Europass – Mobilność dla 14 065 osób, z czego 13 979 to uczestnicy programu Erasmus+. Okręgowe Komisje Egzaminacyjne wydały 138 968 Suplementów, a Izby Rzemieślnicze – ponad 12 tys. dokumentów Europass – Suplement do Dyplomu Mistrzowskiego oraz Suplement do Świadectwa Czeladniczego.

Pracownicy Biura udzielali też pomocy w zakresie poprawnego wypełniania dokumentów – m.in. definiowania zdobytych kompetencji, umiejętności oraz efektów uczenia się. W 2016 r. instruktaż dla użytkowników pilotażowo rozszerzono o webinaria. Od 24 maja do 29 czerwca przeprowadzono 14 dwugodzinnych spotkań, w których udział wzięło w sumie ponad 700 osób.

Doradztwo prowadzono również w trakcie różnego rodzaju wydarzeń. W sumie w 2016 r. przedstawiciele Krajowego Centrum Europass zorganizowali lub wzięli udział w 113 spotkaniach w całym kraju. Tylko w ramach wydarzeń targowych dotarli z informacją o portfolio Europass do ponad 30 tys. osób. KCE organizowało też m.in. warsztaty i punkty informacyjne podczas cyklu konferencji *Dialog dla kompetencji jutra* przygotowywanych przez Państwową Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz prowadziło szkolenia dotyczące

dokumentów Europass dla wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy.

Inne wydarzenia

W dniach 11–13 kwietnia 2016 r. w Gdańsku odbyło się spotkanie krajowych centrów Europass z całej Europy. Udział w nim wzięło 33 pracowników sieci z 25 krajów, a także przedstawiciele Europejskiego Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) i Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA). Dzięki połączeniu internetowemu w spotkaniu uczestniczył również przedstawiciel KE William O’Keeffe z Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego (DG EMPLO).

Współpraca

W 2016 r. Krajowe Centrum Europass kontynuowało współpracę z instytucjami zewnętrznymi w kraju i za granicą. Wśród nich były programy wspierające: Eurodesk, eTwinning oraz EPALE, a także sieci Eures i Euroguidance. Biuro opiniowało też dokumenty dla władzy krajowej oraz przygotowywało wkłady do stanowisk rządu czy materiały na spotkania KE.

Europass współpracował z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji, szczególnie w zakresie promocji Europejskiego Portfolio Językowego, a także z redakcją czasopisma „Języki Obce w Szkole” i Ochotniczymi Hufcami Pracy. Innym ważnym partnerem KCE była Krajowa Sieć Migracyjna przy MSWiA. Współpraca polegała na udziale w konferencjach oraz informowaniu o możliwościach wynikających z korzystania z Europass w trakcie realizacji działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i swobodnego przepływu osób w Europie.

Ważnym obszarem aktywności KCE była także współpraca w grupach roboczych Europass, powołanych do wspierania Komisji Europejskiej. Są to grupy: ds. Promocji i Komunikacji, ds. Innowacyjności, ds. Mobilności, ds. Suplementów Zawodowych oraz Europass Central European Cluster (grupa regionalna). W sumie przedstawiciele KCE wzięli udział w 11 spotkaniach międzynarodowych.

Na poziomie europejskim Krajowe Centrum uczestniczyło też w pracach nad badaniem KE poświęconym funkcjonowaniu Suplementu do Dyplomu, a także w przygotowaniu kwestionariusza dotyczącego specyfiki suplementów zawodowych Europass w poszczególnych

krajach UE. Kontynuowano również współpracę z Cedefop dotyczącą m.in. tworzenia, testowania i promocji narzędzia do porównywania Europass – CV.

EPALE

📍 ec.europa.eu/epale/pl

EPALE to ogólnoeuropejska wielojęzyczna platforma internetowa dla specjalistów związanych z problematyką uczenia się dorosłych. Korzystają z niej m.in. edukatorzy, szkoleniowcy i naukowcy, ale także andragodzy, decydenci i wolontariusze. Portal stwarza możliwość nawiązywania kontaktów, prowadzenia dyskusji, planowania współpracy i wymiany doświadczeń.

Platforma, dostępna w 23 wersjach językowych, jest inicjatywą Komisji Europejskiej – elementem realizacji zobowiązania UE do promowania wysokiej jakości uczenia się dorosłych w Europie. Celem EPAL jest stworzenie interaktywnej społeczności specjalistów w tej dziedzinie.

Witryna umożliwia im dostęp m.in. do aktualnych informacji o osiągnięciach i trendach w sektorze edukacji dorosłych, publikuje najnowsze wytyczne i materiały, a także wyniki badań, raporty i opisy dobrych praktyk. Pozwala też na zamieszczanie własnych materiałów badawczych i szkoleniowych. Treści merytoryczne dotyczą pięciu głównych tematów: wsparcie osoby uczącej się, środowisko uczenia się, umiejętności życiowe, jakość oraz polityki, strategii, finansowanie.

Do ważnych elementów platformy należą również: blog, kalendarz wydarzeń zawierający informacje o kursach, warsztatach, seminariach i konferencjach organizowanych w Europie oraz wyszukiwarka partnerów do projektów międzynarodowych.

Korzystanie z EPAL – m.in. publikowanie artykułów, dodawanie informacji i komentowanie treści – jest bezpłatne.

Działania Krajowego Biura EPAL

Platformą EPAL zarządza Centralne Biuro z pomocą 36 krajowych biur w całej Europie. W Polsce prowadzenie i promowanie portalu to główne zadanie Krajowego Biura EPAL, działającego w strukturach Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji.

Pracownicy Biura popularyzują stronę, zachęcając kadre edukacji dorosłych do rejestracji i aktywnego korzystania z jej funkcjonalności. Biuro odpowiada również za wartość merytoryczną materiałów i artykułów pojawiających się na EPALE – weryfikuje treści publikowane przez użytkowników, a także wyszukuje zasoby i opracowuje nowe materiały dotyczące edukacji dorosłych.

W celu promowania platformy w 2016 r. z Biurem współpracowało dziewięciu Ambasadorów EPALE, reprezentujących różne obszary edukacji dorosłych (więcej na str. 94). Biuro było również aktywne na Facebooku – profil EPALE (www.facebook.com/epalepolska) w 2016 r. miał 785 fanów. Najważniejszym wydarzeniem promocyjno-informacyjnym było *I Forum Edukacji Dorosłych*. Więcej inf. na jego temat znajduje się na str. 78–79.

EPALE w 2016 r.:

- 1** I edycja Forum Edukacji Dorosłych
- 9** Ambasadorów (patrz: str. 94)
- 26** prezentacji promujących EPALE podczas wydarzeń poświęconych edukacji dorosłych
- 43** nowe artykuły na blogu
- 58** opublikowanych newsów
- 94** ogłoszenia o wydarzeniach
- 103** materiały umieszczone w bibliotece
- 959** zarejestrowanych użytkowników

Zespół Ekspertów ECVET

☎ eksperciecvet.org.pl

Celem Zespołu jest popularyzowanie informacji na temat Europejskiego systemu akumulowania i przenoszenia osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) oraz wspieranie instytucji kształcenia zawodowego.

System ECVET ma ułatwiać obywatelom państw europejskich zdobywanie kwalifikacji zawodowych, a przez to wspierać mobilność oraz uczenie się przez całe życie.

Zespół Ekspertów ECVET funkcjonuje przy FRSE od 2012 r. W 2016 r. Zespół kontynuował działania w zakresie promowania systemu ECVET oraz wspierania władz krajowych w dalszym jego rozwoju. Duży nacisk położono na prowadzenie doradztwa dla beneficjentów programu Erasmus+ realizujących projekty mobilności edukacyjnej oraz propagowanie systemu ECVET m.in. wśród pracodawców oraz przedstawicieli edukacji zawodowej i szkolnictwa wyższego.

Działalność szkoleniowa

W 2016 r. dla beneficjentów Akcji 1 programu Erasmus+ Kształcenie i szkolenia zawodowe zorganizowano trzy warsztaty, w których wzięło udział łącznie ponad 200 osób. Tematem spotkań była organizacja mobilności z wykorzystaniem założeń ECVET. Dyskutowano m.in. o uzgadnianiu efektów uczenia się dla mobilności w wybranej branży i metodach ich weryfikacji, a także ustaleniu zakresu uznawania osiągnięć.

Eksperci ECVET przeprowadzili dwa warsztaty dotyczące możliwości wykorzystania założeń systemu w tworzeniu programów szkoleń zawodowych. W spotkaniach wzięło udział ok. 100 osób. W czasie warsztatów omówiono m.in. założenia ustawy o *Zintegrowanym systemie kwalifikacji* (ZSK) oraz sposoby wykorzystania elementów systemu ECVET w ZSK.

Kolejną formą wsparcia dla beneficjentów projektów mobilności były wizyty monitorująco-doradcze z udziałem ekspertów ECVET. Ich celem było wsparcie w zakresie stosowania elementów systemu w danym projekcie. W 2016 r. eksperci przeprowadzili osiem takich wizyt.

Rezultatem działalności szkoleniowej Zespołu Ekspertów ECVET jest rosnące zainteresowanie wykorzystaniem systemu w projektach mobilności edukacyjnej w programie Erasmus+. Blisko połowa projektów zatwierdzonych w 2016 r. jest realizowana w oparciu o założenia systemu ECVET.

Działalność wydawnicza

W grudniu 2016 r. Zespół Ekspertów ECVET opracował publikację pt. *Wykorzystanie założeń systemu ECVET w projektach mobilności edukacyjnej w sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe programu Erasmus+*. Pozycja jest przeznaczona dla osób planujących lub realizujących projekty mobilności edukacyjnej

Programy i działania wspierające

Indycja Rozwoju Edukacji

free.org.pl

ECVET

Europejski system
akumulowania i przenoszenia
osiągnięć w kształceniu
i szkoleniu zawodowym

Zespół Ekspertów ECVET
ekspertecvet.org.pl

erasmus+

PARP

67

Polska Agencja
Przedsiębiorczości

foto: Krzysztof Pacholajak

z wykorzystaniem założeń systemu ECVET. Materiał wzbogacono przykładami dobrych praktyk polskich szkół zawodowych uczestniczących w programie Erasmus+.

Współpraca międzynarodowa

Wizyta studyjna ekspertów ECVET z Francji

☎ **9-10 czerwca 2016 r., Warszawa**

Spotkanie było elementem współpracy z ekspertami ECVET z Francji, zapoczątkowanej w 2014 r. Celem wizyty była wymiana informacji na temat działań obu zespołów oraz dyskusja o stanie wykorzystania systemu ECVET w obu krajach.

Działalność badawcza

W 2016 r. na zlecenie FRSE przeprowadzono badanie stanu wykorzystania systemu ECVET w Polsce oraz skuteczności kanałów i narzędzi dotarcia do potencjalnych zainteresowanych tematyką ECVET. W badaniu wzięło udział ponad 350 obecnych i potencjalnych interesariuszy systemu, w tym: przedstawiciele instytucji realizujących projekty mobilności edukacyjnej i projekty partnerstw strategicznych programu Erasmus+, a także uczestnicy projektów mobilności edukacyjnej, przedstawiciele instytucji edukacyjnych i instytucji związanych z rynkiem pracy.

Wnioski z badania były podstawą do rewizji planu pracy Zespołu Ekspertów ECVET na rok 2017.

O najważniejszym wydarzeniu promocyjno-informacyjnym Zespołu Ekspertów ECVET w 2016 r. – konferencji *Kształcenie i szkolenia zawodowe – rozwój kompetencji, umiejętności i talentów* – czytaj na stronie 78.

SALTO-YOUTH
EASTERN EUROPE AND CAUCASUS
RESOURCE CENTRE

Erasmus+

SALTO EECA

☎ www.salto-youth.net/eeca

Centrum Współpracy z krajami Europy Wschodniej i Kaukazu (SALTO EECA) zajmuje się promocją edukacji pozaformalnej i programu Erasmus+ Młodzi w Rosji i krajach Partnerstwa Wschodniego (PW – Armenia, Azerbejdżan, Gruzja, Mołdawia, Białoruś i Ukraina). Wspiera też rozwój Wolontariatu Europejskiego, przyznając akredytacje EVS.

SALTO EECA (SALTO *Eastern Europe and Caucasus Resource Centre*) należy do sieci ośmiu centrów SALTO YOUTH działających w siedmiu krajach Unii Europejskiej. Wspólnym celem placówek jest podnoszenie jakości

projektów młodzieżowych oraz wspieranie organizacji pracujących z młodzieżą i narodowych agencji programu Erasmus+. Centra nie przyznają grantów – koncentrują się na działaniach informacyjnych i szkoleniowych.

Do głównych zadań Centrum Współpracy SALTO EECA działającego w strukturach Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji należą:

- zapewnianie jakości projektów Wolontariatu Europejskiego (EVS) w krajach PW i Rosji;
- promocja programu Erasmus+ Młodzież i wspieranie współpracy między organizacjami z krajów Programu a organizacjami z krajów PW i Rosji;
- rozwój edukacji pozaformalnej w sektorze młodzieżowym w krajach PW i Rosji poprzez organizację szkoleń i seminariów.

Rozwój Wolontariatu Europejskiego

SALTO EECA na zlecenie Komisji Europejskiej wspiera realizację Wolontariatu Europejskiego w krajach PW i Rosji. Przyznaje instytucjom i organizacjom akredytacje EVS, organizuje wizyty monitorujące oraz szkolenia dla wolontariuszy i koordynatorów.

Akredytacje

O akredytacje EVS mogą się ubiegać organizacje chcące realizować projekty Wolontariatu Europejskiego. Procedura służy zapewnieniu wysokich standardów, ułatwia też komunikację między organizacją a strukturami programu. Dzięki niej wszystkie zaangażowane strony są świadome wartości, celów i zasad Wolontariatu Europejskiego. W 2016 r. SALTO EECA przeprowadziło 92 akredytacje. Obecnie dokument ten posiadają 202 organizacje z: Gruzji (43), Rosji (41), Ukrainy (38), Mołdawii (31), Armenii (30), Białorusi (11) i Azerbejdżanu (8).

W procesie akredytacji SALTO EECA jest wspierane przez 23 doświadczonych ekspertów EVS – 14 z krajów Partnerstwa Wschodniego i Rosji oraz ośmiu z krajów programu Erasmus+ (w tym troje z Polski).

Wizyty monitorujące

Wizyty służą zaktualizowaniu informacji i sprawdzeniu jakości pracy akredytowanej organizacji. W 2016 r. eksperci najczęściej odwiedzali Mołdawię, głównie z powodu powtarzających się kłopotów z grupą tamtejszych organizacji.

Szkolenia

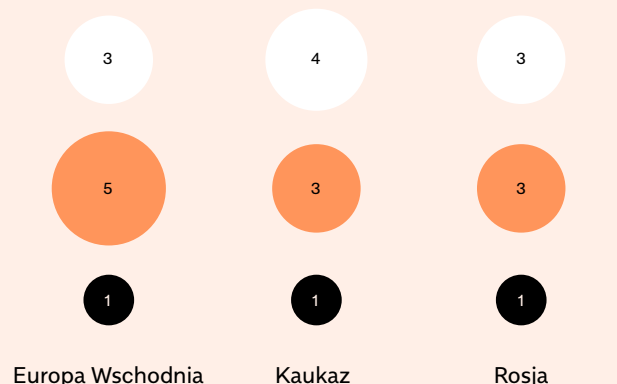
Dla osób rozpoczynających wolontariat organizowane są szkolenia po przyjeździe, a dla tych, które zostają w krajach goszczących dłużej niż pół roku – spotkania ewaluacyjne. Szkolenia odbywają się kilka razy w roku w trzech subregionach: Kaukaz (dla wolontariuszy w Armenii, Azerbejdżanie i Gruzji; treningi mają miejsce głównie w Gruzji), Europa Wschodnia (Białoruś, Mołdawia i Ukraina; treningi odbywają się głównie na Ukrainie) oraz Rosja.

W 2016 r. SALTO EECA po raz kolejny zorganizowało trzy spotkania byłych wolontariuszy EVS z krajów Partnerstwa Wschodniego i Rosji (EVS event). Wydarzenia te, służące głównie podsumowaniu doświadczeń, odbyły się w Rosji, Armenii i na Ukrainie, gromadząc w sumie 73 uczestników. Wspólnym elementem spotkań była kampania *Jak EVS zmienia życie* (www.flickr.com/photos/evsevents).

W celu podniesienia jakości projektów EVS w regionie, SALTO EECA przeprowadziło również warsztaty dla koordynatorów Wolontariatu Europejskiego we wszystkich krajach partnerskich programu. Ogółem wzięło w nich udział ok. 165 osób.

Liczba szkoleń dla wolontariuszy realizowanych w krajach Partnerstwa Wschodniego i w Federacji Rosyjskiej w 2016 r.

Źródło: baza danych SALTO EECA.

- Szkolenie po przyjeździe (on-arrival)
- Spotkania ewaluacyjne (mid-term)
- Doroczne spotkanie EVS (EVS event)

Promocja programu Erasmus+ Młodzież

W 2016 r. SALTO EECA było zaangażowane w realizację kilkunastu przedsięwzięć edukacyjnych służących popularyzacji programu Erasmus+. Występowało zarówno w roli głównego organizatora, jak i partnera, odpowiadając np. za promocję, selekcję uczestników czy finansowanie.

Do najważniejszych wydarzeń o charakterze szkoleniowym należały: *Eastern Express* (7–12 lutego 2016 r., Gruzja), *ProFit: cooperation between youth organizations and business sector* (8–13 maja 2016 r., Mołdawia), wizyta studyjna *After the Maidan: Youth work and inclusion reality in Ukraine* (21–23 maja 2016 r., Ukraina), *In NET* (18–23 października 2016 r., Gruzja) oraz *TOOL FAIR XI – #ReadyfortheRoad – Tools | Solidarity | Inclusion* (7–12 listopada 2016 r., Malta). W sumie w spotkaniach tych wzięło udział ok. 180 osób. W 2016 r. przedstawiciele SALTO EECA uczestniczyli też w kilkunastu innych wydarzeniach, m.in. w Finlandii, Turcji i Wielkiej Brytanii.

Zadaniem SALTO EECA w 2016 r. był również rozwój narzędzi edukacyjnych i zasobów informacyjnych dostępnych na portalu www.salto-youth.net/eeca. Można tam znaleźć opis działalności SALTO EECA, kalendarz wydarzeń oraz inne materiały. Centrum prowadzi też profile na Facebooku (www.facebook.com/saltoeeca) i Flickrze (www.flickr.com/photos/evsevents). Głównymi użytkownikami tych kanałów są przedstawiciele organizacji z krajów PW i Rosji.

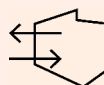
Rozwój edukacji pozaformalnej

SALTO EECA działa na rzecz wzmocnienia roli edukacji pozaformalnej w pracy z młodzieżą w krajach PW i Rosji. W 2016 r. pracownicy Centrum upowszechniali wiedzę oraz dyskutowali na temat edukacji pozaformalnej w sektorze młodzieżowym podczas kilku seminariów i konferencji. Były to: seminarium *Youth work recognition* (23–26 czerwca 2016 r., Kijów), *Forum Ekonomiczne Młodych Liderów* (5–9 września 2016 r., Nowy Sącz/Krynica), Konferencja Młodzieżowa Krajów Partnerstwa Wschodniego *Youth for rights* (26–28 października 2016 r., Bratysława), konferencja międzynarodowa *TOOL FAIR XI – #ReadyfortheRoad – Tools | Solidarity | Inclusion* (7–12 listopada 2016 r., Malta), *Forum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego* (29–30 listopada 2016 r., Kijów) oraz konferencja nt. możliwości współpracy w ramach Erasmus+ Młodzież (18–21 grudnia 2016 r., Niżny Nowogród).

Współpraca z innymi instytucjami

SALTO EECA jako ekspert w dziedzinie współpracy z krajami Partnerstwa Wschodniego i Rosją współdziała także z innymi instytucjami dbającymi o rozwój edukacji pozaformalnej młodzieży. W 2016 r. na zaproszenie Komisji Europejskiej kontynuowane były prace nad uruchomieniem nowego programu *EU4Youth*. Pracownicy SALTO EECA konsultowali jego założenia i strukturę. Efektem tej pracy było otwarcie pod koniec 2016 r. pierwszego komponentu tego przedsięwzięcia pod nazwą *Eastern Partnership Youth Window*.

W ramach współpracy z programem *EU – CoE Youth Partnership* Centrum zaproszono do konsultacji planu działań na 2017 r. wobec krajów PW i Rosji. SALTO EECA wspierało też utworzenie bilateralnego programu rządowego pod nazwą *Polsko-Ukraińska Rada Wymiany Młodzieży*. Dzięki wiedzy i kontaktom Centrum na Ukrainie udało się dotrzeć z informacją o Radzie do wielu potencjalnych beneficjentów. W 2016 r. rozpoczęto również współpracę z MEN przy organizacji wydarzeń młodzieżowych w ramach Polskiej Prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej.

TCA

Współpraca międzyagencyjna i szkolenia

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji organizuje różnego rodzaju wydarzenia międzynarodowe wspierające przyszłych bądź aktualnych koordynatorów projektów w ramach programu Erasmus+ oraz pomaga w realizacji takich wydarzeń. Działaniami tymi zajmuje się zespół Współpracy międzyagencyjnej i szkoleń.

Wśród wspomnianych przedsięwzięć, określanych jako *Training and Cooperation Activities (TCA)*, są przede wszystkim:

- seminaria kontaktowe dla beneficjentów, umożliwiające poznanie przedstawicieli podobnych instytucji z różnych krajów i zaplanowanie projektów;
- projekty tematyczne, których celem jest podniesienie jakości pracy beneficjentów. Poznają oni nowe

metody edukacyjne oraz zyskują narzędzia, które mogą wdrażać w codziennej pracy.

W ramach TCA realizowane są także badania sprawdzające wpływ programu Erasmus+ na uczestników projektów.

Wydarzenia TCA realizują wszystkie narodowe agencje programu Erasmus+ w krajach programu i w państwach sąsiedzkich UE. W 2016 r. osoby z Polski w sumie mogły wziąć udział w 203 spotkaniach tego typu. W zagranicznych wyjazdach uczestniczyło ok. 430 zainteresowanych.

W Polsce zespół TCA zorganizował 13 międzynarodowych seminariów, szkoleń i warsztatów dla osób z różnych krajów.

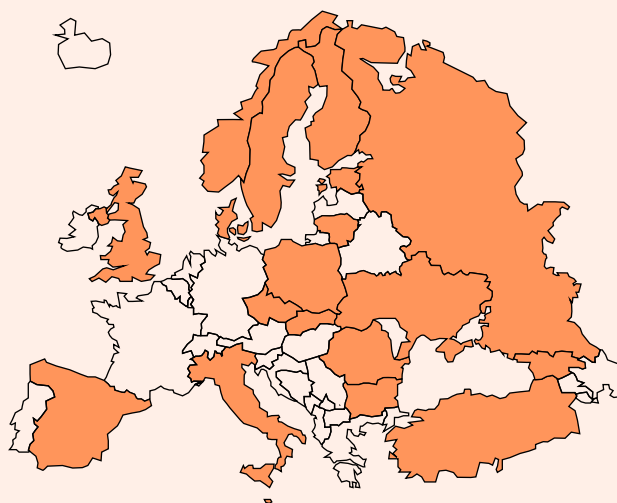
Jednym z najważniejszych wydarzeń międzynarodowych w Polsce było seminarium *Quality Matters*, do którego zaproszono koordynatorów projektów mobilności z sektorów: Młodzież, Edukacja szkolna, Edukacja dorosłych oraz Kształcenie i szkolenia zawodowe. Celem spotkania była próba znalezienia elementów wspólnych w pracy osób na co dzień zajmujących się różnymi grupami docelowymi. Analizowano również sposoby wykorzystywania metod pozaformalnych kojarzonych z sektorem Młodzież w pozostałych sektorach, wymieniano się dobrymi praktykami i opowiadano o wyzwaniach. Spotkanie było też okazją do określenia mocnych stron projektów i wskazania na sposoby poprawienia słabych, by zwiększyć wymiar edukacyjny i utrwalić efekty uczenia się uczestników.

W seminarium wzięło udział ponad 40 osób z 19 krajów. Innowacyjne było nie tylko zaproszenie przedstawicieli aż czterech sektorów, ale także fakt, że w spotkaniu wzięli udział pracownicy agencji narodowych i agencji wykonawczej EACEA z Brukseli. To wszystko pozwoliło na wieloaspektową pracę, przyjrzenie się jakości projektów mobilności z wielu różnych perspektyw oraz stworzenie platformy dialogu między beneficjentami a agencjami narodowymi. Uczestnicy ocenili seminarium na tyle wysoko, że będzie ono organizowane w kolejnych latach.

Inną ciekawą inicjatywą zespołu Współpracy międzyagencyjnej i szkoleń było zorganizowanie w czerwcu 2016 r. warsztatów międzynarodowych dla trenerów pracujących w sektorze młodzieżowym (ma to związek z faktem, że polska Narodowa Agencja jest członkiem grupy roboczej zajmującej się rozwojem

kompetencji trenerskich). Tematem trzydniowego warsztatu były najnowsze narzędzia IT, które mogą być przydatne w pracy trenerów. Uczestnicy mogli poznać około 50 programów i aplikacji, z czego przetestowano około 20.

Uczestnictwo w seminarium *Quality Matters* w 2016 r.

■ Kraje uczestników seminarium

Programy dwustronne

POLSKO-UKRAIŃSKA RADA
WYMIANY MŁODZIEŻY

Polsko-Ukraińska Rada Wymiany Młodzieży

☎ wymianymlodziezy.frse.org.pl

Rada od dwóch lat wspiera finansowo i merytorycznie realizację innowacyjnych pomysłów młodzieży z Polski i Ukrainy. Realizując wspólne projekty z zakresu edukacji pozaformalnej i międzykulturowej, młodzi ludzie z obu krajów odkrywają własne korzenie i przełamują stereotypy narodowe.

Rada dofinansowuje m.in. wymiany, seminaria, szkolenia, spotkania młodzieży oraz projekty informacyjne. Program skierowany jest do młodzieży oraz osób pracujących z nią, zainteresowanych tematyką edukacji, mobilności i współpracy z Ukrainą. W projektach młodzieżowych może uczestniczyć każda osoba w wieku od 13 do 30 lat.

Wnioski mogą składać podmioty działające na rzecz młodzieży, zarejestrowane zgodnie z prawem Polski lub Ukrainy. Mogą to być: organizacje pozarządowe, instytucje oświatowe i publiczne. Rada nie przyjmuje wniosków od podmiotów komercyjnych.

Konkurs ogłaszany jest raz w roku. Zgłaszane projekty powinny nawiązywać do corocznie określanych priorytetów, uwzględniających potrzeby edukacyjne, kulturowe i społeczne współpracy polsko-ukraińskiej.

W 2016 r. priorytetami były:

- wzmacnianie dialogu międzykulturowego poprzez budowanie postaw otwartości i tolerancji wśród młodych osób;
- włączanie młodzieży z mniejszymi możliwościami we wspólne inicjatywy;
- upowszechnianie wartości europejskich i doświadczeń współpracy euroatlantyckiej;
- wspieranie aktywnych postaw obywatelskich wśród młodzieży;
- odkrywanie wspólnych korzeni, przezwyciężanie uprzedzeń i stereotypów w postrzeganiu wspólnej historii oraz we współczesnych relacjach.

W pierwszej edycji konkursu Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży złożono 307 wniosków, Rada przyznała dofinansowanie 50 projektom.

Największa liczba wniosków pochodziła z województwa małopolskiego. Niewiele mniej złożyły organizacje i instytucje z województw: śląskiego i mazowieckiego. Do czołówki należy również zaliczyć województwo lubelskie i podkarpackie. Warto zaznaczyć, że wnioski napłynęły z każdego z 16 polskich regionów.

Najczęściej wybieranymi przez wnioskodawców priorytetami były: wzmacnianie dialogu międzykulturowego poprzez budowanie postaw otwartości i tolerancji wśród młodych osób oraz odkrywanie wspólnych korzeni, przezwyciężanie uprzedzeń i stereotypów w postrzeganiu wspólnej historii oraz we współczesnych relacjach. Duża część aplikacji poświęcona była również tematowi wspieranie aktywnych postaw obywatelskich wśród młodzieży.

We wszystkich dofinansowanych projektach wzięło udział 1837 osób, z czego grupę 1588 osób stanowiła młodzież (reszta to opiekunowie). Wśród uczestników najczęściej było osób w wieku od 16 do 18 lat.

fot. Aleksander Woliak

Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży

☎ wymianymłodziezy.frse.org.pl

Fundusz wspiera i organizuje działania na rzecz młodzieży w Polsce i na Litwie. Dzięki wspólnym projektom młodzi ludzie z obu krajów mają szansę rozwijać przyjazne stosunki, inspirować się wzajemnie i wymieniać doświadczenia, a przede wszystkim niwelować stereotypy i uprzedzenia.

Fundusz powstał na podstawie umowy międzyrządowej zawartej 1 czerwca 2007 r. W projektach biorą udział osoby w różnym wieku, z różnych środowisk i z innym podejściem do otaczającego ich świata. O dofinansowanie może się starać każda organizacja niekomercyjna posiadająca osobowość prawną, o ile jej działalność wiąże się bezpośrednio z pracą z młodzieżą.

Uczestnikami projektów mogą być młodzi ludzie w wieku od 13 do 30 lat oraz pracownicy młodzieżowi. Aby móc startować w konkursie, należy pozyskać organizację partnerską i z nią przygotować projekt.

Konkursy ogłaszane są na początku każdego roku. Zgłaszane projekty powinny nawiązywać do priorytetów rocznych, ustalanych przez Komitet Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży. W 2016 roku były to:

- wzmacnianie dialogu międzykulturowego i międzyetnicznego poprzez budowanie postaw otwartości i tolerancji wśród młodych ludzi;
- włączanie młodzieży z mniejszymi możliwościami we wspólne inicjatywy;
- promowanie polsko-litewskiej współpracy młodzieży z wykorzystaniem nowoczesnych technologii;
- promowanie zainteresowania młodzieży edukacją ekologiczną.

W 2016 r. odbyła się X edycja konkursu wniosków.

Złożono 78 aplikacji, Komitet postanowił dofinansować 32 projekty. Podobnie jak rok wcześniej, najwięcej wniosków złożyły organizacje z województwa śląskiego. Znacznie poprawił się wynik województwa lubelskiego, z którego nadesłano o 5 wniosków więcej niż w 2015 r., dzięki czemu region ten znalazł się na drugiej pozycji. Kolejne miejsca pod względem liczby zgłoszonych projektów zajęły województwa: podlaskie, warmińsko-mazurskie i zachodniopomorskie.

Spośród możliwych do wyboru tematów projektów, największą popularnością cieszył się dialog międzykulturowy. Nieco rzadziej wybierano ekologię oraz historię i tradycję, najrzadziej – zdrowie i politykę młodzieżową. W sumie w dofinansowanych projektach uczestniczyło 758 osób (opiekunów i uczestników młodzieżowych). Najlicniejszą grupę młodzieży stanowiły osoby w wieku od 15 do 17 lat.

Liczba złożonych wniosków w programach dwustronnych w podziale na województwa 2016 r.

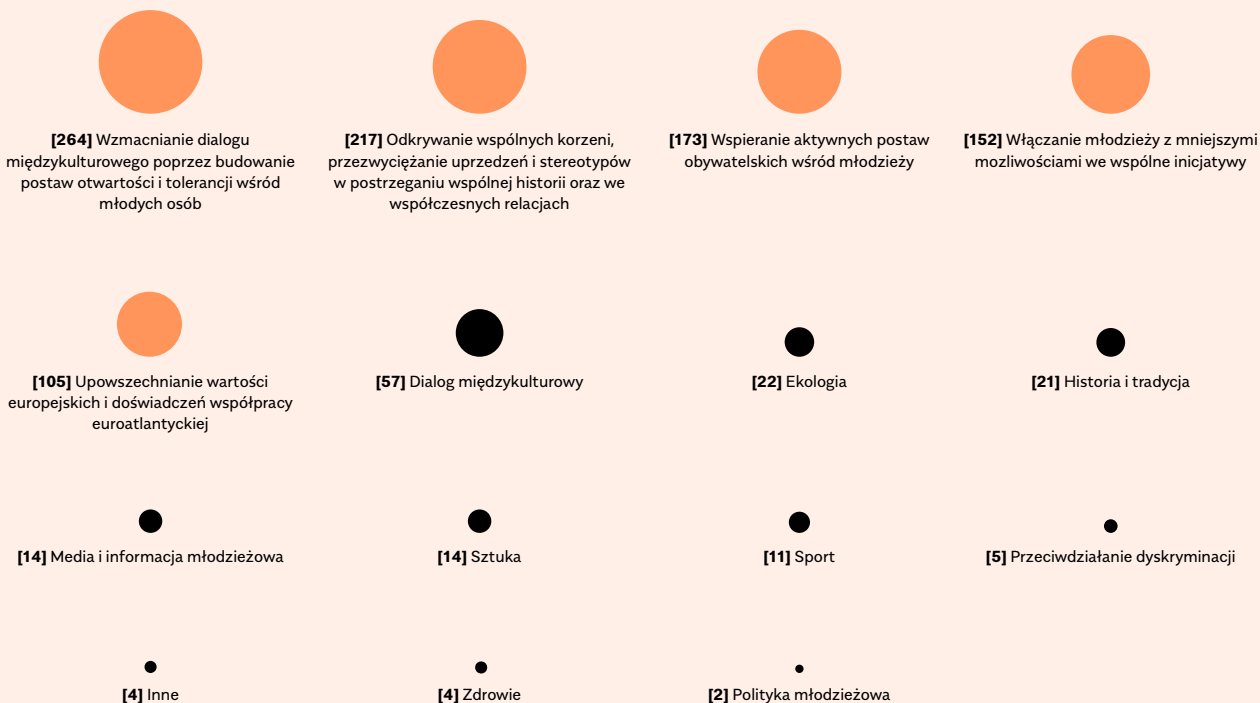
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z bazy finera.org.pl

Obszary tematyczne złożonych wniosków w programach dwustronnych w 2016 r.*

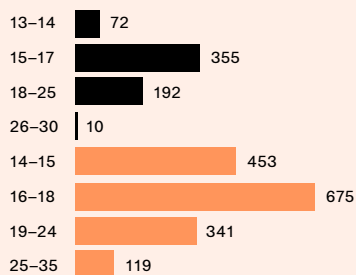
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z bazy finera.org.pl

*Ze względu na fakt, że wnioskodawcy mogą przypisać do jednego projektu kilka tematów, liczba projektów poświęcona danym zagadnieniom przewyższa liczbę złożonych wniosków.

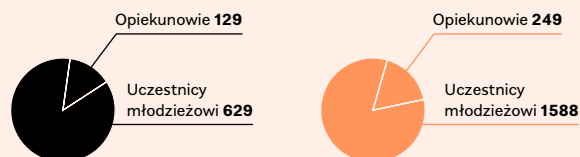
Struktura wiekowa uczestników

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z bazy finera.org.pl.

Struktura uczestników

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z bazy finera.org.pl.

Działania informacyjno- -promocyjne

Wydarzenia

Zadaniem Narodowej Agencji Programu Erasmus+ jest nie tylko realizacja unijnych programów młodzieżowych i edukacyjnych, ale też ich promocja. Agencja dociera z informacją o ofercie do szerokiej grupy odbiorców, aktywnie wspiera też beneficjentów na każdym etapie realizacji projektu. Organizuje m.in. wydarzenia informacyjne i szkoleniowe, wizyty monitorujące, konkursy, konsultacje i doradztwo. Upowszechnia też dobre praktyki w zakresie realizacji projektów oraz wspiera promocję polskich uczelni.

Akademia Erasmus+

📍 erasmusplus.org.pl/akademia

W ramach projektu Akademia Erasmus+ Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji prowadzi działania promocyjno-informacyjne służące zwiększeniu liczby oraz jakości składanych w programie wniosków. Akademia obejmuje m.in. dni otwarte, warsztaty, szkolenia, konferencje i spotkania z ekspertami Narodowej Agencji (konsultacje, webinaria).

W sumie w 2016 r. w całej Polsce w ramach Akademii odbyły się 103 różnego rodzaju spotkania. Największe – Ogólnopolskie Dni Informacyjne Programu Erasmus+ – zorganizowano w Warszawie (więcej na stronie obok) oraz Poznaniu. Eksperti gościli w stolicy Wielkopolski w dniach 18–19 marca, podczas 20. Targów Edukacyjnych. Wydarzenia w ramach Akademii Erasmus+ odbyły się też m.in. w Łodzi, Lublinie, Białymstoku, Gdańsku i Częstochowie.

W tym ostatnim mieście gośćmi spotkania zorganizowanego 23 maja 2016 r. byli: wiceminister rodziny, pracy i polityki społecznej Stanisław Szweda oraz poseł do Parlamentu Europejskiego Jadwiga

fot. Bartosz Żukowski

Wiśniewska. W wydarzeniu wzięli również udział posłowie i senatorowie, rektorzy częstochowskich uczelni, a także reprezentanci władz samorządowych z powiatów: częstochowskiego, myszkowskiego, kłobuckiego i lublinieckiego. – Rodzina będzie silna, gdy edukacja będzie ją wspierała. Stąd pomysł, by przedstawiciele programu Erasmus+ dotarli do nas z informacją dotyczącą programu – mówiła podczas otwarcia inicjatorka wydarzenia, posłanka na Sejm RP Lidia Burzyńska. Jadwiga Wiśniewska dodała: – Erasmus+ to szansa dla młodych ludzi, by mogli rozwinąć swoje skrzydła. Chcemy pokazać, w jaki sposób można po te pieniądze sięgać, by spożytkować je jak najlepiej dla rozwoju naszej młodzieży.

**Ogólnopolski Dzień Informacyjny Programu Erasmus+
@ erasmusplus.org.pl/akademia/ogolnopolski-dzien-informacyjny**

Największym wydarzeniem promocyjnym w 2016 r. był Ogólnopolski Dzień Informacyjny Programu Erasmus+. 19 stycznia odbyła się już jego trzecia edycja. W Centrum Konferencyjnym PGE Narodowego w Warszawie

pojawilo się ponad 800 nauczycieli, dyrektorów placówek edukacyjnych, pracowników uczelni, decydentów i działaczy młodzieżowych z całej Polski – zarówno korzystających z programów realizowanych przez FRSE, jak i dopiero szukających informacji na ten temat. Na zainteresowanych programem Erasmus+ czekało 14 paneli warsztatowych. Dotyczyły one głównych programów sektorowych oraz inicjatyw wspierających, takich jak Europass, EPALE, European Language Label, Eurydice czy Eurodesk. Eksperti z Narodowej Agencji wyjaśniali, kto i w jaki sposób może się ubiegać o dofinansowanie, jakie są priorytety działań i osiągnane rezultaty. Goście imprezy mogli również skorzystać z indywidualnych konsultacji z ekspertami i wziąć udział w warsztatach eTwinningu. Dzień Informacyjny był doskonałą okazją do rozwiązania problemów, podzielenia się wątpliwościami i znalezienia inspiracji do realizacji nowych projektów.

Patronat honorowy nad wydarzeniem objęły: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Komisja Europejska i Mazowsze. Serce

Polski. Patronat medialny sprawowały: PAP – Nauka w Polsce, RDC Polskie Radio, EduNews.pl, „Języki Obce w Szkole”, EID. Edukacja, Internet, Dialog, EurActiv. pl, UniaEuropejska.org, „Europa dla Aktywnych” oraz Siedem Liter.

Wszystkie prezentacje przedstawione podczas paneli przez ekspertów Narodowej Agencji udostępniono na stronie erasmusplus.org.pl/akademia/ogolnopolski-dzien-informacyjny. Można tam również obejrzeć reportaży z wydarzenia, także w wersji dla osób niesłyszących.

Konferencje i wydarzenia specjalne

☉ konferencje.frse.org.pl

Narodowa Agencja Programu Erasmus+ każdego roku organizuje dziesiątki wydarzeń promocyjnych, informacyjnych i szkoleniowych, których tematyka często wykracza poza zakres programu Erasmus+. Spotkania są okazją do dyskusji o: różnych aspektach edukacji, relacjach między edukacją a rynkiem pracy czy uczeniu się dorosłych.

Konferencja *Badamy umiędzynarodowienie i relacje z otoczeniem społeczno-biznesowym polskich instytucji edukacyjnych*

☉ 30 listopada 2016 r., Warszawa

Spotkanie związane było z otwarciem przez FRSE archiwum danych dotyczących współpracy międzynarodowej, m.in. w ramach programu Erasmus+. Uczestnicy konferencji zorganizowanej w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego podkreślali, że dzielenie się badaniami i prowadzenie analiz działań edukacyjnych finansowanych m.in. ze środków UE jest niezbędne.

Goście spotkania dowiedzieli się też, jak mierzyć zakres i jakość umiędzynarodowienia oraz relacje z otoczeniem społeczno-biznesowym, a także jak badać wpływ udziału w międzynarodowych programach edukacyjnych na umiędzynarodowienie i współpracę z przedsiębiorstwami w polskich instytucjach edukacyjnych.

Wydarzenie zgromadziło 80 osób, wśród których byli badacze, naukowcy i doktoranci, a także koordynatorzy programu Erasmus+ na uczelniach. Konferencja

zapoczątkowała współpracę FRSE z naukowcami, kontynuowaną w 2017 r.

Konferencja Szkolnictwo zawodowe a rozwój lokalny

☉ **26 września 2016 r., Stare Lubiejewo**

Inicjatorami spotkania byli: poseł na Sejm RP, sekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji Marek Zagórski oraz posłanka na Sejm RP, sekretarz stanu w MEN Teresa Wargocka. W konferencji wzięło udział prawie 150 praktyków z województwa mazowieckiego: przedstawiciele szkół zawodowych, ale także osób zajmujących się lokalnym rynkiem pracy: samorządowców, przedstawiciele urzędów pracy, instytucji otoczenia biznesu oraz przedsiębiorców.

W programie wydarzenia była prezentacja pt. *Jak odnieść sukces z programem Erasmus+ Kształcenie i szkolenia zawodowe*, którą poprowadziły Anna Kowalczyk, koordynator zespołu Erasmus+ Edukacja szkolna i Młodzież w FRSE oraz Małgorzata Turek z zespołu Erasmus+ Kształcenie i szkolenia zawodowe.

Wydarzenie zorganizowały: Fundacja Fabryka Przyrody oraz FRSE.

Kształcenie i szkolenia zawodowe – rozwój kompetencji, umiejętności i talentów

☉ **5 grudnia 2016 r., Warszawa**

Spotkanie to było najważniejszym wydarzeniem promocyjno – informacyjnym Zespołu Ekspertów ECVET w 2016 r. Konferencja rozpoczęła Europejski Tydzień

Umiejętności Zawodowych w Polsce, honorowym patronatem objęli ją Minister Edukacji Narodowej oraz Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Głównym celem wydarzenia była promocja kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez rozwój kompetencji, umiejętności i talentów. W trakcie konferencji zaprezentowano innowacyjne rozwiązania i przykłady dobrych praktyk wspomagające rozwój oraz uznawanie kompetencji zawodowych, przedstawiono też praktyczne informacje na temat systemu ECVET. Podsumowaniem spotkania była debata ekspercka na temat perspektyw rozwoju kompetencji zawodowych z uwzględnieniem relacji gospodarka – edukacja – rynek pracy.

W spotkaniu wzięło udział ponad 180 osób – m.in. dyrektor generalny FRSE dr Paweł Poszytek, dyrektor Departamentu Rozwoju Kapitału Ludzkiego Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) Anna Świebocka-Nerkowska, badacz, politolog i polityk społeczny Irena Wolińska oraz prezes Zakładu Doskonalenia Zawodowego Katowice Jacek Kwiatkowski.

I Forum Edukacji Dorosłych

☉ **28 listopada 2016 r., Warszawa**

Forum, zorganizowane w ramach działań Krajowego Biura EPALE, było doskonałą okazją, by wspólnie z ekspertami zastanowić się nad wyzwaniami, które stoją przed współczesną edukacją dorosłych. Podczas dyskusji odpowiadano na następujące pytania: jak edukacja pozaformalna wpływa na budowanie kompetencji

potrzebnych na rynku pracy, czy rozwój kluczowych kompetencji dorosłych stanowi szansę dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, oraz dlaczego tak ważna jest współpraca i wymiana doświadczeń w obszarze instytucji zajmujących się edukacją dorosłych.

Goście spotkania zastanawiali się również, jaka jest rola innowacyjnych projektów unijnych i współpracy międzynarodowej we wspieraniu działań na rzecz edukacji dorosłych oraz w jaki sposób specjaliści zajmujący się edukacją dorosłych mogą wykorzystać platformę EPALE w swoim rozwoju zawodowym.

W konferencji uczestniczyło ponad 170 osób. Byli wśród nich: decydenci, trenerzy i edukatorzy osób dorosłych, andragodzy, przedstawiciele bibliotek, domów kultury, muzeów, Uniwersytetów Trzeciego Wieku, organizacji pozarządowych zajmujących się edukacją dorosłych, a także reprezentanci Sektorowych Rad ds. Kompetencji.

Konferencję otworzył dyrektor generalny FRSE dr Paweł Poszytek. Obecni byli również sekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji Marek Zagórski, szef gabinetu politycznego wicepremiera Jarosława Gowina Grzegorz Kądziałowski, radca generalny w Departamencie Strategii i Współpracy Międzynarodowej MEN Stanisław Drzażdżewski, zastępca dyrektora Departamentu Innowacji i Rozwoju w MNiSW dr Andrzej Kurkiewicz, dyrektor Departamentu Rozwoju Kapitału Ludzkiego w PARP Anna Świebocka-Nerkowska oraz dr Barbara Worek z Instytutu Socjologii UJ.

Konferencja Języki do zadań specjalnych w ramach Europejskiego Dnia Języków

☉ **20 września 2016 r., Warszawa**

Celem spotkania było stworzenie forum do dyskusji na temat nauczania i uczenia się języków obcych do celów akademickich, specjalistycznych i zawodowych oraz tych związanych z indywidualnymi potrzebami osób uczących się. Międzynarodową konferencję zorganizowała FRSE we współpracy z MEN, MNiSW oraz Przedstawicielstwem KE w Polsce. Patronatu medialnego udzieliły: „Perspektywy”, kwartalnik „Europa dla Aktywnych” oraz czasopismo „Języki Obce w Szkole”. W spotkaniu wzięło udział ponad 360 osób, m.in. 36 mówców z kraju i zagranicy.

W czasie konferencji zaprezentowano możliwości tworzenia własnych materiałów dydaktycznych oraz wykorzystania narzędzi i materiałów cyfrowych do

nauki języków specjalistycznych. Poruszone zostały kwestie rozpoznawania i analizy specyficznych potrzeb osób uczących się języków specjalistycznych. Ponadto omówiono przykłady projektów językowych umożliwiających przygotowanie uczniów do zagranicznej mobilności zawodowej. Zaprezentowano też osiągnięcia i materiały wypracowane na uczelniach wyższych, w instytucjach kształcenia zawodowego, jak również w organizacjach pozarządowych zajmujących się m.in. kształceniem dzieci imigrantów oraz osób powracających z zagranicy.

Konferencja Dialog dla kompetencji jutra

☉ **30 sierpnia 2016 r., Gdańsk**

Celem spotkania organizowanego przez FRSE i PARP było m.in. promowanie otwartości w komunikacji wewnątrz firm. Uczestnicy mieli również okazję zapoznać się z działaniami PARP adresowanymi do przedsiębiorców w ramach PO WER.

Do udziału w konferencji zaproszono praktyków – szefów firm, specjalistów z dziedziny rynku pracy i zarządzania, ekspertów w zakresie współpracy biznesu z edukacją oraz mentorów, którzy – odnosząc się do swoich doświadczeń – zachęcali uczestników do inwestowania w rozwój firm.

Konferencje EDUinspiracje

☉ **eduinspiracje.org.pl/konferencje**

W 2016 r. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji rozpoczęła cykl konferencji *EDUinspiracje*. Ich celem było zaprezentowanie, w jaki sposób można skutecznie i efektywnie wykorzystać fundusze europejskie do realizacji zadań związanych z przygotowywaną reformą edukacji. Wyjaśniali to eksperci Fundacji podczas warsztatów tematycznych i sesji informacyjnych. Wspierali ich beneficjenci programu Erasmus+, którzy przedstawiali swoje historie i zachęcali do korzystania z możliwości, jakie daje edukacja pozaformalna.

W trakcie każdej z konferencji organizowanych było sześć warsztatów, których tematyka dostosowana była do charakteru wydarzenia. Uczestnicy spotkań mogli wziąć udział w spotkaniach zatytułowanych: Doskonalenie zawodowe nauczycieli, Nauczanie języków obcych (do celów zawodowych), Innowacyjne projekty edukacyjne – *Ucz się i baw*, Współpraca szkoły

fot. Krzysztof Pacholak

z samorządem terytorialnym, Edukacja historyczna i obywatelska, Innowacje pedagogiczne i nauczanie programowania – eTwinning, Przywództwo w edukacji, Erasmus+ dla innowacji, dobrych praktyk oraz potwierdzania kompetencji zawodowych, Szkoła aktywna w samorządzie – działania wolontariackie, Wolontariat i współpraca szkoły z NGO lub Wolontariat – pierwszy krok na rynku pracy.

W sześciu konferencjach zorganizowanych w Rzeszowie, Katowicach, Jeleniej Górze, Grudziądzu, Warszawie i Oświęcimiu wzięło łącznie udział ponad 1100 osób. Byli to przedstawiciele instytucji oświatowych, dyrektorzy szkół, działacze społeczni i nauczyciele. Wśród zaproszonych gości znaleźli się posłowie (m.in. Marzena Machałek), samorządowcy, a także przedstawiciele kuratoriów oświaty i MEN (Anna Zalewska, Teresa Wargocka, Marzena Drab). Fundację Rozwoju Systemu Edukacji reprezentował dyrektor generalny dr Paweł Poszytek oraz grono ekspertów.

Konferencje mają być kontynuowane także w 2017 r. – organizatorzy chcą dotrzeć do zainteresowanych grup w każdym województwie.

Konferencje *EDUinspiracje*

- Rzeszów – 28 września, Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszów – Przemyśl
- Katowice – 12 października, Wyższa Szkoła Techniczna
- Jelenia Góra – 24 października, Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze
- Grudziądz – 8 listopada, aula budynku przy ul. Sienkiewicza 22
- Warszawa – 21 listopada, PGE Narodowy
- Oświęcim – 21 grudnia, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Oświęcimiu

Upowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów

Upowszechnianie rezultatów

EDUinspiracje

EDUinspiracje, EDUinspirator, EDUinspiracje-Media

☎ eduinspiracje.org.pl

Konkurs *EDUinspiracje* to jedna z najważniejszych inicjatyw Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w zakresie promocji dobrych praktyk. Nagrody odbierają twórcy i koordynatorzy najlepszych projektów edukacyjnych.

Głównym celem przedsięwzięcia organizowanego od 2011 r. jest wyłonienie i promocja najciekawszych inicjatyw zrealizowanych w programach zarządzanych przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencję Programu Erasmus+. O nagrody mogą się ubiegać beneficjenci instytucjonalni: programów Erasmus+ (w tym projektów PO WER); „Uczenie się przez całe życie” (w tym projektów PO KL) oraz „Młodzież w działaniu”, a także Polsko – Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży oraz Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego. Specjalną kategorię utworzono dla organizacji i instytucji należących do sieci Eurodesk Polska.

W 2016 r. hasło konkursu brzmiało: *Dobry rezultat – trwałe oddziaływanie*. Przy ocenianiu zgłoszonych inicjatyw brano pod uwagę przede wszystkim upowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów projektów. Uczestnicy konkursu musieli więc udowodnić korzystny wpływ przedsięwzięć na beneficjentów i ich środowisko.

Eksperti Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji przyznali łącznie 45 nominacji w ośmiu kategoriach zwykłych

i jednej specjalnej, związanej z obchodami 20-lecia Wolontariatu Europejskiego. Następnie przeprowadzono pogłębione wywiady z przedstawicielami wszystkich nominowanych instytucji, dotyczące projektu i jego wpływu na beneficjenta oraz środowisko lokalne. Laureatów wybrała Kapituła Konkursu.

Od 2014 r. *EDUinspiracjom* towarzyszy konkurs *EDUinspirator*, organizowany pod hasłem *Inspiruj, edukuj, motywuj*. FRSE wyróżnia w nim osoby szczególnie zaangażowane w realizację unijnych projektów edukacyjnych. *EDUinspiratorami* zostają osoby, które chętnie dzielą się wiedzą oraz działają na rzecz społeczności lokalnej. W ostatnich latach w konkursie nagradzano m.in. nauczycieli, trenerów młodzieżowych, przedstawicieli kadry edukacji dorosłych.

Chęć udziału w konkursie zgłaszają sami kandydaci, wypełniając formularz na stronie online.frse.org.pl, zawierający m.in. pytania o udział w projektach unijnych oraz prowadzoną działalność. Następnie eksperci z Fundacji sprawdzają zgłoszenia pod względem formalnym i merytorycznym. W 2016 r. po przeanalizowaniu 97 zgłoszeń nominowano do nagrody 21 osób w pięciu kategoriach.

Konkurs *EDUinspiracje* nieustannie się rozwija. W 2016 r. w ramach tej inicjatywy Fundacja po raz drugi nagrodziła dziennikarzy zajmujących się tematyką edukacyjną i społeczną, którzy w swoich materiałach prezentują cele i rezultaty takich programów, jak Erasmus+, eTwinning, Eurodesk czy Europass.

Do konkursu *EDUinspiracje – Media* zgłoszono 40 prac – audycji radiowych, artykułów prasowych i internetowych oraz materiałów telewizyjnych. Kapituła Konkursu wybrała czterech laureatów i przyznała dwa wyróżnienia. W Kapitulę zasiadali:

- prof. Dariusz Rott (medioznawca z Uniwersytetu Śląskiego, przewodniczący Kapituły);
- Katarzyna Zawada (rzecznik prasowy MNiSW);
- Piotr Kieraciński (redaktor naczelny „Forum Akademickiego”);
- Radosław Brzózka (dziennikarz telewizyjny);
- Marek Zając (dziennikarz telewizyjny);
- Anna Grabowska (redaktor naczelna czasopisma „Języki Obce w Szkole”);
- Krzysztof Szwalek (redaktor naczelny „Europy dla Aktywnych”).

EDUinspiracje

Kategoria	Laureaci 2016
Edukacja szkolna	Przedszkole nr 48 z Oddziałami Integracyjnymi w Zabrze za projekt <i>Poznajemy świat wokół nas – Przygoda przedszkolaka pod „gołym niebem”</i>
Edukacja dorosłych	Stowarzyszenie na rzecz Warsztatu Terapii Zajęciowej „Szansa” za projekt <i>European citizen today</i>
Edukacja pozaformalna młodzieży	Fundacja Dialog za projekt <i>EVS dla Kaukazu/ EVS for Caucasus</i>
Edukacja zawodowa	Uniwersytet Łódzki za projekt <i>Homoresponsabilis in the globalized world</i>
Projekty realizowane w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego	Uniwersytet Technologiczno – Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy za projekt <i>Zintegrowane kształcenie z zakresu Inżynierii Odnawialnych Źródeł Energii na Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym (UTP) w Bydgoszczy</i>
Polsko – litewska współpraca	Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego za projekt <i>Obywatelskość 2.0</i>
Szkolnictwo wyższe	Warszawski Uniwersytet Medyczny za projekt <i>Mobilność studentów i pracowników w programie Erasmus+ Akcja 1</i>
Informacja europejska dla młodzieży	Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie za prowadzenie regionalnego punktu informacyjnego Eurodesk Polska w Rzeszowie
Kategoria specjalna – 20 lat Wolontariatu Europejskiego	Stowarzyszenie Międzynarodowej i Międzykulturowej Wymiany ANAWOJ za projekt <i>Kreatywna edukacja dla dzieci i młodzieży</i>

EDUinspirator

Kategoria	Laureaci 2016
Edukacja szkolna	Marian Talar
Edukacja zawodowa	Janusz Salamończyk
Szkolnictwo wyższe	Jolanta Koszelew
Edukacja dorosłych	Aleksandra Zawalska–Hawel
Edukacja pozaformalna młodzieży	Alicja Roźnowska–Szpot

EDUinspiracje – Media

Kategoria	Laureaci 2016
Unijne projekty edukacyjne – odpowiedź na wyzwania, przed którymi stoi współczesna Europa	Redakcja TVN24 BiS za program z cyklu <i>Pokaż nam świat</i>
Przekraczanie granic – zagraniczne wyjazdy w celach edukacyjnych	Justyna Tylczyńska, autorka audycji pt. <i>Fundusze UE na popularyzację polskiej literatury</i> , wyemitowanej w Czwórcę w Polskim Radiu
Projekty edukacyjne w reportażach	Martyna Aftyka, autorka programu zatytułowanego <i>Nazwałam ten tablet tableszytem</i> , wyemitowanego w stacji TVN
Najlepszy materiał opublikowany na Europejskim Portalu Młodzieżowym	Krzysztof Andrulonis za artykuł pt. <i>Na EVS spełniaj marzenia</i>

Gala Wręczenia Nagród Fundacji**Rozwoju Systemu Edukacji**

📅 **17 listopada 2016 r., Warszawa**

Gala Wręczenia Nagród FRSE to największe wydarzenie poświęcone upowszechnianiu rezultatów i promocji dobrych praktyk, organizowane przez Fundację.

Na spotkanie zaproszeni są wszyscy nominowani w konkursach *EDUinspiracje*, *EDUinspirator* i *EDUinspiracje – Media*. Podczas ceremonii organizatorzy ogłaszają zwycięzców poszczególnych kategorii, wydarzenie jest też okazją do zaprezentowania przykładów dobrych praktyk szerszemu gronu odbiorców. Wśród uczestników wydarzenia są przedstawiciele władz krajowych oraz mediów krajowych i regionalnych.

Podczas ceremonii 17 listopada 2016 r. zwycięzcy odebrali statuetki i nagrody z rąk: sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Teresy Wargockiej, dyrektora generalnego FRSE dr. Pawła Poszytka, członków Kapituły – prof. dr. hab. Jacka Kurzepy i Piotra Kieracińskiego oraz członków Zarządu FRSE: Anny Salamończyk-Mochel i Andrzeja Wyczawskiego. Goście mieli okazję wysłuchać wykładu inauguracyjnego wygłoszonego przez Karola Wójcickiego, dziennikarza naukowego i popularyzatora astronomii, który przybliżył wszystkim historię gwiazd oraz udowodnił, że stanowią one część każdego z nas.

European Language Label

📅 ell.org.pl

European Language Label (ELL) to Europejski znak innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych, przyznawany najlepszym projektom zrealizowanym w krajach uczestniczących w programie Erasmus+. W Polsce od 2001 r. konkurs ELL prowadzony jest przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Inicjatywy zgłaszane do konkursu ELL powinny być innowacyjne, mieć wielostronny charakter, wnosić wartość dodaną do dotychczasowych krajowych praktyk nauczania i uczenia się języków obcych, promować językową różnorodność UE oraz stanowić źródło inspiracji. Wypracowane w projektach produkty powinny nadawać się do wykorzystania w nauczaniu różnych grup wiekowych i w różnych kontekstach kulturowych.

Laureaci konkursu otrzymują prestiżowe certyfikaty i zyskują prawo do firmowania swoich produktów i usług znakiem European Language Label. Wyróżnienie znakiem ELL jest sygnałem dla społeczności lokalnej, że nagrodzona instytucja naucza języków obcych w sposób

innowacyjny i niestandardowy. Certyfikat poświadcza także europejski zasięg realizowanych inicjatyw i ich twórczy charakter.

XV edycja konkursu ELL

W 2016 r. na konkurs wpłynęło 55 wniosków. Jury wyróżniło 13 projektów, przyznając 12 równorzędnych certyfikatów oraz jeden certyfikat honorowy. Nagrodzono m.in. międzynarodowy projekt dotyczący nauczania łaciny w szkołach średnich oraz uniwersytecką inicjatywę dotyczącą nauczania języka francuskiego, związaną z setną rocznicą urodzin Edith Piaf. Certyfikat honorowy otrzymał Goethe-Institut za projekt *Niemiecki ma klasę* oraz za wybitne osiągnięcia w promowaniu nauki języka niemieckiego w Polsce.

Certyfikaty ELL wręczono w czasie gali otwierającej obchody Europejskiego Dnia Języków, która odbyła się 19 września 2016 r. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Komisji Europejskiej, ambasad, zagranicznych instytutów kultury oraz dyrektorzy nagrodzonych instytucji i lokalne władze oświatowe.

Opisy nagrodzonych projektów znajdują się na stronie internetowej konkursu: www.ell.org.pl, oraz w publikacji *Laureaci European Language Label 2016*. O nagrodzonych inicjatywach mówili również ich koordynatorzy w wywiadach i artykułach publikowanych w czasopismach FRSE („Europa dla Aktywnych”, „Języki Obce w Szkole”).

Wydarzenia informacyjno – promocyjne

Cykl konferencji Teach Big 2016

Członkowie zespołu ELL uczestniczyli w konferencjach metodycznych *Teach Big* organizowanych przez wydawnictwo Macmillan w sześciu miastach Polski. W każdym z tych wydarzeń brało udział od 400 do 700 nauczycieli języków obcych. W czasie każdego spotkania przedstawiciele zespołu prezentowali zasady udziału w konkursie ELL.

Akademia Erasmus+

📍 19 stycznia 2016 r., Warszawa

Zespół ELL prezentował zasady konkursu podczas sesji panelowych w trakcie III Ogólnopolskiego Dnia Informacyjnego Programu Erasmus+. ELL miało także oddzielne stoisko informacyjne, na którym można było pobrać materiały promocyjne dotyczące inicjatyw językowych prowadzonych przez FRSE.

Konferencja Języki do zadań specjalnych w ramach Europejskiego Dnia Języków

📍 20 września 2016 r., Warszawa

Celem spotkania było stworzenie forum do dyskusji na temat nauczania i uczenia się języków obcych do celów akademickich, specjalistycznych i zawodowych oraz tych związanych z indywidualnymi potrzebami osób uczących się. Szczegółowe informacje nt. konferencji – na stronie 79.

Działalność wydawnicza

Zespół ELL przygotował w 2016 r. publikację *Laureaci European Language Label 2016*, prezentującą opisy wszystkich nagrodzonych w tym roku projektów. Broszura ukazała się drukiem w nakładzie 500 egzemplarzy w formie dodatku specjalnego do czasopisma „Języki Obce w Szkole” (nr 3/2016).

Platforma SELfie+

📍 selfieplus.frse.org.pl

Platforma SELfie+ to miejsce stworzone dla beneficjentów programu Erasmus+. Służy do publikowania zdjęć i filmów prezentujących przebieg międzynarodowych projektów i lokalnych inicjatyw.

Platforma SELfie+ to przestrzeń dla dynamicznego, nowoczesnego i zaangażowanego środowiska edukacyjnego. Zamieszczane na niej materiały mają inspirować

Programy i działania wspierające

instytucje zajmujące się edukacją szkolną do udziału w międzynarodowych projektach. Pracownicy Narodowej Agencji dzięki SELFIE+ mogą natomiast śledzić cykl życia projektu.

Na platformie beneficjenci mogą relacjonować prowadzone działania w formie zdjęć i filmów realizowanych podczas lokalnych inicjatyw i wizyt u zagranicznych partnerów. Od momentu powstania platformy do końca 2016 r. opublikowano na niej 1254 materiały (w tym 1141 zdjęć i 114 filmów) w trzech kategoriach:

- Mobility Project SELFIE+ – fotografia ukazująca zagraniczne działania projektowe;
- Local Leader SELFIE+ – fotografia ukazująca działania lokalne;
- Meet Me SELFIE+ – filmy przedstawiające beneficjenta oraz realizowany przez niego projekt.

Inicjatywa cieszy się dużym zainteresowaniem wśród beneficjentów sektora Edukacja szkolna. Od kwietnia 2015 r. platforma zanotowała 47 687 odsłon, w samym 2016 r. było ich 24 853.

W ramach Platformy SELFIE+ w 2016 r. przeprowadzono drugą edycję konkursu, którego celem było wyróżnienie najciekawszych działań projektowych uwiecznionych na zdjęciach. Organizatorzy zaprosili do konkursu instytucje realizujące projekty w ramach programu Erasmus+ Edukacja szkolna. Materiały konkursowe oceniano w dwóch kategoriach: Mobility Project SELFIE+ i Local Leader SELFIE+. Na konkurs zgłoszono 131 fotografii, które zespół ekspertów ocenił według następujących kryteriów:

- interpretacja i nawiązanie do tematu projektu;
- adekwatność zdjęcia do kategorii konkursowej;
- jakość wykonania, pomysłowość i atrakcyjność zdjęcia.

Z nadesłanych prac wyłoniono pięciu laureatów oraz przyznano jedną nagrodę specjalną. Gala wręczenia nagród odbyła się 22 kwietnia 2016 r. podczas spotkania *SElfie+ PROMUJ I INSPIRUJ!* w Warszawie. W programie wydarzenia były również tematyczne szkolenia dotyczące promocji w projektach edukacyjnych. W spotkaniu wzięło udział 111 beneficjentów Akcji 1 i 2 sektora Edukacji szkolnej.

Współpraca zewnętrzna

Promocja Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego

☎ highereducationinpoland.org.pl

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w *Przewodniku dla Narodowych Agencji* Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji ma obowiązek współpracy z Komisją Europejską i Agencją Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) w organizacji stoisk UE na imprezach związanych z programem. Fundacja wspiera więc polskie uczelnie w działaniach, które przyczyniają się do podniesienia poziomu umiędzynarodowienia oraz promują Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego (EOSW). Chodzi m.in. o współorganizację stoisk narodowych w ramach kampanii *Ready, Study, Go! Poland* na najbardziej prestiżowych targach i konferencjach edukacyjnych na świecie.

W 2016 r. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach kampanii *Ready, Study, Go! Poland* wzięło udział w sześciu wydarzeniach edukacyjnych, a we współpracy z FRSE przygotowało pięć stoisk narodowych: na Litwie (targi *Studijos* w Wilnie), w Gruzji (targi *International Fair for Overseas Studies* w Tbilisi), w Brazylii (Salão do Estudante w Rio de Janeiro i Kurytybie), w Wielkiej Brytanii (targi i konferencja EAIE: *European Association for International Education* w Liverpoolu) oraz w Chinach (targi *China Education Expo* w Chengdu, Guangzhou oraz Szanghaju). Ministerstwo wzięło również udział w targach i konferencji NAFA *Association of International Educators* w Denver (Stany Zjednoczone).

W 2016 r. Fundacja kontynuowała też zainaugurowaną rok wcześniej kampanię *Erasmus+ in Poland*, w ramach

której promuje Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego oraz informuje o możliwościach studiowania w Polsce dzięki programowi Erasmus+. W ramach kampanii przygotowano: stronę internetową w języku angielskim (erasmusplus.org.pl/in-poland) i materiały promocyjno-informacyjne dotyczące studiowania w Polsce. Przedstawiciele FRSE prezentowali też możliwości programu Erasmus+ podczas wykładów i wydarzeń towarzyszących targom i konferencjom współorganizowanym przez MNiSW i FRSE.

Targi rekrutacyjne Studijos 2016

☎ 4–6 lutego 2016 r., Wilno (Litwa)

FRSE była współorganizatorem polskiego stoiska na targach *Studijos 2016* już po raz czwarty. W wydarzeniu zorganizowanym w dniach 4–6 lutego 2016 r. w Wilnie wzięło udział ponad 20 osób z Polski, reprezentujących kilkanaście uczelni i instytucji związanych ze szkolnictwem wyższym. Targi *Studijos*, organizowane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki Litwy oraz Litexpo od 2003 r., są jednym z największych wydarzeń edukacyjnych na Litwie – odwiedza je ponad 30 tys. osób: od specjalistów w dziedzinie edukacji poprzez rektorów szkół wyższych, nauczycieli – koordynatorów wymian międzynarodowych, aż po studentów zainteresowanych studiami za granicą.

Ofertę polskich uczelni prezentowano na stoisku przygotowanym przez FRSE, MNiSW oraz Instytut Polski w Wilnie. Wszyscy zainteresowani mogli otrzymać ulotkę informacyjną przetłumaczoną na język litewski. Na zaproszenie Instytutu 4 lutego odbyło się też spotkanie delegacji polskich uczelni, MNiSW i FRSE z Jarosławem Czubińskim, ambasadorem RP na Litwie. Dla akademików była to okazja do nawiązania nowych kontaktów i zdobycia niezbędnych informacji, pomocnych przy opracowywaniu oferty dla litewskiej młodzieży.

Targi rekrutacyjne International Fair for Overseas Studies 2016

☎ 18–19 lutego 2016 r., Tbilisi (Gruzja)

Gruzińskie targi odbyły się już po raz szósty. Na stoisku zorganizowanym przez MNiSW i FRSE w ramach kampanii *Ready Study, Go! Poland* przez dwa dni prezentowano ofertę 16 polskich uczelni i instytucji. 17 lutego wysłannicy Fundacji i Ministerstwa wzięli też udział w spotkaniu

z przedstawicielami wszystkich największych i najbardziej aktywnych uczelni gruzińskich. Seminarium zorganizowano przy współpracy z Ambasadą RP w Tbilisi. Ambasador w Gruzji Andrzej Cieszkowski odwiedził również polskie stoisko.

Polska misja edukacyjna w Brazylii

☉ 2–4 marca 2016 r., Rio de Janeiro, Kurytyba (Brazylia)

W ramach misji edukacyjnej w Brazylii, promującej polskie szkolnictwo wyższe, odbyły się spotkania ze studentami, władzami wiodących brazylijskich uczelni, przedstawicielami instytucji odpowiedzialnych za programy mobilności akademickiej oraz pracownikami polskich placówek dyplomatycznych. Wszystkie wydarzenia zorganizowano pod szyldem kampanii *Ready, Study, Go! Poland*.

W misji wzięli udział przedstawiciele MNiSW na czele z wiceministrem prof. Aleksandrem Bobko oraz dyrektorem Departamentu Współpracy Międzynarodowej Juliuszem Szymczakiem-Gałkowskim. W wydarzeniach uczestniczyli także: reprezentanci Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz polskich uczelni: Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Politechniki Poznańskiej oraz Politechniki Wrocławskiej.

Misję zainaugurowano 2 marca 2016 r. w Rio de Janeiro podczas *Salão do Estudante*, największych targów edukacyjnych w Brazylii i jednych z największych w Ameryce Południowej. W uroczystości – obok członków polskiej delegacji – udział wzięli ambasador RP w Brazylii Andrzej Braiter.

FRSE wraz z MNiSW przygotowała polskie stoiska na targach w Rio de Janeiro oraz Kurytybie. Organizatorzy szacują, że oba wydarzenia odwiedziło ponad 8 tys. osób. W ramach misji polska delegacja wzięła też udział w spotkaniach z władzami i kadrą naukową: Uniwersytetu Federalnego Parany w Kurytybie (Universidade Federal do Paraná) oraz Papieskiego Uniwersytetu Katolickiego w Kurytybie (Pontifícia Universidade Católica do Paraná).

Targi rekrutacyjne i konferencja ekspercka EAIE

☉ 13–16 września 2016 r., Liverpool (Wielka Brytania)

Największe europejskie spotkanie ekspertów w dziedzinie szkolnictwa wyższego *European Association for*

International Education (EAIE) odbyło się w dniach 13–16 września 2016 r. w Liverpoolu. W wydarzeniu zorganizowanym pod hasłem *Imagine* wzięło udział prawie 70 przedstawicieli polskiego środowiska akademickiego. Jednym z najważniejszych tematów spotkania była oferta programu Erasmus+. Celem konferencji było pobudzenie uczestników do kreatywnego i innowacyjnego myślenia oraz wyjścia poza utarte schematy. Inspiracją ku temu była prezentacja Richarda Gervera – znanego w świecie anglosaskim lidera i eksperta ds. transformacji w edukacji (pełniącego m.in. rolę doradcy Hillary Clinton ds. edukacji w trakcie kampanii prezydenckiej), autora bestsellerowej książki *Creating Tomorrow's Schools Today*.

W sumie w konferencji EAIE wzięło udział ponad 5 tys. gości z prawie 100 państw. W programie znalazło się ponad 170 paneli, warsztatów i sesji networkingowych poświęconych globalnym wyzwaniom stojącym przed szkolnictwem wyższym. W części targowej stoiska wystawiło ponad 200 państw i instytucji, w tym Polska. Swoją ofertę – pod hasłem *Ready, Study, Go! Poland* – prezentowało na nim 21 placówek z całego kraju. Stoisko zorganizowały MNiSW i FRSE we współpracy z Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

Targi rekrutacyjne China Education Expo (CEE),

☉ 24–31 października 2016 r. Chengdu,

Kanton, Szanghaj (Chiny)

Chińscy akademicy i kandydaci na studia mogli odwiedzić polskie stoiska przygotowane w ramach kampanii *Ready, Study, Go! Poland* na targach edukacyjnych w Chengdu, Kantonie i Szanghaju. Targi *China Education Expo* to największe tego rodzaju wydarzenie w Chinach – corocznie odwiedza je ponad 60 tys. osób. Organizowane są przez: Ministerstwo Edukacji ChRL oraz Chińskie Stowarzyszenie Edukacji ds. Wymiany Akademickiej (China Education Association for International Exchange, CEAIE).

Polskie stoiska w ramach kampanii *Ready, Study, Go! Poland* zorganizowały MNiSW we współpracy z FRSE oraz Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich. W targach wzięło udział 7 polskich uczelni, cała delegacja liczyła 16 osób. W programie misji edukacyjnej znalazły się również spotkania ze studentami, władzami chińskich uczelni oraz przedstawicielami polskich i europejskich placówek dyplomatycznych.

Inne wydarzenia z udziałem FRSE

Aby zainteresować potencjalnych beneficjentów ofertą programu Erasmus+, przedstawiciele Fundacji byli obecni podczas wielu wydarzeń organizowanych przez inne instytucje. Wśród nich były: Parada Schumana (7 maja 2016 r.), Inspir@cje (30 czerwca – 1 lipca 2016 r.) Europa zmienia Warszawę (10–11 września 2016 r.) i Forum Ekonomiczne Młodych Liderów (5–9 września 2016 r.). W trakcie tych imprez dystrybuowano materiały informacyjne na temat programu Erasmus+ oraz prezentowano jego ofertę.

Parada Schumana

📍 Warszawa

Parada to coroczne święto entuzjastów integracji i wspólnych europejskich wartości. Barwnemu pochodowi towarzyszy Miasteczko Schumana – uliczny festyn w centrum Warszawy. Jest to okazja do spotkań i rozmów z ekspertami, prezentacji najciekawszych inicjatyw organizacji pozarządowych i instytucji publicznych, a także przestrzeń do organizacji konkursów, animacji i gier edukacyjnych.

W 2016 r. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji prowadziła w Miasteczku stoisko, na którym eksperci odpowiadali na pytania dotyczące: funduszy europejskich, stypendiów zagranicznych oraz możliwości, jakie tworzy program Erasmus+. Podczas wydarzenia rozdawano też materiały promocyjno-informacyjne dotyczące edukacyjnych programów UE. Tematem Parady Schumana w 2016 r. była mobilność w Unii Europejskiej.

Inspir@cje 2016

📍 Warszawa

Już po raz czwarty w Warszawie redakcja portalu Edunews.pl, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Wiedzy THINK! oraz firma Think Global zorganizowały seminarium dla dyrektorów, nauczycieli i edukatorów oraz działaczy organizacji edukacyjnych. Wystąpienia i dyskusje w trakcie seminarium *Inspir@cje 2016* służyły szerszemu spojrzeniu na edukację szkolną – miały pobudzić do zmiany myślenia o edukacji i uczeniu się w zmieniającym się świecie.

Podczas spotkania zwrócono też uwagę na nowe zagadnienia dotyczące szkół, m.in.: wpływ przestrzeni fizycznej na uczenie się, rolę technologii edukacyjnych w modyfikacji i redefinicji procesu uczenia się oraz nowe podejście do informatyki i programowania w szkole. Nie zabrakło też prezentacji nowych narzędzi TiK, które pomagają nauczycielom w organizacji nieszablonowych i interaktywnych zajęć z uczniami.

FRSE była partnerem konferencji i przygotowała stoisko promocyjno – informacyjne. Pracownicy Fundacji rozdawali publikacje i ulotki o programach koordynowanych przez FRSE, m.in. Erasmus+. Chętnych nie brakowało. Ważnym punktem konferencji były też warsztaty nt. eTwinningu, które poprowadziła ekspertka Fundacji Gracjana Więckowska.

Europa zmienia Warszawę

📍 Warszawa

Już po raz siódmy Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Warszawa (wraz z partnerami) zorganizował na Polach Mokotowskich dwudniowe miasteczko namiotowe. Ponad 40 instytucji przedstawiło w nim – w interesujący i kreatywny sposób – projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. Wydarzeniu towarzyszyło też Europejskie miasteczko obywatelskie, w którym doświadczeni eksperci, konsultanci czy prawnicy służyli darmowymi poradami i profesjonalnym, indywidualnym wsparciem.

Podczas imprezy Fundacja zorganizowała stoisko promocyjno – informacyjne, gdzie można było skorzystać z bezpłatnych usług informacyjnych oraz konsultacji świadczonych przez pracowników FRSE i Eurodesk. Pracownicy Fundacji przygotowali też quiz o Unii Europejskiej oraz programach edukacyjnych dla młodzieży. Dla najmłodszych zaaranżowano kącik rysunkowy.

Narodowy Kongres Nauki

📍 Rzeszów, Toruń, Wrocław

Na wrzesień 2017 r. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego planuje zorganizowanie Narodowego Kongresu Nauki (NKN) – ogólnopolskiej konferencji, na której eksperci przedstawią założenia reformy systemu szkolnictwa wyższego w Polsce. W ramach przygotowań do NKN resort zorganizował cykl comiesięcznych konferencji programowych

w różnych ośrodkach akademickich kraju. Podczas spotkań dyskutowane były najważniejsze problemy i wyzwania, przed którymi stoi nauka i szkolnictwo wyższe, w tym propozycje rozwiązań ustawowych opracowane przez trzy niezależne zespoły w ramach projektu *Ustawa 2.0*.

W 2016 r. Fundacja zaangażowała się w trzy konferencje programowe: w Rzeszowie (dotyczącą umiędzynarodowienia nauki i szkolnictwa wyższego), Toruniu (poświęconą zmianom w naukach humanistycznych i społecznych) oraz Wrocławiu, gdzie głównym tematem było zintensyfikowanie współpracy pomiędzy nauką, gospodarką i administracją publiczną.

W konferencji dotyczącej umiędzynarodowienia eksperci przedstawiali możliwości oferowane przez program Erasmus+. W Toruniu i Wrocławiu FRSE zorganizowała debaty oksfordzkie.

Forum Ekonomiczne Młodych Liderów

☉ Nowy Sącz

Ogromna dawka inspiracji, możliwość spotkania z młodymi liderami z całej Europy, rozmowy z politykami, ekonomistami i ludźmi biznesu – tak w dużym skrócie wyglądało XI Forum Ekonomiczne Młodych Liderów, które odbyło się we wrześniu 2016 r. w Nowym Sączu. Niemal 400 osób, reprezentujących 43 kraje spotkało się, by rozmawiać na temat przyszłości Europy oraz młodego pokolenia.

Celem Forum było stworzenie międzynarodowego think-thanku, w którego skład wchodziłoby reprezentanci przyszłych europejskich elit, działający lokalnie w swoich krajach oraz inicjujący wspólnie międzynarodowe projekty i przedsięwzięcia, pozwalające budować lepsze jutro. Głównymi organizatorami Forum Ekonomicznego Młodych Liderów byli: Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji oraz Instytut Studiów Wschodnich.

Media

Fundacja w Internecie

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji zapewnia dostęp do informacji na temat programu Erasmus+ i prowadzonych

przez siebie działań za pośrednictwem prawie trzydziestu serwisów internetowych. Dwa najważniejsze portale, zarządzane przez Pion Upowszechniania i Komunikacji FRSE, to erasmusplus.org.pl oraz frse.org.pl. Własne witryny mają również programy wspierające – np. Eurodesk, Europass czy EPALÉ.

Wiodącym serwisem internetowym Fundacji jest erasmusplus.org.pl. Zawiera informacje o możliwościach, jakie daje udział w unijnym programie, prezentuje jego główne cele oraz wskazuje, kto może ubiegać się o dofinansowanie w ramach poszczególnych programów sektorowych.

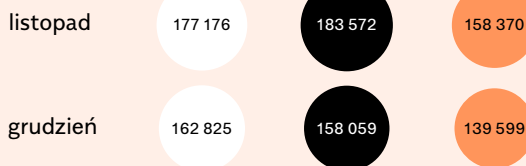
Strona erasmusplus.org.pl jest na bieżąco aktualizowana. Zamieszczane są na niej informacje o nadchodzących wydarzeniach oraz relacje i materiały ze spotkań, w których brali udział przedstawiciele Narodowej Agencji. Na witrynie można również znaleźć zbiór dokumentów niezbędnych dla osób zainteresowanych zdobyciem dofinansowania, odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania czy wyczerpujące informacje o upowszechnianiu rezultatów projektów. Bogate zasoby multimedialne oraz publikowane w Mediatece broszury, prezentacje i zestawienia są doskonałym źródłem wiedzy zarówno dla obecnych, jak i potencjalnych beneficjentów (więcej na ich temat – na str. 96–99). Na portalu dostępny jest również serwis dla mediów oraz formularz subskrypcji newslettera.

W 2016 r. portal erasmusplus.org.pl odwiedziło 243 745 użytkowników. Łączna liczba odsłon wyniosła 1 901 640, co daje prawie 3,21 obejrzone strony na każdego użytkownika. Aż 60,3 proc. wejść na stronę dokonali użytkownicy powracający, czyli tacy, którzy odwiedzili stronę Erasmus+ więcej niż raz w określonym przedziale czasowym.

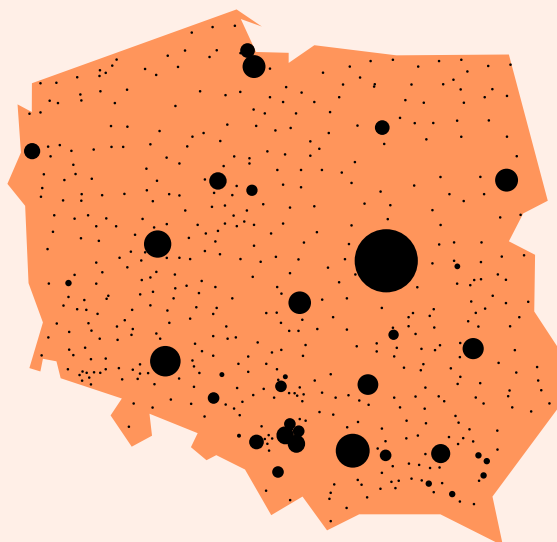
Z witryny korzystały osoby z aż 600 polskich miast i wsi. Najwięcej odwiedzin (sesji) dokonano z największych miast Polski, takich jak: Warszawa (150 811), Kraków (44 688), Wrocław (33 442), Poznań (26 929), Gdańsk (22 133), Łódź (19 213), Katowice (19 046), Lublin (18 096), Rzeszów (11 791) i Szczecin (10 231). Średni czas trwania wizyty trwał 4 min. i 33 sekundy. Odnośnik do strony erasmusplus.org.pl umieszczono na 1635 innych stronach internetowych.

Liczba odsłon strony erasmusplus.org.pl w poszczególnych miesiącach 2016 r. w porównaniu do roku 2015 i 2014.

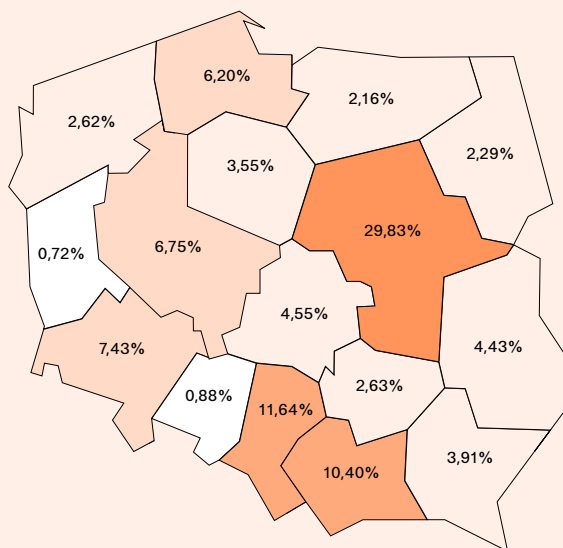
2014 2015 2016

Geograficzne rozmieszczenie odsłon strony erasmusplus.org.pl w 2016 r.

Procentowy rozkład lokalizacji odsłon strony erasmusplus.org.pl w 2016 r.

Statystyki stron internetowych aktywnych programów i działań zarządzanych przez FRSE w 2016 r.

Termin „odsłona” oznacza każdorazowe wyświetlenie strony na dowolnej przeglądarce. Jeśli użytkownik ponownie załaduje stronę, zostanie to zarejestrowane jako kolejna odsłona. Jeśli użytkownik przejdzie na inną stronę, a następnie wróci na stronę oryginalną, kolejna odsłona również zostanie zarejestrowana. Użytkownik to termin określający liczbę komputerów, z których wchodziło na daną stronę, a w założeniu liczę odwiedzających ją osób.

Domena	Odsłony	Użytkownicy
erasmusplus.org.pl	1 901 640	243 745
eurodesk.pl	1 125 459	367 789
etwinning.pl	454 392	75 830
jows.pl	416 918	149 519
frse.org.pl	298 766	94 713
europass.org.pl	149 825	46 373
konferencje.frse.org.pl	142 045	66 951
fss.org.pl	94 198	16 482
eurydice.org.pl	75 861	21 646
power.frse.org.pl	179 629	20 060
plf.org.pl	24 125	4 360
wymianymłodziezy.frse.org.pl	110 627	13 497
eduinspiracje.org.pl	53 318	12 319
czytelnia.frse.org.pl	35 788	8 770
ell.org.pl	31 988	7 718
selfieplus.erasmusplus.org.pl	24 853	5 360
sciex.pl	5 681	1 930
SUMA	5 125 113	1 137 835

Drugim ważnym serwisem prowadzonym przez FRSE jest strona frse.org.pl. Pod koniec 2016 r. Fundacja uruchomiła jej nową wersję – zmieniono layout, ułatwiając dostęp do informacji o wszystkich programach i inicjatywach prowadzonych przez Fundację – od Erasmus+ po kwartalnik „Europa dla Aktywnych”. Użytkownicy witryny mogą łatwo dotrzeć do interesujących ich treści – wystarczy, że określą, do jakiej grupy należą (nauczycieli, uczniów przedsiębiorców itd.). Na stronie działa również dział z aktualnościami oraz kalendarium nadchodzących wydarzeń. Zainteresowani znajdą tu także najnowsze wydania periodyków wydawanych przez Fundację. W 2016 r. strona miała ponad 94 tys. użytkowników.

Od początku 2016 r. strona FRSE zaczęła korzystać z Google AdWords – usługi reklamowej pozwalającej na zwiększenie liczby użytkowników. Kampania dla Fundacji finansowana jest przez Google Ad Grants.

Pozostałe witryny

W sumie w 2016 r. Fundacja zarządzała 28 witrynami. Odwiedziło je łącznie 1 386 517 użytkowników, którzy wyświetlili 5 707 494 podstrony. W porównaniu do 2015 r. duża część stron odnotowała spadek we wszystkich mierzonych kategoriach. W większości jednak dotyczyły programów zakończonych w 2013 r., zastąpionych częściowo przez program Erasmus+. Strony te zostały wygaszone w 2016 r. – po zakończeniu i rozliczeniu ostatnich projektów.

Obok stron wygaszanych są również nowe – w 2016 r. uruchomiono serwis internetowy wymianymłodziezy.frse.org.pl, który zastąpił stronę Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży i wzbogacił się o treści dotyczące nowego programu zarządzanego przez FRSE: Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży.

W tabeli po lewej stronie przedstawiono statystyki popularności 17 z 28 stron zarządzanych przez FRSE – aktywnych w 2016 r. działań i programów.

Serwisy społecznościowe

W 2016 r. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji prowadziła działania informacyjno-promocyjne w najważniejszych mediach społecznościowych, takich jak: Facebook, Twitter, Issuu, Flickr, YouTube, Vimeo, Slideshare, Prezi oraz Animoto. Liczba fanów i osób obserwujących profile wzrosła.

Facebook

FRSE korzysta z Facebooka od 2009 r. – powstał wówczas profil Fundacji. Obecnie, by sprawniej docierać do beneficjentów, zespoły poszczególnych programów i inicjatyw zarządzanych przez Fundację prowadzą w sumie jedenaście profili. Dwa najważniejsze to: fanpage Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji oraz programu Erasmus+ Polska.

Swoje profile mają również programy zarządzane przez FRSE, m.in.: Polsko-Litewski Fundusz Wymiany

Młodzieży, Eurydice Polska, Eurodesk Polska, eTwinning, „Języki Obce w Szkole”, SALTO EECA, EPALE – Edukacja dorosłych i Europejski Portal Młodzieżowy. Na Facebooku działa też profil Europejskiego Dnia Języków, administrowany we współpracy z Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej w Polsce. W 2016 r. do kont Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji dołączył oficjalny profil Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży.

W 2016 r. wzrosła liczba fanów i osób obserwujących media społecznościowe FRSE – grono subskrybentów kont FRSE na Facebooku liczyło 60 141 osób. W stosunku do 2015 r. oznacza to wzrost o 15 proc. (9081 osób).

ISSUU

ISSUU jest internetowym narzędziem służącym do prezentowania publikacji, raportów, ulotek oraz czasopism wydawanych przez FRSE. Profil Fundacji na ISSUU działa od 29 października 2009 r. Na ISSUU udostępnionych jest w sumie 360 publikacji w 35 kategoriach tematycznych. W 2016 r. dodano 21 nowych publikacji.

Flickr

Flickr jest jednym z najpopularniejszych serwisów społecznościowych stworzonych w celu udostępniania zdjęć oraz krótkich filmów wideo. Umożliwia nawiązywanie kontaktów, dyskusowanie na forum oraz tworzenie grup tematycznych.

Profil FRSE powstał w styczniu 2012 r. Wśród instytucji, które śledzą stronę, są Kancelaria Premiera oraz Parlament Europejski. Portale: ngo.pl oraz technologie.org.pl wyróżniły profil Flickr FRSE jako przykład dobrej praktyki. W 2016 r. zamieszczono na nim 2100 fotografii z konferencji, szkoleń i innych wydarzeń organizowanych przez Fundację. W sumie FRSE opublikowała już 6900 zdjęć w 154 zbiorach tematycznych.

Pinterest

Pinterest jest serwisem społecznościowym, który umożliwia kolekcjonowanie i porządkowanie materiałów wizualnych. FRSE dołączyła do serwisu na początku 2013 r. (założono wówczas zarówno profil FRSE, jak i profile innych inicjatyw – konkursu *EDUinspiracje* oraz czasopisma „Języki Obce w Szkole”). Na tablicach

przypięto już 226 tematycznych pinów dotyczących edukacji. Na Pinterście umieszczane są też wystawy przygotowane przez Fundację.

Prezi

Prezi jest programem do tworzenia i przedstawiania nowoczesnych prezentacji multimedialnych. Profil FRSE założono w sierpniu 2012 r. Łącznie stworzono już 100 nowoczesnych prezentacji, pokazywanych na konferencjach, seminariach i innych wydarzeniach promujących programy edukacyjne. Część z nich dostępna jest na profilu FRSE.

Slideshare

Konto na Slideshare Fundacja posiada od 2015 r. Udostępnia na nim prezentacje zawierające najważniejsze informacje dla przyszłych i obecnych beneficjentów zarządzanych przez siebie programów, w tym Erasmus+.

Vimeo

Eurodesk Polska, jeden z programów zarządzanych przez FRSE, posiada swoje konto na Vimeo, serwisie internetowym, który umożliwia oglądanie i udostępnianie plików filmowych. Dzięki swojej obecności w Vimeo Eurodesk Polska może docierać z filmami informacyjnymi i promocyjnymi do szerokiej grupy osób, w szczególności młodzieży.

Twitter

Od drugiej połowy 2014 r. FRSE jest obecna na Twitterze, gdzie prowadzi konta: Erasmus+ Polska, FRSE, eTwinning Polska oraz Eurodesk Polska. Wśród obserwujących profile Fundacji są m.in.: instytucje unijne (np. Komisja Europejska), placówki edukacyjne, a także osoby zainteresowane programem Erasmus+ oraz działalnością Fundacji.

HootSuite

W 2016 r. FRSE zakupiła narzędzie HootSuite, które usprawniło działania mediów społecznościowych. HootSuite to jeden z najpopularniejszych agregatorów wiadomości z serwisów społecznościowych, pozwalający szczegółowo badać, analizować i planować wpisy, a także zarządzać kalendarzem kampanii i gromadzeniem statystyk.

Za jego pomocą Fundacja może sprawniej komunikować się z odbiorcami, analizować ich potrzeby i zainteresowania, a w efekcie budować aktywną sieć społeczną oraz zwiększać zasięg publikowanych treści.

YouTube

FRSE prowadzi na YouTube oficjalny kanał instytucji FRSEtv oraz Eurodesk Polska. Kanał uruchomiono 20 lipca 2009 r., obecnie znajduje się na nim 308 filmów o programach koordynowanych przez Fundację oraz o konkretnych projektach zrealizowanych w ramach tych programów.

Łączny czas oglądania wszystkich filmów zamieszczonych na kanale FRSEtv wyniósł w 2016 r. 73 191 minut, czyli 50 dni i 19 godzin. Materiały zanotowały o 31 441 więcej wyświetleń niż w roku poprzednim. Filmy zamieszczone przez FRSEtv udostępniono aż 193 razy, przybyło również 59 nowych subskrypcji i prawie 90 pozytywnych ocen.

Newslettery

By dotrzeć do jak największej liczby odbiorców, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji przygotowuje nie tylko serwisy internetowe i prowadzi profile w mediach społecznościowych, ale także redaguje newslettery, trafiające bezpośrednio do osób i instytucji zainteresowanych programem Erasmus+.

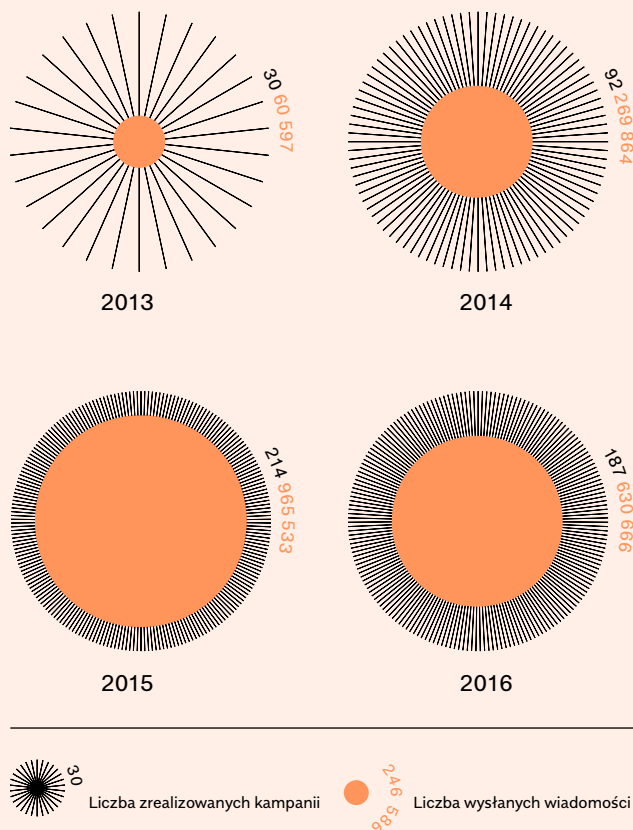
Newslettery opracowywane są w formie: zwykłych, tekstowych wiadomości, wiadomości z odsyłaczami (dzięki użyciu języka HTML), a także elektronicznych biuletynów w formacie PDF.

Użytkownicy mają obecnie możliwość zapisania się do 10 baz mailingowych: Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, programu Erasmus+, Akademii Erasmus+, Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży, czasopisma „Języki Obce w Szkole”, Eurydice, eTwinning, Eurokursora, Eurokursora – Granty oraz do bazy projektu *Ready, Study, Go! Poland*.

Łącznie na koniec 2016 r. w bazach tych zapisanych było 35 724 odbiorców. Fundacja stara się aktualizować dane na bieżąco – w wyniku przeglądu jednej z najstarszych baz subskrybentów spadła liczba osób rezygnujących z subskrypcji – w 2016 r. wyniosła 489.

W sumie za pośrednictwem systemu Freshmail zrealizowano 187 kampanii newsletterowych. Fundacja

Liczba zrealizowanych kampanii i wysłanych wiadomości – porównanie

wysłała zarówno newslettery cykliczne, jak i okazjonalne, informujące o planowanych wydarzeniach, konkursach czy praktycznych szczegółach organizowanych konferencji. W 2016 r. FRSE zrealizowała 14 kampanii cyklicznych oraz 9 kampanii o nadchodzących wydarzeniach.

Łącznie dostarczone 630 666 e-maili. Z powyżej liczby 146 196 zostało otwartych przez użytkowników, a liczba unikalnych kliknięć w linki zawarte w tych wiadomościach wyniosła 45 221. Mimo wysłania w 2016 r. mniejszej liczby wiadomości niż rok wcześniej odsetek otwartych newsletterów wzrósł z 25,78 proc. do prawie 28 proc. Użytkownicy klikali w 11,74 proc. przesłanych linków (w poprzednim roku – 10,87 proc.). Poprawa statystyk była możliwa dzięki usunięciu nieaktywnych adresów.

Najważniejszym newsletterem Fundacji jest *Newsletter Erasmus+*. W 2016 r. FRSE wykorzystywała go do

informowania m.in. o: wydarzeniach organizowanych w ramach projektu Akademia Erasmus+, nowych publikacjach, aktualnych dokumentach Komisji Europejskiej, a także o zbliżających się terminach składania wniosków lub wynikach konkursów.

Pierwszy newsletter Erasmus+, wysłany na początku 2014 r., trafił do 2420 osób – beneficjentów, którzy sami wpisali się na listę wysyłkową. Od tego momentu Fundacja newslettery wysyła regularnie, dbając o to, by zamieszczone w nich informacje były pełne, uporządkowane i atrakcyjne. Pod koniec 2016 r. newsletter programu Erasmus+ miał 6 039 subskrybentów.

Współpraca z mediami

Fundacja stale utrzymuje i rozwija kontakt z mediami, aby docierać z informacjami na temat zarządzanych programów do jak najszerszego grona odbiorców. W tym celu FRSE opracowuje materiały prasowe na temat oferty m.in. programu Erasmus+ i rezultatów wspieranych projektów, a także organizuje konferencje prasowe i występuje o patronaty medialne nad organizowanymi wydarzeniami.

Agencja prowadzi też stały monitoring mediów i przygotowuje okresowe raporty. Z badań wynika, że miesięcznie średnio ukazuje się w mediach ok. 1000 materiałów poświęconych programom zarządzanym przez FRSE oraz realizowanym przez Fundację inicjatywom. Około 70% tych materiałów stanowią teksty, audycje lub programy dotyczące programu Erasmus+.

Ludzie

Współpraca z ekspertami i praktykami

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji od lat angażuje w realizację programów edukacyjnych i młodzieżowych zewnętrznych ekspertów i praktyków. Przez lata FRSE prowadziła sieć Regionalnych Konsultantów programu Erasmus+. W 2016 r. aktywnie działali natomiast m.in. Ambasadorowie Platformy EPALE i korespondenci Europejskiego Portalu Młodzieżowego zarządzanego przez Eurodesk. FRSE wspierała również działalność sieci EuroPeers.

Ambasadorowie Platformy EPALE

Działalność Krajowego Biura EPALE w 2016 r. wspierało dziewięciu Ambasadorów. Ich zadaniem było promowanie Platformy i idei podnoszenia jakości uczenia się dorosłych w Europie. Wśród Ambasadorów byli eksperci z różnych obszarów edukacji dorosłych – trenerzy, pracownicy bibliotek, specjaliści zajmujący się edukacją osób niepełnosprawnych, edukatorzy z Uniwersytetów Trzeciego Wieku i centrów kształcenia ustawicznego. Ambasadorowie organizowali warsztaty i spotkania, przygotowywali artykuły, poradniki i analizy, prezentowali Platformę EPALE na konferencjach i seminariach, a także reprezentowali Polskę na międzynarodowych wydarzeniach dotyczących edukacji dorosłych.

Ambasadorowie EPALE 2016:

- dr Maria Jedlińska, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie;
- dr Aleksander Kobylarek, Zakład Edukacji Dorosłych i Studiów Kulturowych Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego;
- Marta Kostecka, Miejska Biblioteka Publiczna w Szczecinie;
- Anna Kwiatkowska, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną;
- Ewa Nowak-Koprowicz, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie;
- Mariola Pękala-Piekarska, Stowarzyszenie Sądecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, Fundacja Europejski Instytut Rozwoju Obywatelskiego;
- Daria Sowińska-Milewska, Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych;
- Elżbieta Tomaszewska, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Toruniu;
- Jolanta Wołągiewicz, Stowarzyszenie Akademia plus 50 w Białymstoku.

EuroPeers

EuroPeers to europejska sieć obejmująca sieci narodowe z różnych krajów. Tworzą ją młodzi ludzie, którzy uczestniczyli w projektach programu „Młodzież w działaniu” oraz Erasmus+ Młodzież i chcą dzielić się swoimi doświadczeniami z rówieśnikami poprzez różnego rodzaju działania. Mogą to być: rozmowy i spotkania informacyjne w szkołach, wieczory w klubach młodzieżowych, stoiska informacyjne na targach czy

impresach miejskich, artykuły w prasie lokalnej, gry terenowe, wystawy fotograficzne, blogi, filmy w internecie oraz inne inicjatywy odpowiadające na potrzeby lokalne młodzieży.

EuroPeers dynamicznie się rozwija, czerpiąc przede wszystkim z wieloletnich doświadczeń niemieckiej sieci EuroPeers, ale także polskiej sieci Ambasadorów programu „Młodzież w działaniu”. Początki działalności w Polsce sięgają 2014 r., rok później aktywna grupa liczyła 15 osób. W rozwój sieci zaangażowani są pracownicy Krajowego Biura Eurodesk Polska oraz FRSE – Narodowej Agencji Programu Erasmus+ Młodzież.

Dotychczas polscy członkowie sieci brali udział w międzynarodowych spotkaniach w Niemczech, Estonii i Austrii, mieli też okazję korzystać ze szkoleń organizowanych przez innych członków sieci. W ramach rozwoju EuroPeers w Polsce w 2016 r. założono grupę na portalu Facebook, powstały też odpowiednie zakładki na stronach internetowych sieci Eurodesk oraz programu Erasmus+. W dniach 12–15 maja 2016 r. Polska gościła drugie międzynarodowe spotkanie członków EuroPeers, w trakcie którego odbyły się liczne warsztaty i zajęcia w terenie. Młodzi ludzie mogli rozpocząć prace nad przyszłymi projektami i zawiązać w tym celu partnerstwa.

We wrześniu 2016 r. FRSE zakończyła drugi nabór do sieci. Obecnie liczy ona prawie 40 członków, jednak z uwagi na mobilność młodych ludzi liczebność grupy ciągle się zmienia.

Korespondenci Europejskiego Portalu Młodzieżowego

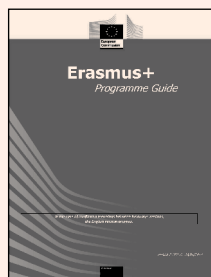
W 2016 r. z Krajowym Biurem Eurodesk, prowadzącym w Polsce Europejski Portal Młodzieżowy, aktywnie współpracowało kilkunastu młodych ludzi z całej Polski. Przygotowywali oni materiały dotyczące spraw młodzieżowych i edukacyjnych – m.in. reportaże, wywiady i teksty problemowe. Dzięki korespondentom Polska była w 2016 r. europejskim liderem pod względem liczby materiałów zamieszczanych na EPM.

Mediateka

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji prowadzi bogatą działalność edytorską, przygotowując i publikując zarówno wydawnictwa tradycyjne, jak i cyfrowe. Celem tych działań jest popularyzacja programów i inicjatyw prowadzonych przez FRSE oraz zwiększanie liczby i jakości wniosków składanych m.in. w programie Erasmus+. Elektroniczne wersje publikacji dostępne są na stronach: erasmusplus.org.pl, czytelnia.frse.org.pl oraz issuu.com/frse.

Publikacje informacyjno-promocyjne

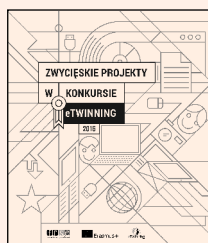
Przewodnik po programie Erasmus+

Beneficjenci znajdą tu szczegółowe informacje na temat struktury programu Erasmus+ i jego budżetu oraz wskazówki niezbędne do tego, by poprawnie wypełnić i złożyć wniosek.

Program Erasmus+ w Polsce. Raport 2015

Publikacja prezentuje drugi rok funkcjonowania programu Erasmus+ w Polsce. Zawarto w niej charakterystyki poszczególnych sektorów, informacje na temat programów wspierających, szczegółowe dane statystyczne oraz opisy dobrych praktyk. To wartościowa lektura zarówno dla beneficjentów, jak i podmiotów planujących realizację projektu w ramach programu Erasmus+.

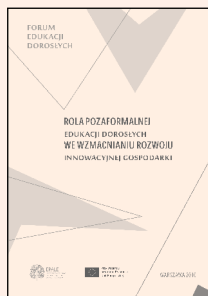
Zwycięskie projekty w konkursie eTwinning

Publikacja przedstawia kilkanaście najlepszych projektów nagrodzonych w konkursie *Nasz projekt eTwinning 2016*. Zawiera dane dotyczące poszczególnych przedsięwzięć, a także krótkie opisy przeprowadzonych działań. Ma uhonorować pracę uczniów i nauczycieli oraz ich ponadprzeciętne osiągnięcia, a także wskazać innym, że warto podejmować dodatkowe wyzwania.

Pokolenie eTwinning

Polska wersja językowa książki zawierającej historię uczestników programu eTwinning, tzw. eTwinnersów. Inspiruje, uczy i dopinguje.

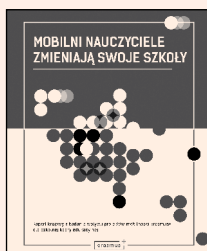
Rola nieformalnej edukacji dorosłych we wzmacnianiu rozwoju innowacyjnej gospodarki

Publikacja przybliży rolę edukacji dorosłych, w tym kształcenia nieformalnego, w budowaniu kompetencji potrzebnych na rynku pracy. Raport powstał przy okazji I Forum Edukacji Dorosłych, które odbyło się 28 listopada 2016 r. w Warszawie.

Fundusz Stypendialny SCIEX – program entuzjastów nauki

Pozycja ta przedstawia szczegółowe informacje na temat realizacji programu SCIEX w Polsce i w Europie. Można w niej znaleźć również sylwetki stypendystów i historie sukcesu.

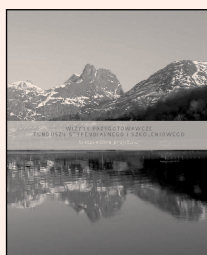
Mobilni nauczyciele zmieniają swoje szkoły

Raport prezentuje wyniki badania wpływu projektów zagranicznych mobilności kadry edukacji szkolnej w ramach programu Erasmus+. Autorzy przeanalizowali dane jakościowe zebrane podczas wywiadów oraz informacje z ponad 1700 kwestionariuszy online, wypełnionych przez uczestników wyjazdów, uczniów oraz ich rodziców.

EDUinspiracje 2016. Przykłady dobrych praktyk

W publikacji opisano najciekawsze projekty zgłoszone i wyróżnione w ramach konkursu EDUinspiracje. Przedsięwzięcia te przyczyniają się do pozytywnych zmian w polskim systemie edukacji oraz wpływają na rozwój zawodowy i osobisty tysięcy uczestników – uczniów, studentów, nauczycieli, wykładowców, edukatorów, trenerów.

Wizyty Przygotowawcze Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego

Kompedium zawiera informacje o wybranych projektach zatwierdzonych do realizacji w ramach dwóch naborów wniosków przeprowadzonych w 2013 r. W publikacji można znaleźć dane podsumowujące działanie Wizyty przygotowawcze oraz krótkie relacje stypendystów ze zrealizowanych przedsięwzięć.

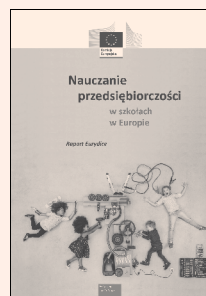

Wpływ projektów Wolontariatu Europejskiego na społeczności lokalne

Opracowanie wyników badania RAY (Research – based analysis and

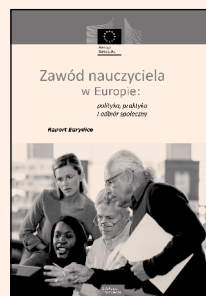
monitoring of Erasmus+ Youth programme) pokazujące, że długoterminowe projekty EVS mają duży wpływ na społeczności lokalne. Badanie zrealizowały trzy Narodowe Agencje programu Erasmus+ z: Polski, Węgier i Litwy, co umożliwiło porównanie krajowych realiów oraz znalezienie podobieństw i różnic w odniesieniu do lokalnego wpływu projektów EVS.

Publikacje sieci Eurydice w jęz. polskim

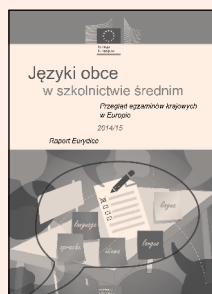
Nauczanie przedsiębiorczości w szkołach w Europie

W raporcie przedstawiono najnowsze osiągnięcia krajów europejskich w zakresie nauczania przedsiębiorczości. Publikacja obejmuje edukację szkolną (szkoły podstawowe, średnie ogólnokształcące oraz kształcenie zawodowe w szkołach) we wszystkich krajach/regionach będących członkami sieci Eurydice, z wyjątkiem Niemiec, Irlandii i Liechtensteinu. Publikacja internetowa.

Zawód nauczyciela w Europie: polityka, praktyka i odbiór społeczny

Raport opisuje sytuację dwumilionowej grupy nauczycieli zatrudnionych w szkołach średnich I stopnia. Autorzy przeanalizowali zależności między oficjalnymi zapisami regulującymi zawód nauczyciela a praktycznym wymiarem wykonywania tego zawodu i jego odbiorem społecznym. Publikacja internetowa i drukowana.

Języki obce w szkolnictwie średnim

Raport opisuje zasady przeprowadzania egzaminów językowych w poszczególnych krajach europejskich. Autorzy uwzględnili wszystkie języki europejskie, z wyjątkiem języków nauczania, języków regionalnych i języków starożytnych. Publikacja internetowa i drukowana.

Inne publikacje

Informator o programie Erasmus+

Folder zawierający podstawowe informacje na temat programu Erasmus+. Opisano w nim możliwości, jakie daje program, grupy docelowe oraz zasady wnioskowania.

- *Kształcenie i szkolenia zawodowe. Rozwój kompetencji, umiejętności i talentów* – folder wydany z okazji Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych
- *EDUinspiracje – Media. Konkurs na najlepszy materiał dziennikarski* – opisy nagrodzonych prac w konkursie dla mediów.

Czasopisma

Działalność informacyjną i promocyjną Fundacja realizuje również poprzez wydawanie regularnych czasopism poświęconych m.in. problematyce edukacyjnej i europejskiej, a także językoznawstwu i kulturoznawstwu. Należą do nich „Europa dla Aktywnych” oraz „Języki Obce w Szkole”.

Języki Obce w Szkole

„Języki Obce w Szkole” to czasopismo, które dostarcza nauczycielom języków obcych informacje teoretyczne i praktyczne z zakresu glottodydaktyki, językoznawstwa,

psycholingwistyki i kulturoznawstwa. W każdym numerze poruszane są zagadnienia odnoszące się do projektów realizowanych w ramach unijnych programów edukacyjnych, m.in. Erasmus+.

Pismo „Języki Obce w Szkole” istnieje od 1957 r. i jest jedynym periodykiem na rynku redagowanym po polsku i adresowanym do nauczycieli wszystkich języków nauczanych w szkołach. Od końca grudnia 2015 r. kwartalnik znajduje się na liście czasopism punktowanych MNiSW. Umieszczony jest w części B wykazu, z 8 punktami. W związku z tym do bazy POL – index wprowadzono artykuły z lat 2009–2016 (łącznie 1000 tekstów). W bazie PBN widnieją 393 cytowania czasopisma.

W 2016 r. zmieniono layout pisma i rozpoczęto publikowanie streszczeń zamieszczonych artykułów naukowych. W sumie w JOWS ukazało się 85 artykułów autorów polskich i zagranicznych. Numery 1, 2 i 4 wyszły drukiem w nakładzie 600 egzemplarzy, a numer 3 miał nakład 1200 egzemplarzy. Numer pierwszy przeczytano w internecie 6105 razy, drugi – 4562 razy, trzeci – 4651 razy, a czwarty, grudniowy, w ciągu dwóch tygodni od jego zamieszczenia w sieci czytelnicy przejeździ 3097 razy. JOWS najczęściej czytają nauczyciele z województw: mazowieckiego (59 884 odsłon), małopolskiego (18 198) i wielkopolskiego (18 079).

W 2016 r. redakcja wznowiła (w nakładzie 1500 egzemplarzy) wydany w 2015 r. katalog JOWs, który zawiera krótką historię pisma, opis działalności redakcji oraz wybór tekstów z ostatnich czterech lat. Czasopismo przyznało również 31 patronatów medialnych różnym wydarzeniom językowym. Wśród nich były: *Teach Big* – cykl 50 konferencji metodycznych dla anglistów organizowanych przez Macmillan Education, kongres Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Jakości w Nauczaniu Języków Obcych PASE oraz Kongres Germanistów zorganizowany przez WSiP i English Teaching Market.

Wszystkie numery „Języków Obcych w Szkole” dostępne są na stronie www.jows.pl.

Europa dla Aktywnych

„Europa dla Aktywnych” to bezpłatny kwartalnik poświęcony tematyce edukacyjnej oraz europejskiej. Gazeta jest przeznaczona przede wszystkim dla organizacji i instytucji korzystających z programu Erasmus+, ale interesujące informacje znajdują w niej również studenci, nauczyciele i uczniowie.

Czasopismo rozsyłane jest bezpośrednio do blisko 3 tys. odbiorców, a resztę nakładu rozpowszechnia FRSE m.in. za pośrednictwem organizacji należących do sieci Eurodesk Polska. Wszystkie numery kwartalnika dostępne są na stronie www.europadlaaktywnych.pl.

Przydatne linki

- Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
  - ☛ frse.org.pl
- Narodowa Agencja Programu Erasmus+
  - ☛ erasmusplus.org.pl
- Krajowe Biuro Programu eTwinning
  - ☛ etwinning.pl
- Krajowe Biuro Eurodesk Polska
  - ☛ eurodesk.pl
- Krajowe Centrum Europass
  - ☛ europass.org.pl
- Centrum Współpracy z Krajami Europy Wschodniej i Kaukazu Salto-EECA
  - ☛ salto-youth.net/rc/eeca
- Krajowe Biuro EPALE
  - ☛ ec.europa.eu/epale
- Zespół Ekspertów ECVET
  - ☛ ekspercietvet.org.pl
- Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy
  - ☛ fss.org.pl
- Polsko-Ukraińska Rada Wymiany Młodzieży
  - ☛ wymianymlodziezy.frse.org.pl
- Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży
  - ☛ wymianymlodziezy.frse.org.pl
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)
  - ☛ frse.org.pl/program/program-operacyjny-wiedza-edukacja-rozwoj
- European LanguageLabel
  - ☛ ell.org.pl
- EDUinspiracje
  - ☛ eduinspiracje.org.pl
- Platforma Selfie+
  - ☛ selfieplus.frse.org.pl
- Kwartalnik „Europa dla Aktywnych”
  - ☛ eurodesk.pl/publikacje/europa-dla-aktywnych
- Czasopismo „Języki Obce w Szkole”
  - ☛ jows.pl
- Kampania *Ready, Study, Go! Poland*
  - ☛ highereducationinpoland.org.pl
- Kampania *Erasmus+ in Poland*
  - ☛ erasmusplus.org.pl/in-poland
- Polskie Biuro Eurydice
  - ☛ eurydice.org.pl

Program Erasmus+ w Polsce. Raport 2016.

Redakcja: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Korekta: Agnieszka Karolczuk, Agnieszka Pawłowiec

Projekt graficzny i skład: Podpunkt

Wydawca:

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Narodowa Agencja Programu Erasmus+

Al. Jerozolimskie 142a, 02-305 Warszawa

e-mail: kontakt@erasmusplus.org.pl

www.erasmusplus.org.pl

© Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2017

Druk: Media Studio Reklamy Drukarnia Rafał Przybylak

ISBN: 978-83-65591-26-5

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

Publikacja bezpłatna

